

ПАТРІОТИЧЕСКА ПѢСНОПОЙКА.

ПАТРИОТИЧЕСКА

ПѢСНОПОЙКА

СЪДЪРЖА

ВСИЧКИ НАЙ-ОТБРАНИ ПѢСНИ,
ОСОБЕНО ОТЪ ПОСЛѢДНИТѢ ВОЙНИ.

Издава Военното книгоиздателство Гужгуловъ и Котевъ.

СОФИЯ
ПЕЧАТНИЦА НА ВОЕННОТО КНИГОИЗДАТЕЛСТВО
1916

I. Химни.

Велико-Български Народенъ Химнъ.

Всемогжщи прави Боже,
Молимъ Царя ни пази!
Дай му сила за да може
Зли обрати да срази.

За погромъ на враговетѣ,
И за свѣтли бждиини,
Боже, Царю на царетѣ,
Дай на Царя свѣтли дни!

А на българското плѣме,
Ума, Боже просвѣти:
Съ любовь да се обеме,
И задружно разцъвти.

Чрѣзъ съгласие да може
Силна воля да развий,
Чрѣзъ напрѣдъкъ, дай му Боже,
Славно име да добий.

Г. Агура.

Български Народенъ Химнъ.

(Текста споредъ Ив. Вазовъ)

Шуми Марица
Окървавена,
Плаче вдозица
Люто ранена.

Маршъ, маршъ
С'генерала нашъ!
Въ бой да летимъ,
Врагъ да побѣдимъ.

Български чеда,
Цѣлъ свѣтъ ни гледа,
Хай къмъ побѣда
Славна да вървимъ.
Маршъ, маршъ и пр.

Левътъ балкански
Въ бой великански
С'орди душмански
Води ни крилатъ.
Маршъ, маршъ и пр.

Млади и знойни
В'вихритѣ бойни,
Ний сме достойни
Лаври да беремъ.
Маршъ, маршъ и пр.

Ний сме народа
За честъ, свобода,
За мила рода
Който знай да мре.
Маршъ, маршъ и пр.

Химнъ
на Негово Величество Българския Царь.

Царя избрания,
Царя вѣнчания
Боже пази! (2)

Скиптъръ въ ржката му,
Царство и държава му
Боже варди . . . ! (2)

А на войскитѣ му,
Съ храбрость окитени,
Хранитель Ти бжди!
Боже бжди!

Химнъ
на Нейно Величество Царица Елеонора

Тебъ, Царице, дружно пѣемъ!
Съ Тебе ние се гордѣемъ!
Съ Тебе славимъ царски тронъ!
Отъ земята наша родна,
Майко свѣтла, благородна,
Приеми Ти общъ поклонъ.

Съ дарове отъ благодати,
Богъ Всевишний Те изпрати!
Болни, бѣдни утѣши!
Благодарни безконечно,
Срѣщаме Те най-сърдечно;
Радость блика отъ души!

Врѣдъ надъ чужди рожби клети
Твоя ведъръ погледъ свѣти,
Милостива ласка грѣй!
Дѣто минешъ, слънце сйяе,
Мжки спиратъ — стонъ не знае,
Който страда й сълзи лѣй!

Както Ти закриляшъ нази
Господъ Тебе да запази
Въ дълъгъ животъ на царски тронъ!
Свѣтли дни и много здраве!
Вѣчна слава да Те слави!
Вѣчна слава и поклонъ!

Химнъ 1-и

на Н. Ц. В. Прѣстолонаслѣдника князъ Борисъ Търновски

Тебѣ князъ Борисе, слава!
Тебѣ пѣсни, свѣтли дни!
Твойто име възкресява
Славнитѣ ни старини!

Ти си на Българья нова
Мили Царски първенецъ!
Твърдата на вѣкъ основа,
Синъ достойнъ на царь мждрецъ.

Ти пробуждашъ в'българина
Нови чувства в'тоя часъ,
Кат' откривашъ споменитѣ,
Що сждбата крий отъ насъ!

Химнъ 2-и

на Н. Ц. В. Прѣстолонаслѣдника князъ Борисъ Търновски.

Нека всички днесъ да пѣемъ,
Всичко българско да пѣй,
Князъ Бориса да възпѣемъ —
Звѣзда блѣскаво що грѣй!

Въ него Богъ ни завѣщава:
На Асѣня мждростьта;
За побѣда залогъ дава
На Крумъ — страшний смѣлостьта!

Вардаръ, Дунаве, шумете! . . .
О, Балкани, Шаръ, Пиринъ!
Всички дружно поздравете
Своя бждащъ властелинъ!

Ив. Багряновъ.

II. Бойни пѣсни.

На съюзницитѣ.

Поехме ний ржка на братъ,
У васъ се крила душа адъ,
Привичка на разбойникъ старъ,
Погазилъ име, честь, олтаръ.

Съюзници, разбойници,
Коварни подли и безъ срамъ!
Обрахте ни, ограбихте
Отечествения нашъ храмъ!

Не хора, — демони сте вий,
У васъ прѣстжпностьта се крий,
Загнѣздила се здраво днесъ;
Вий рожба сте на злоба, бѣсъ!

За всичко смѣтка ний държимъ,
И люто ще си отмъстимъ,
Проклета завистлива згань,
За сатанинския ви планъ!

I. Юнкерски маршъ.

Ний ще побѣдиме,
Всички дружно катъ вървиме.
Напрѣдъ! Напрѣдъ!
Напрѣдъ! Напрѣдъ! Напрѣдъ!

Ний макаръ сме още млади
Не видѣли в'бой награди;
Прѣчки много ний строшихме,
Бързо крачимъ ний напрѣдъ.

Че ще дойде нѣкога
Врѣме славно за борба,
Тамъ на бойното поле
Ще трѣбва славно да се мре.

Не щѣме ний всегда покой,
Не жалимъ ний живота свой,
Кат' всѣки пламененъ герой,
Очакваме часа за бой.

Напрѣдъ! За честь и слава
Планини ще прѣхвръкнемъ ний,
Цѣлия свѣтъ ще прѣминемъ.
Ура! Ура! Напрѣдъ момчета!
Настаналъ е боенъ часъ.

Ура! Ура! Напрѣдъ момчета!
Честь и слава чака насъ.

II. Юнкерски маршъ.

(Младежки духъ).

Напрѣдъ! За духа тукъ е тѣсно —
За духъ младежки, духъ крилатъ
Простори родни необятни
Къмъ три морета го влѣкатъ.

Намъ Шипка весъ день миръ не дава,
И спомня мили блѣнове,
А Сливница ни ободрява,
Че сме геройски синове.

Бащитѣ ни соколи бѣха,
Ний кат' орли пъкъ ще лѣтимъ,
И тамъ гдѣ тѣ не долѣтѣха,
Ще трѣбва ний да долѣтимъ.

III. Юнкерски маршъ.

(Наши випускъ).

Нашия випускъ — ще раззѣемъ
Нашия народенъ флагъ
Отъ Дунава чакъ до Бѣлий
И до Черноморский брягъ.

Ний сме горди, силни, млади,
Съ жадни души, сърдца зарадъ бой;
Духътъ ни не знай прѣгради,
Орловъ полѣтъ има той.

Напрѣдъ! Напрѣдъ!
Напрѣдъ! Напрѣдъ!

Напрѣдъ къмъ южнитѣ прѣдѣли!

Напрѣдъ къмъ южнитѣ прѣдѣли,
Дойде деньтъ желанъ!
Напрѣдъ, напрѣдъ юнаци смѣли,
Напрѣдъ въ славна брань!

Тамъ свойто име ще сдобиемъ —
Съсъ насъ е цѣлъ народъ!
Напрѣдъ, юнаци, да се биемъ
На смърть и на жизотъ!

Вечъ връщание нѣма, брятя,
Въ дѣсница мечъ лъщи;
Да мремъ с' «ура» подъ знамената
Катъ нашитѣ бащи!

Да мремъ, както тѣ сж мрѣли
На Шипчанский балканъ!
Напрѣдъ къмъ южнитѣ прѣдѣли,
Дойде деньтъ желанъ!

Кирилъ Христовъ.

Ний сме дѣца славни.

Ний сме дѣца славни
На славни бащи —
Развѣвай се, знаме,
Побѣдно плющи!....

На земята родна
Надежда сме днесъ,
И нейното име
Ще бранимъ съсъ честь!

Вижте ни, душмани!
Васъ ще съкруши
Урата побѣдна
На наш'тѣ души!...

Кога на борбата
Проехти гласътъ,
Кога за отплата
Настане частътъ....

Кръвьта въ насъ играе
На наш'тѣ бащи
На челата наши
Храбростьта блѣщи!...

Ний сме дѣца славни
На славни бащи —
Развѣвай се,знаме,
Побѣдно плющи!

Елинъ-Пелинъ.

Български маршъ.

Ний старъ народъ сме, храбро плѣме —
Юнашки подвизи красятъ;
Дѣди ни прѣждни в'старо врѣме
Въвъ бой сж знаяли да мратъ.

Припѣвъ: Напрѣдъ къмъ бойнитѣ поля
За славни български дѣла!
Напрѣдъ съ лъвовий байракъ,
На бой съ злиятъ врагъ! } 2

Вериги робски ний строшихме
В'борбата кървава с'врага,
И родната земя спасихме,
Народъ свободенъ сме сега!

Напрѣдъ къмъ бойнитѣ поля и пр. (2)

Но ощъ при Вардаръ чакатъ роби,
Тѣмъ братска помощь да дадемъ;
Балкана смѣло щемъ прѣброди —
Борба ще люта поведемъ!

Напрѣдъ къмъ бойнитѣ поля и пр. (2)

Н. М.

Тамъ отивамъ.

Тамъ отивамъ азъ кждѣто
Робътъ ни зове,
Да изпълнимъ свято чувство
Въ храбри редове.

Да се биемъ съсъ душмана,
Бързайте напрѣдъ!
Хай приканва ни балкана —
Плаче робътъ клѣтъ!

Намъ борба е завѣщана,
Та макаръ далечъ
Отъ родина да остане
Прахъ ни сѣтенъ вечъ.

Да се биемъ съ душмана,
Бързайте напрѣдъ!
Хай приканва ни балкана —
Плаче робътъ клѣтъ!

Хр. Силяновъ.

Напрѣдъ.

Напрѣдъ, юнаци, щомъ тѫрбата
На бой ни кани да вървимъ!
Напрѣдъ и нека въ борбата
Да паднемъ славно до единъ!

О, нека гордитѣ балкани
Ни видятъ съ левски знамена,
И нека екове заспали
Повторятъ нашето «ура».

Напрѣдъ, напрѣдъ на бой да вървимъ.
Напрѣдъ, о, братя, да вървиме,
Щомъ чуемъ бойната тръба!
Побѣда нека съградиме
Отъ наш'тѣ кървави тѣла! (3)

Л. В-въ.

Побѣденъ маршъ.

Дѣдитѣ ни в'балкана мрѣха,
Въ сърдца имъ огънь е горѣлъ;
Намъ свойта храбрость завѣщаха
Да мремъ за родни идеалъ (2)

Припѣвъ: Ний храбри сме били,
Сега сме вечъ орли;
Къмъ Вардаръ ний лѣтимъ,
Врагътъ да побѣдимъ. (2)

На Шипка горда, величава
Бѣ всѣки тамъ юнакъ, герой
За родний край събраха слава
Въ жестокия и кръзавъ бой. (2)

Припѣвъ: Ний храбри сме били и пр.

Къмъ Сливница народа цѣли
Лѣтѣше с'орлови крила,
Да пази роднитѣ прѣдѣли
Съ велики подвизи, дѣла! (2)

Припѣвъ: Ний храбри сме били и пр.

Въ балкана днеска викъ се чува,
Гърмятъ побѣднитѣ пѣсни;
Народа нашъ навредъ ликува
За бѫднитѣ велики дни. (2)

Припѣвъ: Ний храбри сме били и пр.

Н. Михайловъ.

На щрекъ!

На щрекъ, балкани!
На щрекъ, Българио!
На щрекъ дѣца на родний край!
На щрекъ, на щрекъ юнаци!
На щрекъ и всички,
Всѣкой часъ на щрекъ!

Народе, не проклинай безнадеждно
Свойта участь зла, несретна;
Погледай ярко блѣска
В'твоя пѫть звѣздата ти завѣтна.

На щрекъ, балкани!
На щрекъ, Българио!
На щрекъ, дѣца на родний край!
На щрекъ, на щрекъ юнаци!
На щрекъ и всички,
Всѣкой часъ на щрекъ!

Милъ народе, приготви се!
Вечъ за борба ти стегни се!
Врѣмето лѣти,
Още утрѣ ще захване
Топа да ехти.
Стѣгай мишци!
До катъ блика въ тебъ
Юнашка кръвь,
На Балкана ти ще бждешъ,
Кога да е пръвъ.

На щрекъ! на щрекъ! на щрекъ!

Другари въ армията.

Ний родината си ще любимъ
Всегда и прѣзъ цѣлъ нашъ животъ,
А прѣдателитѣ ще мразимъ,
Тѣ насъ впрѣгатъ в'новъ хомотъ.

Честь и слава, като те викатъ,
Върви напрѣдъ, що се боишъ;
Тичай тамъ, дѣто се биятъ,
Дерзай напрѣдъ, ще побѣдишъ!

Бързай напрѣдъ, ще побѣдишъ!
Дерзай напрѣдъ, ще побѣдишъ врага!
Знамето развѣто надъ насъ:
Не ще ни уплаши ни гладъ, нито мразъ.
Все напрѣдъ! Все напрѣдъ!
О, другари, напрѣдъ!
Да вървимъ къмъ побѣда!

Хайде другари . . .

Хайде другари задружно,
Съ вѣра въ нашѝта мощь,
Да се хвърлимъ въ боя —
Смърть на врага лошъ!

Побѣда нанесемъ
Съ храбрость, съ вѣра, съ умъ;
Мила татковина
Съ слава оградимъ!

Ура! ура! ура! ура!
Нека екне наший гласъ!
Ура! ура! ура! ура!
Да сепнемъ спящий въ мракъ
Ето близко бойни часъ!

Бой за свобода.

Чуй се гласъ отъ бойната тржба,
Що зове ни всинца на борба,
Хей, другари, чуйте врѣдомъ вси
Туй що боя прогласи.

Ето вече боенъ тржбенъ гласъ,
Що зове ни всинца на борба;
Гръмогласно съ пѣсенъ, съ викъ: ура!
Напрѣдъ! къмъ побѣда съ викъ: ура!
Бой за свобода, свобода драга!

Майко мила не скърби за сина,
Че отива въ бой за свобода;
Той ще храбро кръвь пролива
За народъ и за родина.

Напрѣдъ.

Хай напрѣдъ, юнаци храбри, хай въ бой!
Да лѣтимъ за побѣда въ кървавъ бой!
Тамъ юнашки въ борбата ще измремъ,
Побѣда славна ще нанесемъ.

Майко мила, ти ела,
Любе, братко и сестра!
Ахъ, ти мене изпрати
Тамъ за славни побѣди.

Катъ соколи ще лѣтиме,
Катъ герои ще измремъ.
Мила майко, изпрати ме
Тамъ на бойното поле.
Мило либе, ахъ, прощавай!
Тамъ герой ще да умра!

Насталъ е боенъ часъ . . .

Насталъ е вече боенъ часъ,
Врагъ земя ни хайдушки нагазва.
Я чуйте братя, тржбенъ гласъ,
Боя кървавъ зове насъ.

Теноръть пѣе:
Мило либе, ти
Излѣзъ изпрати
Къмъ ужасенъ бой
Любовника свой!

Басътъ пѣе:
Майко, прости
Сина си ти,
Отива той
Въ кървавъ бой.

Топътъ вечъ ехти,
Сабята звънти;
А сърдце юнашко,
Либе вечъ не трай.

Топътъ ехти,
Сабя звънти,
Сърдце не трай;
Дай ржка дай!

Прѣзъ поля съ кръвь облѣни,
Ние смѣло ще лѣтимъ,
И бждете увѣрени,
Че ще побѣдимъ.

Ще разнасятъ ековетѣ,
Гдѣ звънтялъ е наши ножъ,
За да помнятъ враговетѣ
Наш'та сила, наш'та мощь.

Дай ржка, майко,
Дай ржка, либе,
Дай ржка!

Ески-Полосъ и Петра.

Ечи́ ти горди нашъ Балканъ!
Ечи́ нашъ мили Великанъ!
«На ножъ!» ни взехме и с' «ура»
Ески-Полосъ и Петра.

Ечáлъ си в'древни врѣмена,
Възпѣлъ си много имена,
Възпѣй сега на пукъ врага
Ески-Полосъ и Петра.

Възпѣй тѣзъ славни имена;
Кажи на всички плѣмена,
Че Ески-Полосъ и Петра
«На ножъ» ни взехме и с' «ура».

С' развѣти знамена напрѣдъ
Вървѣхме стройно всички в' редъ,
И взехме «на ножъ» и с' «ура»
Ески-Полосъ и Петра.

Макаръ че млади за тазъ брань,
В' ржцѣ ни падна вражки станъ,
И взехме «на ножъ» и с' «ура»
Ески-Полосъ и Петра.

Разбитъ, уплашенъ наши врагъ,
Прѣдаде безъ бой Лозенградъ,
За туй че «на ножъ» и с' «ура»
Ни взехме Полосъ и Петра.

Ечи́ ти горди нашъ Балканъ!
Ечи́ нашъ мили Великанъ!
На нови българинъ сега
Възпѣй геройскитѣ дѣла.

Кажи на Стефанъ Караджа,
Че ний сме вечъ на Чаталджа,
Затуй че «на ножъ» и съ «ура»
Ний взехме Полосъ и Петра.

Майоръ Янакиевъ.

Бойната пѣсень на 30-и п. Шейновски полкъ.

Запѣйте Шейновци безстрашни,
Да гръмне вредъ по цѣлий свѣтъ;
Какъ в'двайсеть боеве тъй страшни
Набихме наший врагъ наврѣдъ.. — } (2)

На Куртъ Кале се славно бихме —
Прочухме се по цѣлий свѣтъ;
И вѣра силна придобихме —
Вървѣхме смѣло ний напрѣдъ. } (2)

При Коюнлий ний посрѣщнахме
Атака турска; и съ бой
Два топа турски тамъ вземахме — } (2)
Достойна плячка за герой.

Карталъ-тепе на ножъ вземахме —
Плѣнихме цѣлий турски станъ;
Ранени малко ний имахме,
Избихме много вража станъ. } (2)

Ахъркьой, Емерлий отнехме
Слѣдъ бой ужасенъ тамъ безъ спиръ;
И тѣ ще помнятъ какъ прѣвзехме } (2)
Памукъ—Сърт҃ж—Токатъ баиръ . . .

И Одринъ — твърдиня прочута
Прѣвзехме ний слѣдъ кървавъ бой;
Съсъ смѣлость по свѣта нечута, } (2)
Хванахме плѣнници безъ брой . . .

Искърски маршъ.

За родни край «напрѣдъ на ножъ»
Запѣйте вси юнашка пѣсень.
Наврѣдъ изъ българска земя
Да екне тя подъ сводъ небесенъ,
Гдѣ наш'та кръвь се в'бой проля.

За първи пѫть при Ереклеръ
Ний чухме бойната тр҃жба,
Гласътъ на наший офицеръ
Зовѣше ни да мремъ в'борба.

Ний първи бѣхме надъ скалитѣ
На втори день прѣдъ Лозенградъ;
Прѣдъ нази бѣгаха вразитѣ,
Прѣдъ нашия устрѣмъ познатъ.

Ний слава взехме въ битки нови
Въ страшни бой при Инжеклеръ;
Кат' мрѣха искърски герои
При Тупузли, Бунаръ-Хисаръ.

Съ знаме свѣтло ний лѣтѣхме
При Деркосъ пакъ се бихме,
Тамъ съ морето пѣсни пѣхме,
Тамъ гѫрди горѣха мощь и пламъ

Съ пѣсни, химни вечъ народа
Обсипва щедро своя царь,
За тазъ получена свобода
Великъ му сега готви даръ.

Маршъ на 5-и Конни полкъ.

На стрѣме и сабли за атака,
Маршъ, маршъ, в'кариеръ ура!
Прѣслѣдвайте, не ще ни чака,
Врага обръща вечъ гърба.

Че смъртьта е за насъ нищо,
Смъртьта, смъртьта плаши врага.

Съ наш'тѣ коне хвърковати
Всегда ще гонимъ ний врага;
За тебъ, Българио, страдална
Ще лѣемъ много ний кръвьта.

Че смъртьта е за насъ нищо,
Смъртьта, смъртьта плаши врага.

Ще пѣятъ вѣкове слѣдъ нази
За наш'та слава на врага
Ще кичатъ гробове тогази,
Надъ наш'тѣ тѣла надъ праха.

Че смъртьта е за насъ нищо
Смъртьта, смъртьта плаши врага.

На раздѣля.

— Защо се о, дѣдо, войската събира,
Защо е тъй бодра и весела тя, —
Защо ли о, дѣдо, на бате мундира,
Катъ никога кичатъ съ хубави цвѣтя?

— Защо се той често къмъ мама навежда
И тихо ѝ шепне нѣщо засмѣнъ, —
Защо го тя, дѣдо, тъй жално поглежда,
Прѣгръща, цѣлува и плаче весденъ?

— Царь нѣкой ли вика нашитѣ войскари,
На пиръ ли ги е о, дѣдо, поканилъ другъ, —
Та всички отъ роднитѣ полета, чукари,
Катъ жерави, съ пѣсни отлитатъ на югъ?..

И пита дѣтето — какво ли не пита, —
Та лесно ли млъкватъ дѣтински уста?
А вънъ е тъй шумно — войската отлита,
Войската ни родна, войската света.

А вънъ е тъй шумно... и плаче старика...
Да бѣше на младость, година по-младъ
Да бѣше — тогава забучилъ би щика,
Еднажъ ли изпитанъ и дважди въ ратъ!

А вънъ е тъй шумно... отлитатъ войскитѣ...
Дѣтето — я гледай — то припка слѣдъ тѣхъ,
То припка, отъ радость, свѣтятъ му очитѣ, —
То чезне и шепне: «Катъ бате да бѣхъ!...»

И спира се братъ му, възсѣдналъ на коня
И братски го гледа и дума засмянъ!
— «Дѣтенце, отивамъ азъ турци да гоня,
Да гоня и трѣбя вѣковни тиранъ.

— Дѣтенце, — прощавай»!... повежда войскари,
Задъ него тѣ крачатъ — единъ сж до другъ...
А родна се пѣсень надъ родни чукари
Отглася и носи катъ чайка на югъ...

Къмъ Султанъ-тепе.

Лѣти дружината крилата
По върхи крѣпостни скали
И вѣй се знаме надъ скалата,
Видътъ му погледа плѣни.

Припѣвъ: Ура! Напрѣдъ дружина в'бой!
Врага проклетъ некъ смажемъ ний
Съсъ смѣлий ни подемъ великъ,
С'безстрашния ни боенъ викъ.

Лѣтятъ задъхани, не спиратъ,
Къмъ върха погледа имъ впитъ.
«На ножъ!» Веригитѣ настѫпватъ,
И търсятъ гдѣ е врага скритъ,

Герои млади, но в'борбата
Катъ стари биятъ се назрѣдъ,
Стиснали ножа въвъ ржката,
Лѣтятъ тѣ дружно все напрѣдъ! напрѣдъ!

Куршуми, фугаси и гранати
Не спиратъ тѣхния полѣтъ,
Духътъ на Ботевъ имъ в'сърцата,
И мратъ за родния завѣтъ.

Припѣвъ: Ура! Напрѣдъ дружина в'бой!
Врага проклетъ некъ смажемъ ний
Съсъ смѣлий ни подемъ великъ,
С'безстрашния ни боенъ викъ.

Безмълвна гледа ги гората,
Катъ тичатъ в'ужаса наврѣдъ,
Отъ гръмъ разтърсва се земята,
И чуй се пакъ напрѣдъ! напрѣдъ!

«Урата» носи се крилато,
«На ножъ»! прѣзъ урвитѣ гърми,
И знаме гордо е развѣто,
Катъ птица носи се, шуми.

Порт. Юн. ***Ст. Поповъ.***

Пѣхотински маршъ.

Ний сме храбри пѣхотинци,
И отъ смъртъ се не боимъ;
Ний сме смѣлитѣ войници,
Къмъ побѣда ний лѣтимъ.

Ний сме славни граничари,
Вардимъ родний милий край,
По долини и чукари
Наш'та слава вредъ сияй.

Бѣлий Дунавъ дѣ се лѣе
И къмъ Бѣлото море .. . . .
Дѣто Вардарь се синѣе —
Тамъ роба днеска мре . . . . .

Той се бори и ни чака
Помощь братска да дадемъ!
Хай развѣйте знамената,
Тамо славно да умремъ . . . . .

Н. Михайловъ.

Македонски химнъ.

За борба часътъ настана,
За великата борба.
Чуйте вече отъ балкана,
Тржби бойната тржба.

Стига вече да търпимъ,
Народе мой!

Народе мой, стига вече!
Грабни ножа срѣщу злий
Тиранинъ твой!
Тиранинъ твой . . . Стига вече!
За свобода — хей часътъ удари вечъ
Врага душманъ бѣга надалечъ.

Твойтѣ поля райски,
Твоя роденъ край
Тѫпче кракъ душмански,
Милость той не знай.

И народна гордость,
И правда и редъ,
Всичко е погазилъ
Сърбина проклетъ.

Ставай, милъ народе!
Като единъ човѣкъ,
Срамъ е да робувашъ
Въ този свободенъ вѣкъ.

Кръвь пролѣй душманска,
Смъртьта потърси!
Стига толкосъ робство,
Мжки и сълзи!

Ставай, милъ народе! Ставай! (2)
Милъ народе, ставай!

Реви о, лъвъ . . . .

Луча свѣти разкошно прѣзъ мъглата,
Реви о, лъвъ, отъ вѣкове заглъхналъ,
Лѣти, орелъ, изъ клѣтката изхвъркналъ;
О, духъ народенъ, разпери крила си!

Лѣти, свѣти, нивга да не гаснешъ,
Топли сърдца, герои да развъдишъ;
Петь вѣка трѣбваха,
Убитъ ти да бждешъ,
А часъ ти стигна:
Гигантъ да порастнешъ.

Луча свѣти! Луча свѣти!

Ив. Вазовъ.

Напрѣдъ къмъ подвизи и слава.

Напрѣдъ и все напрѣдъ къмъ подвизи и слава!
На робство и на гнетъ послѣдни день настава!
И слънцето изгрѣ, свободни да ни грѣй!
Този, който в' бой умре, в' смъртьта ще оживѣй!

Напрѣдъ и все напрѣдъ! Да нѣма пръвъ и сетенъ!
Сплътени в' строенъ редъ къмъ идеалъ завѣтенъ,
Къмъ който е лице обърналъ цѣлъ народъ —
И всѣкое сърдце, жаднеяще животъ!

Напрѣдъ и все напрѣдъ! Рѣки отъ кръвь прѣдъ нази!
И трупове безъ четъ. — Ний тѣхъ щемъ ги прѣгази!
И на желанни брѣгъ ще минеме отвждъ —
Надъ вѣроломний врагъ ний носимъ Божий сждъ!

Напрѣдъ и все напрѣдъ! Дѣсница да не слабне!
Юнашки е завѣтъ — побѣдата ще грабне,
Когото обичьта на подвигъ вдъхнови,
Съсъ мечътъ на смъртьта животъ да обнови.

Пенчо Славейковъ.

Една пѣсень на Балкана.

Една пѣсень на Балкана,
Блѣсна наший остъръ мечъ!
Хей юнаци, часъ настана,
Знамето й развяно вечь!

Вѣкове търпѣхме ние
Тежко иго — врагъ свирѣпъ;
Вѣкове той кърви пие, —
Сълзи квасятъ наший хлѣбъ!

Дружно, братя, да спасиме
Робътъ — клетий мжченикъ!
Кат' орли да полѣтиме
Въ подвигъ святъ — завѣтъ великъ!

Часъ настана . . . — чуй тржбата!
Хей юнаци, въ бой напрѣдъ!
Нека блѣсне свободата
Да ни помни цѣли свѣтъ!

Асѣнъ Бѣлковски.

Одринъ.

Одринъ! Одринъ! Буря вие
Днесъ прѣдъ твойтѣ твърдини;
Сетни часъ на робство бие,
Вража сила съсипи.

Свобода ти носимъ ние;
Носиме ти свѣтли дни.

Нѣма войнство да отмине;
Чакалъ си ни вѣкове,
С' пѣсни, китки посрѣщни ни,
Идемъ въ стройни редове.

Който въ бой за тебъ загине,
Той мърцина не живѣ.

Кир. Христовъ.

Айвасъ баба.

С'люти рани е покрито
Било ти Айвасъ баба —
Зеятъ ями страховито —
Бѣлѣзи на стръвь, борба.

По плѣщи ти разорани
Дрѣме мрачно круповъ топъ;
Чувства ли той тежки рани,
Плаче ли за турски гробъ?

В'кой стрѣмглаво се провали
Отоманска славна мощь....
В'мракътъ се свѣтликъ запали —
День застжпи тъмна нощь!

Ив. Вазовъ.

Булаирски маршъ.

Кървава заря вѣстяза,
Страшни боеве за мъсть,
И рилцитѣ сж готови
Смѣло в'бой да полѣтятъ.

Броненосци гърмятъ, трѣскатъ,
Рилцитѣ безъ страхъ вървятъ,
Тѣхъ гранатитѣ не стрѣскатъ,
Безжалостно врагъ трѣпятъ.

Бурно мѣтатъ се вълнитѣ
На Егей и Мрамора,
И повтаря на борцитѣ
Гърмогласното «ура»!

Врагътъ свѣти съ прожектора,
За да види гдѣ сме ний,
Ала вижда той позора —
Съ кръвь облѣни долини.

Анадолеца съкрушенъ,
Въ свойтѣ крѣпости се скри,
Нивга нѣма да помисли
Да излѣзе срѣщу ни.

Напрѣдъ другари.

Напрѣдъ, другари, вси къмъ побѣда!
Напрѣдъ, ура, ура, напрѣдъ!
Ето знаме се развѣва,
Ето бойни чуй се гласъ.

Грабнете вси оржжие мощно
Срѣщу подлиятъ врагъ, народенъ,
Ура, напрѣдъ! Другари смѣло
В'борба с'врагътъ проклетъ!

За наш'тѣ мили родни братя,
За македонецъ клетъ;
Той жално плаче, ридае,
О, чуйте братя вси!

Напрѣдъ, напрѣдъ за слава.

(Маршъ).

Напрѣдъ, напрѣдъ за слава
На бойното поле,
За българската държава
Тамъ всѣкой отъ насъ да мре!

Друмъ, друмъ, друмъ!
Драга наша Българио!
О, юнашка земльо мила!
Драго ми е отечество —
Славна намъ държава, } 2
Хайде, братя, в'бой!

Намъ стигатъ толкозъ мжки,
Намъ стига толкозъ срамъ,
Намъ е днесъ отъ ржки
Да станемъ родъ избранъ.

Друмъ, друмъ и пр.

Зората вече грѣе,
Честьта ни вика в'бой,
Братъ брата кой милѣе
Да стжпи сърдчно в' строй.

Друмъ, друмъ и пр.

Нечестно е да тжжимъ,
Да плачемъ кат' жени,
Когато още можемъ,
Да пушкаме сами!

Друмъ, друмъ и пр.

Послушай тамо тржби
Походната тржба!
Ехидностьта се зжби
Грози ни съ борба,

Друмъ, друмъ и пр.

Тамъ братята ни викатъ
На помощь да вървимъ,
Грози имъ съ огънь врагътъ
И съ мечъ неотразимъ.

Друмъ, друмъ и пр.

Дерзай, кому въ сърдцето
Възвира ощ' кръвьта,
Напрѣдъ, напрѣдъ въ полето
Повиква ни честьта!

Друмъ, друмъ и пр.

А кой страхливъ кат' баба
Дома си да сѣди,
На хурка да заляга,
Да плаче, да реди.

Друмъ, друмъ и пр.

И нека се не плаши
Отъ нищо на свѣта;
И пакъ ще да го зграбчи
Отъ одъра смъртьта.

Друмъ, друмъ и пр.

В. Поповичъ.

Одринъ.

Гърмятъ тепета,
Земя кънти,
Отъ дъждъ гюллета
Небе ехти.

Ура! лѣтете!
Ура! напрѣдъ!
Ура! удрете!—
Одринъ е зетъ! (2)

Щурмове люти,
Ужасъ и адъ!
Бълватъ редути
Желѣзенъ градъ.
Ура! лѣтете и пр.

Реве борбата
И день и нощь,
Ехти въ мълвата
Викътъ: »на ножъ!«
Ура! лѣтете и пр.

Геройски чеда
Не знаятъ страхъ,
България гледа
Цѣла на тяхъ.
Ура! лѣтете и пр.

Ив. Вазовъ.

Македония.

Зове ни бойната тржба
Въ кървавъ бой да литнемъ съ мечъ,
И отъ тирански патила
Свободна да те видимъ вечъ.

Припѣвъ: Светиньо, Македонио!
Готови сме да мремъ за тебъ!

Подъ твоя лучезаренъ сводъ
Гигантски ширятъ се наврѣдъ
Прѣлестнитѣ и близки намъ
Гори и планини безчетъ.

Припѣвъ: Светиньо, Македонио!
Готови сме да мремъ за тебъ!

Тамъ нрави и обичаи
Сж близки намъ по плъть и кръвь;
Въвъ черкви и училища
Звучи салъ български езикъ.

Припѣвъ: Светиньо, Македонио!
Готови сме да мремъ за тебъ!

Макаръ сега тиранина
Безчинства тамъ и те скверни,
Въвъ всички български сърдца
Единъ завѣтъ свѣтлей, гори . . .

Припѣвъ: Светиньо, Македонио!
Готови сме да мремъ за тебъ!

На ножъ!

Вѣковенъ врагъ е срѣщу нази,
Кой отъ гнѣва ни ще го пази?
Припѣвъ: На ножъ, на ножъ, юнаци на ножъ!
Ура, ура, ура, на ножъ!

Отекватъ планини гърмежи,
Отъ радость се в'очи ни мрѣжи.
Припѣвъ: Напрѣдъ, напрѣдъ, напрѣдъ, напрѣдъ!
Напрѣдъ, напрѣдъ и все напрѣдъ!

Насъ чакатъ подвизи голѣми;
Юнаци в'боя да умреме!
Припѣвъ: На ножъ и пр.

Цѣлъ свѣтъ на насъ с'трепетъ гледа,
Желае ни цѣлъ свѣтъ побѣда.
Припѣвъ: Напрѣдъ и пр.

Момци, нима ще осрамиме
Рода си, българското име?
Припѣвъ: На ножъ и пр.

Високо дръжте знамената,
Ний боримъ се за правда свята!
Припѣвъ: Напрѣдъ и пр.

Кирилъ Христовъ.

Дойди братко!

Дойди, дойди, братко,
Подигни глава си!
Прѣзъ планини сладко
Подай ми ржка си!

Ахъ, че мене стиска
Чуждата верига;
Сърдце ми притиска
Гръцката интрига.

Сега е врѣмето
С'врага да се боримъ,
Че боли сърдцето,
Цѣръ да му намѣримъ.

Храбри момци все отборъ.

Съ наш'тѣ китки, съ наш'тѣ пѣсни,
Храбри момци, все отборъ,
Приемете поздравъ скроменъ
За ваш'тѣ побѣди.
Поздравъ скроменъ и любовенъ
Отъ сърдце, отъ сърдце.

Името ни вий спасихте,
Храбри момци, все отборъ,
Правата ни защитихте,
Лъвове — герои.
Правата ни защитихте,
Отъ сърдце, отъ сърдце.

Васъ почивка сега чака,
Храбри момци, все отборъ;
А слѣдъ нея борба нова
Съсъ нови врагове.
Борба нова вечъ готова,
Отъ сърдце, отъ сърдце.

Умиращиятъ воинъ.

Свърши се боятъ вечъ,
Слънце догаря въ далечни кржгозоръ,
Тржба за отдихъ се чува на далечъ,
Ранени воинъ съ тжга поглежда безлюдния просторъ.

Раненъ, забравенъ отъ другари
Догаря той кат' слънчевъ лжчъ,
А в' дома майка и бащa стари
С' трепетъ очакватъ сина свой.

Единствената тѣхна рожба
Умира тукъ далечъ отъ тѣхъ,
А лунний кржгъ се вечъ навожда
Да го цалуне зарадъ тѣхъ.

С. Чилингировъ.

Честитъ, честитъ.

Честитъ, честитъ е, кой прѣмине
Живота с' присмѣхъ на уста,
И онзи, който в' бой загине
На роденъ край зарадъ честьта.

Но по-честитъ е, кой се върне
Съ лаври и вѣнци украсенъ
Отъ бой неравенъ и пригърне
Рождена майка — синъ рожденъ.

Ив. П. Йончевъ.

Китка цвѣте.

Луда млада, свидно либе дочака на друма,
Китка цвѣте му подаде и дружно продума:

Тази китка свила бѣхъ я за по-друго врѣме,
Ехъ, нали в' недѣля щѣхме село да сбереме;

Но поиска Богъ и вмѣсто хоро вито — мжка,
Вмѣсто сватба — бой съ душмани и тежка разлжка.

Китка цвѣте, лихъ соколе, увѣхне ли въ боя,
Богъ я жали, ти не жали, макаръ е моя.

Друго пазя въ сърдце си зарадъ тебе цвѣте,
То не вѣхне ни зиме, ни лѣте.

Ив. П. Йончевъ.

Ний си идемъ отъ полето. . . . .

Ний си идемъ отъ полето,
Гдѣто славно се бихме, се бихме,
И на сърбинъ врагъ вѣковенъ, хей!
Ний юнашки надвихме.

Излѣзъ, излѣзъ, мила майко,
Сина своя посрѣщни, посрѣщни,
С'дѣсна ржка го пригърни, хей!
И сърдце си утѣши.

Той си иде отъ полето,
Гдѣто славно се е билъ, се е билъ,
И на сърбинъ врагъ вѣковенъ, хей!
Той юнашки е надвилъ.

Гдѣ си майко да ме видишъ,
Цѣлъ въ кърви съмъ облѣнъ, съмъ, облѣнъ,
Въ гърди ми куршумъ лежи, хей!
Дѣсна ми ржка строшена.

Тамъ при Одринъ въ полето
Плачатъ, викатъ с'жаленъ гласъ, с'жаленъ гласъ,
Като знаятъ че въ боя, хей!
Лежи мъртавъ зарадъ насъ.

Сбогомъ.

Морскитѣ вълни се давятъ,
Корабъ като стрѣла лѣти;
Силуети вече ставатъ
Наш'тѣ прѣжни твърдини.

Ето Кушъ-кая въ небето,
По на изтокъ Тарфа зла;
Ето Деркосъ край морето,
Тамъ сж наш'тѣ теглила.

Сбогомъ Тарфа, сбогомъ Софасъ,
Сбогомъ Караманъ-дере!
Земьо, ти за насъ бѣ нова,
Огъ безброй злини море!

Сбогомъ пѣя и се чудя,
Какъ за тебъ сега скърбя;
Какъ въ сладостьази тжна,
И отъ спомени трептя.

Дъждъ, холера, студъ и вѣтъръ,
Войнътъ страхъ, смъртъ не знай;
До колѣнѣ въ калъ той гази,
Но напрѣдъ, подай, подай!

Зимна нощь, зловѣща буря —
Всичко пука се отъ студъ;
Войнътъ бързо ножа туря,
И напрѣдъ, напрѣдъ безъ спиръ.

Гръмъ трещи, земята тътне,
Врѣдъ «ура», «напрѣдъ на ножъ»;
И въ боя врага тръпне,
Не издържа наш'та мощь.

Нижатъ се единъ слѣдъ другъ
Дни примирни, дълги дни;
Дни солдашки безъ роднини
Въ тия чуздитѣ страни.

Блъскатъ, пѣнятъ се вълнитѣ,
Корабъ като стрѣла лѣти;
Вечъ изчезватъ твърдинитѣ
Въ хоризонтни далнини.

Всинца на пжть другари.

Всинца на пжть другари,
Хей, зора се сипва
И посребрява
Съсѣдни върхове.

Хей, небосклона
Съ пурпуръ се обагри.
Напрѣдъ другари!
Напрѣдъ въ свойтѣ домове!

Радостно ний да вървимъ.
Хей, небето ясно
Обѣщава намъ
На пжть честити край. (2)

Ла, Ла, Ла, Ла . . . . . .

Сдобийте сила, весели другари,
Ето още малко ний сме у дома.
Хей, напрѣдъ нази часовната кула,
Окол' нея чакатъ наш'тѣ роднини.

Праздникъ е утрѣ въ селото,
Хоро голѣмо ще се събере;
Тамъ при чучура бистръ, хладенъ,
Тамъ бързайте (2) другари весели. (2)

Ето връщаме се вече. . . . .

Ето връщаме се вечъ
По наш'тѣ мили домове,
Слѣдъ кървавъ бой, ужасна сѣчь
Изъ одринското поле.

Радость сърдца озарява,
Вѣнци чакатъ ни безъ четъ;
Лица гордость осиява,
Слава носимъ ний наврѣдъ.

България съ тирана
Борба славна тя пое,
Но измамена тя остана
Отъ своитѣ врагове.

Отъ Дунавъ до Бѣло море
Българска войска снове,
Отъ Вардаръ до Черно море
Злато-гриви лъвъ реве.

Ето връщаме се вечъ
По наш'тѣ мили домове,
Слѣдъ кървавъ бой, ужасна сѣчь
Изъ одринското поле.

Възхищение.

Стоиме възхитени,
Стоиме удивлени
Прѣдъ подвига великъ,
Прѣдъ устрема витежки
И напънъ свърхчовѣшки
На нашия войникъ!

Омайватъ днесъ умътъ ни
Дѣлата му безсмъртни,
Стихийната му мощь,
Напорътъ му титански,
Гнѣвътъ му урагански,
Кога реве: «на ножъ»!

И. Вазовъ.

На побѣдителитѣ.

Поклонъ на васъ, велики синове!
Когато буря огнена извий
И лава блъвнатъ срѣщни върхове —
О, нѣмате на себе равни вий! (2)

И пакъ сте бодри вий, и ето пакъ
Като ураганъ се носите напрѣдъ —
И бѣга ужасѐнъ вѣковний врагъ
Прѣдъ васъ и вихрения ви полѣтъ.

Какъ мощно вашето ура ечи
И носи се надъ смаяния свѣтъ!
Какъ жадно гледатъ орлови очи
Античнитѣ стѣни на Цариградъ!

Юнаци, слава вѣчна васъ огрѣ,
Свѣтá като благородната ви стръвь:
Историо, родъ великъ за тебе мре
И писа те съ димящата си кръвь!

В. П.

При срѣщата на героитѣ.

Добрѣ дошле, юнаци благородни,
Добрѣ дошле, о български дѣца!
Слѣдъ горести и мжки безизходни!
Вий пакъ стоплихте нашитѣ сърдца.

Цалувамъ ви, юнаци, по челата,
Покрити съ прахъ и лаврови вѣнци
Бранители на родината свята . . .
Добрѣ дошле, борци, царе, светци!

Вий, левове отъ сто полета бойни,
Вий, великани съ бронзови лица —
Поклонъ!—не бѣхме ний за васъ достойни
Съ наш'тѣ малки умове, дѣлца.

Ехтятъ «ура!», вѣтрѣятъ знамената
Тъй както тамъ, дѣ страшенъ бой кипѣ,
На храбростьта ви спомнямъ чудесата
Отъ Лозенградъ, та до Султанъ-тепе.

Съ какъвъ днесъ химнъ, борци, да ви възпѣя?
Възторга ми що може изрази
Отъ ваш'та лучезарна епопея?
Ликувай, душо! Лѣйте се, сълзи!

Ив. Вазовъ.

Нощно бдѣние.

Нощь. Въ храма свещенъ колѣничилъ народа.
Молитва печална се носи къмъ свода.
— За васъ сега мислимъ, о, скжпи герои,
За васъ тукъ се молимъ съ мокри лица!
Духътъ ни съ васъ е, и наш'тѣ сърдца —
По снѣжни чукари, въ безлюдни усои . . .

Далеко отъ вази — съ васъ мжки дѣлиме,
Отъ вашитѣ рани и ние болѣемъ,
Отъ вашата вѣра и ние пламтиме
И съ вашитѣ паври отъ тукъ се гордѣемъ.

О, Боже дай сила на лъвски сърдца,
Дай крѣпость до край на желѣзни дѣсници,
Що чупятъ окови, отварятъ тъмници,
На тѣзъ, що въ смъртьта тичатъ съ засмѣни лица;

Що нашитѣ носятъ свети идеали,
Що носятъ и твоята правда света,
Що кръвь и животъ за тѣхъ сж отдали,
И кръста поели великъ на Христа.

Закриляй, о Боже, юнаци млади,
Свѣти имъ въвъ мрака, топли ги въ мразътъ,
Крила имъ ти давай прѣдъ бездни, прѣгради,
Твой ангелъ имъ пращай на боя въ шумътъ.

Закриляй, о Боже, тамъ наш'тѣ герои,
Възъ подвига славенъ крѣпи имъ духътъ:
Тѣ наши борци сж — оржджья сж твои,
На твоята воля и праведенъ сждъ.

Не мъсть и не гордость ги движи, не злоба,
А твойта любовь къмъ страдалний човѣкъ,
Къмъ новъ животъ викатъ заровений въ гроба,
И милость разливатъ въ жестоки нашъ вѣкъ.

Върни ни ги живи съ вѣнци да ги зърнемъ
И слънце на радость да свѣтне възъ насъ,
Въ тѣхъ родната слава съ любовь да прѣгърнемъ—
Прати ни, о Господи, тозъ хубавъ часъ!

Нощь. Въ храма свещенъ коленичилъ народа.
Молитва печална се носи къмъ свода.

Ив. Вазовъ.

На героитѣ-покойници.

На васъ юнаци легендарни,
Безстрашни лъвове балкански,
На подвизитѣ великански,
На ликоветѣ лжчезарни.

О, паднали въвъ бой неравенъ,
На братския ви гробъ забравенъ,
Тѣзъ мисли мои посветихъ
И китка росна азъ ви свихъ:
Отъ невѣнъ, лилии и кринъ,
Отъ рози, здравецъ и ясминъ,
Събрани въ бойнитѣ полета
На Одринъ, Чаталджа проклета,
Люле-Бургасъ и Лозенградъ,
На Булаиръ, на Шаръ, Малградъ,
На Виза, Чорлу и Сарай,
На Мряморния морски край,
Гдѣ гробъ до гробъ земя покриватъ,
Останкитѣ ви гдѣ почиватъ,
Възпѣни отъ пѣвци, поети,
Оплаквани отъ майки клети.
. . . . . .
Загинахте; но вие сте жизи,
Дѣца юначни, гордѣливи.
Духътъ ви вѣчно ще витай
Надъ планинитѣ въ родний край
И надъ Тракийскитѣ полета,
Гдѣ съ пѣсни дивни самъ поета,
Ще ваши подвигъ да разглася
И славата ви ще разнася
Отъ Хелеспонтъ до Дунавъ бѣли,
Далечъ до сръбскитѣ прѣдѣли,
Догдѣто Божий свѣтъ свѣтува,
Догдѣ се рѣчьта родна чува!

Поручикъ *Кимфаровъ.*

---

* *
*

Покойници, вий въ другъ полкъ минахте,
Дѣ нѣма отпускъ, ни зовъ за борба,
Вий братски се прѣгърнахте, легнахте
И «Лека нощь!» на вѣки си казахте —
До втората тржба.

Но що паднахте тукъ, дѣца бурливи?
За тронъ ли знатъ, за нѣкой ли кумиръ?
Да бѣше то — остали бихте живи,
Не бихте срѣщали тъй гордѣливи
Куршума . . . Спете въ миръ.

Българио, за тебъ тѣ умрѣха,
Една бѣ ти достойна зарадъ тѣхъ,
И тѣ за тебъ достойни, майко, бѣха,
И твойто име кат' мълвѣха,
Умираха безъ страхъ.

Борци, вѣнецъ ви свихъ отъ пѣсень жива,
Отъ звукове, що никой не сбира:
Отъ дивий ревъ на битката гръмлива,
Отъ екота на Витоша бурлива,
Отъ вашето «ура».

И тозъ вѣнецъ — той нѣма да завѣне,
И тая пѣсень вѣчно ще гърми
Изъ българскитѣ планини зелени,
И славата ще вѣчно пѣй и стени
Надъ гробни ви хълми.

Почивайте подъ тѣзъ могили ледни;
Не ще да чуйте вечъ тржба, ни вождъ,
Ни славни гръмъ на биткитѣ побѣдни,
Къмъ вѣчностьта е марщьтъ ви послѣдни.
Юнаци, лека нощь!

Ив. Вазовъ.

На падналитѣ.

Борци, поклонъ прѣдъ вашта храбрость,
Прѣдъ подвига ви смѣлъ, нечутъ;
Съзнавахте дълга си вие: —
Летѣхте съ устремъ въ боя лютъ!

Съ кръвьта си топла напоихте
Поля, долини и гори.
Безъ отдихъ храбро вий се бихте
Цѣлъ день, — отъ вечерь до зори!

Почивайте, съня в1 сладъкъ
Ний нѣма нивга да смутимъ; —
Безкръстния ви гробъ, юнаци,
Съ цвѣтя отъ лаври ще красимъ!

Люб. Бобевски.

На Капитанъ Андреевъ.

Божественъ пламъ в' очитѣ ти горѣше,
В' гжрди бѣ буенъ ураганъ;
С' чиличенъ мечъ ти вихрено лѣтѣше
Къмъ побѣснѣла вражка сганъ.

На тридесеть мѣста бѣ ти прободенъ
Отъ варварския яденъ щикъ,
Народа си да видишъ днесъ свободенъ —
Девизътъ ти бѣ туй — великъ.

До смъртъ се би с' усмивка на устата,
Очи затвори ти честитъ;
Издигна се, юначе, намъ в' сърдцата
Навѣки паметникъ — гранитъ.

Л. Бобевски.

Войникъ съмъ азъ.

Войникъ съмъ азъ и клетва свята
Тая дълбоко въвъ сърдце;
Туй съ гордость пълни ми душата
И с' радость сгрѣва ми лице.

Завѣтенъ гласъ наврѣдъ ме води —
Дългътъ кждѣто ме зове;
Кракътъ готовъ е да прѣброди
Свѣтътъ прѣзъ дълги вѣкове.

Кога за бой часътъ удари,
Кога тржбитѣ затржбятъ,
На ратници вѣнчани, стари
Вѣнецъ ще сложа надъ прахътъ.

Войникъ съмъ азъ и клетва свята
Тая дълбоко въвъ сърдце;
Туй съ гордость пълни ми душата
И с' радость сгрѣва ми лице.

Вл. Поповъ.

Балканския сиракъ.

Народе, нищо тебе не разбива.
Въ борбитѣ съсъ заклѣти врагове
Ти възмжжѣ; духътъ ти не унива.
Прѣзъ бури твоятъ идеалъ зове.

Ти вредъ до памятна Чаталджа пръсна
На свободата милитѣ лжчи;
При Вардаръ вѣроломницитѣ блъсна
Съсъ молнията на гнѣва въ очи.

И гордо твойто чело да се дига!
Неволята не бѣ за тебе срамъ.....
Сиракъ — сирашка те сждба постига:
Въ борбата самъ — и въ подвига си самъ!

Ал. Балабановъ.

Тайната на Струма.

Бързо бърза струйна Струма,
Тайна в' хладна грждь таи —
Бърза, дума не продума,
Само позлатена шума
Влачатъ бързитѣ струи.

Въ мигъ вълна вълната спира,
Сѣкашъ зовъ дочули скжпъ,
Всичко околовръстъ замира,
Тамо изворътъ извира
На дълбока страшна скърбь.

Споменъ ли отъ вѣковетѣ
Спомня новия погромъ?
Тукъ димятъ се кърви свети
Стонъ простена: отмъстете
Поругани честь и домъ!

Т. В. Траяновъ.

Нощь.

Нощь, фъртуна зимна,
Грозно вий на вънъ,
Въ хижицата димна
Студъ не дава сънь. } 2

Зъзнатъ тамъ дѣчица . . .
Вѣтеръ сѐ бучи . . . . .
Майка сиротица
Не склапя очи. } 2

Не спи и бащата —
На война сега:
Страшни сж тѣглата
Въ мраза и снѣга. } 2

Зъзне той въ тъмитѣ,
Вкоченясва, мре . . . .
Бурно бий въ скалитѣ
Мраморно море } 2

Ив. Вазовъ.

Симеонъ при Мряморно море.

Летятъ войскитѣ сждбоносни,
Къмъ Златния Рогъ отиватъ пакъ,
Тресятъ «ура» побѣдоносни
Мряморноморски миренъ брягъ.

Но кой е тозъ гигантъ изпразенъ,
Тозъ призракъ лучезаренъ тамъ,
Нѣмъ зритель на похода славенъ?
Великий Симеонъ е самъ!

Безмълвно, дълго той гледа я
Шумящата край него рать,
Въ побѣдний си полетъ, — омая
Стремяща се къмъ Цариградъ.

И рече: «Вишнятъ побѣда
Велика да дари на васъ:
О, извършете, славни чеда,
Което не довършихъ азъ!»

И въ взора на тозъ духъ безсмъртенъ
Една сълза се появи,
И той войскитѣ ни покъртенъ
Отечески благослови.

Ив. Вазовъ.

На връщане.

Отъ полето бойно идемъ,
Дѣто храбро ний се бихме,
Дѣ врагътъ балкански люто
Дружно ние побѣдихме!

Ний не търсиме награда,
Ний за слава не ламтиме,
Никой въ боя не погази
Българското свѣтло име!

Въ кжщи днесъ ще се завърнемъ
Пакъ при свойтѣ близки, мили . . . .
Щомъ врагътъ ни прѣдизвика,
Ще го биемъ съ нови сили!

Люб. Бобевски.

Слава на героитѣ.

Слава, слава, вамъ герои;
Богъ всесиленъ, Богъ всеблагъ
Увѣнча ви Той съ побѣда
Надъ вѣковния ни врагъ.

Слава, слава, вамъ юнаци;
Съ насъ е Господъ Богъ великъ!
Днесъ достойно вий омихте
Българския свѣтълъ ликъ.

Слава, слава, вамъ войници;
Слава на духътъ ви смѣлъ —
Съ подвизитѣ си юнашки
Вий свѣта смаяхте цѣлъ!

Съ почитъ всички днесъ чела ви
Кичимъ съ лаврови вѣнци!
Вий сте нашта вѣчна слава . . .
Пóклонъ, пóклонъ, вамъ борци!

Люб. Бобевски.

Цвѣтя отъ бойното поле.

Набрахъ азъ китка смѣсна, чудна
Отъ роднитѣ поля; —
Обичамъ азъ цвѣтята росни,
О, какъ за тѣхъ горя!

На тѣзъ цвѣтя обичамъази
Приятни дъхъ и шаръ —
Тѣ криятъ спомени свещени,
Любовь, вълшебство, чаръ!

У всѣки листъ, въ стъбленце всѣко
Азъ виждамъ милъ портретъ
На строень мжжъ съ гърди юначни —
Убитъ отъ врагъ проклетъ! . . .

Набрахъ, дѣчица, тая китка
На бойното поле —
Дѣ бой жестокъ водихме ние —
Съ усмивка дѣ се мре!

Л. Бобевски.

Синътъ на България.

Ту лъвъ, ту ураганъ,
Ту духомъ великанъ —
Въ ехтежитѣ на боя,
Ту ярость на вулканъ —
Войнико, сѐ си тоя.

Ти крийшъ ужасна мощь —
Свѣткавица срѣдъ нощь.
Душманитѣ не считашъ;
Рѣчатъ ли ти: «На ножъ!»
Косишъ, помиташъ.

Орелъ не си — фърчишъ,
Скала не си — стоишъ
Безъ трепетъ прѣдъ сѫдбата,
И чудеса творишъ
Подъ знамената.

Навредъ сѐ правъ и пръвъ,
Душа, сърдце и кръвь
На цѣль народъ въ борбата,
Летишъ съ гнѣвътъ на лъвъ,
Летишъ въ «урата!»

Работникъ тихъ въ миръ,
Ужасенъ въ кървавъ пиръ,
Грядущето ковешъ ти.
Ти смая цѣлия миръ,
Юнакъ горещи!

Ив. Вазовъ.

Чадата на Балкана.

Тѣ всички сѫ отъ огънь и гранитъ
И зовътъ имъ е зовъ на великани,
Прѣзрѣли болката отъ зиналитѣ рани
Прѣдъ пѫтя съ лаврови вѣнци покритъ!

Тѣ всички сѫ отъ огънь и гранитъ
Закърмени съ духътъ на мощни дѣди,
Съсъ вѣра крѣпка въ бѫднитѣ побѣди
И съ погледъ сѐ въ зората впитъ.

Тѣ всички сѫ отъ огънь и гранитъ
Чудаци смѣли, съсъ полѣтъ побѣденъ
Отъ тѣхъ е всѣки пръвъ, а не послѣденъ
И всѣки е за брата роденъ щитъ.

Тѣ всички сѫ отъ огънь и гранитъ
И дивий викъ на кърволока смутенъ
Не стрѣска ги прѣзъ пламъка барутенъ
Тѣ всички сѫ отъ огънь и гранитъ.

Ив. Н. Мирковски.

Охридъ синь.

Азъ знамъ единъ жезълъ въвъ Охрида синь,
Отъ чисто е злато и кървавъ рубинъ;
И кой го извади отъ студни води,
Вѣнча щатъ го в' Солуна царь да седи.
Отъ Дунавъ до Бѣло море ще владѣй,
Той, царя Балкански, що в' пѣсни се пѣй (2).

Азъ знамъ една лира въвъ Охрида синь,
Отъ чисто е злато и кървавъ рубинъ;
И кой я извади отъ студни води,
За хубость медъ пѣсни ще той да зареди.
И славно му име вовѣкъ ще живѣй,
Пѣвецътъ Балкански, що въ пѣсни се пѣй (2).

Азъ знамъ една хижа край Охрида синь,
Лози попълзѣли по зидове кринъ;
Въ тазъ хижа дѣвойче ми мило седи,
Що бисеръ въ уста му, що злато въ гѫрди!
Вамъ жезълъ и лира и кървавъ рубинъ,
На мене тазъ хижа край Охрида синь.

Ал. Балабановъ.

Пѣсеньта на Балкана.

Шуми Марица.
Вардаръ се пѣни.
Балканъ приглася
Юнашки пѣсни: —
»Напрѣдъ, юнаци,
В' борбата славна!
Лаврови вѣнци
Плете Балкана,
За да окичи
Чела ви сяйни
И да заечи
С' пѣсни омайни.
Летете, горди
Чада балкански,
Вий смѣли орли,
В' стана тирански.
Тамъ отпочнете
Борбата славна.
Бийте, колете
Звѣра - тирана.

Нѣмайте милость,
Нито пощада.
Бийте безъ жалость.
Нек' врагъ да страда!
Петъ вѣка цѣли
Той е бѣснувалъ
В'гори, долини
И в'кърви плуватъ.
Нек' сега види
Какъ мъсти роба
Зарадъ обиди
И за свобода.«
Вардаръ се пѣни.
Ечи Балкана.
Пѣятъ робини: —
Смъртъ на тирана!

П. Янакиевъ.

Отговорътъ на юнацитѣ.

Пѣй, Балкане, наша гордость!
Врага побѣдихме.
Храбро бихме се до лудость,
Не те посрамихме.
Нѣма робство веч' укорно,
Тегла и неволи.
Прѣжний тиранъ днесъ покорно
За миръ, прошка моли.
Тамъ, дѣ пжшкаше народа,
Задъ Рила и Струма,
Пѣсни пѣе на свобода —
По български дума.
Арда цѣла и Марица,
Вардаръ до морето
Днесъ наши, български сж —
Сияе небето.
Тамъ, дѣ бѣше адъ, тъмница.
Сега слънце грѣе, —
И ясний мѣсецъ и зорница —
Робътъ пѣсни пѣе.

П. Янакиевъ.

На изгорѣлия часовой и караулни войници.

Спете тихо, служители прости
На дългътъ, на свѣтата родина!
Миръ на ваш'тѣ страдалчески кости.
Честь на вашата скрѣбна гробнина!

Млади йощ' бой и смърть не видѣли,
Вий знаяхте, какъ храбро се гине,
Вий знаяхте, о синове смѣли,
Що е честь и безукорно име!

Нека лютия димъ да ви дави,
И свирѣпия пламъ да ви лижи:
Вий остахте срѣдъ мжкитѣ прави,
Васъ ужасната смърть не угрижи.

Вий казахте: да умремъ е тежко
Безъ борба, на стихията жертва,
Но за насъ нѣма студъ, нѣма жежко,
При дългътъ, при войнишката клетва.

Спете тихо! . . . България праща
Вамъ вѣнецъ и отъ зло се не плаши,
Таквизъ синове честни доръ ражда,
Дори я кичатъ гробове, кат' ваший.

Ив. Вазовъ.

Не щемъ ни богатство.

(Маршъ).

Не щемъ ни богатство,
Не щемъ ни пари,
Искаме свобода
Съ човѣшки правдини.

Напрѣдъ, напрѣдъ
На бой да вървимъ,
Доста сме стоѣли,
Стига да търпимъ.

Доста сме лежали
Въ робски пелени,
Врѣме е да станемъ
Свободни хора и ний.

Напрѣдъ, напрѣдъ
На бой да вървимъ,
Доста сме стоѣли,
Стига да търпимъ.

Напрѣдъ ти българино.

(Маршъ).

Напрѣдъ ти българино,
На бой се залови,
За славното си име
Съ пушка хай върви!

Съ оржжие въ дѣсница!
Да гонимъ нашъ душманъ,
Отъ нашата добра земя
Да бѣга вечъ тиранъ.

Стара ми мила майка
Неутѣшно много плака,
И ми дума: о, сине мой,
Недѣй ходи, тука стой;

Сбогомъ мамо и любезна,
Майка ми е отечество,
О, любезна честь и слава,
За тебъ ходимъ ний въ бой.

Доде день очакванъ.

(Маршъ).

Доде день очакванъ
Отъ толкова врѣме,
Българинъ отива
На бойното поле.
Съ врага да се бие
За честь и свобода,
Народа ще надвие
Въ неравната борба.
Кога куршумъ запѣе
Надъ нашитѣ глави,
И сабята юнашка
Захване да звънти;
Напрѣдъ юнаци храбри
Съ разтворени гѫрди,
Тиранина отслабва,
Ще побѣдиме ний.
Напрѣдъ юнаци храбри,
Въвъ кървавия бой,
Отъ мѫки да избавимъ
Народа бѣденъ свой.

Ст. Стамболовъ.

Царь Симеонъ.

Край Босфора шумъ се вдига,
Лъскатъ саби, щитове,
Ето Симеонъ пристига
Воеводитѣ зове:
Съберете се войводи,
Храбри орляци безъ брой;
Много войска и народи
Паднаха подъ ножътъ мой.
Скоро горда Византия
Ще да бжде въ наща власть;
Стѣгайте се смѣло вия,
На пристѫпъ ще водя васъ!
Въ Цариградскитѣ палати
Разтрепера се Романъ,
Праща дарове богати

Въ Симеоновия станъ.
Не ща дарове ни злато!
Гордо викна Симеонъ, —
Мойто царство е богато,
Златенъ е и моятъ тронъ.
Самъ Романъ да се прѣдстави,
Нека той да проси миръ!
Нека поклонъ ми направи,
Па видѣ щемъ по-подиръ.
Мжчно, срамно на Романа,
Но какво да прави той?
Вечъ войска му не остана,
Нито сърдце зарадъ бой.
И разплаканъ той излиза
Изъ Влахернскитѣ врата
Съ чудотворческата риза
И съ молитва на уста.
И когато той съгледа
Българскитѣ редове,
Гладни още за побѣда
И за нови боеве,
Той падна прѣдъ Симеона
Унизено проси миръ . . .
»Остави ми само трона,
Давамъ всичко въ тоя миръ«.
Шумятъ войски и войзоди,
Вѣй се българскиятъ флагъ,
Симеонъ умисленъ ходи,
Гордо гледа своя врагъ.

Ив. Вазовъ.

Хаджи Димитъръ.

Живъ е той, живъ е тамъ на Балкана,
Потъналъ въ кръви, лежи и пъшка;
Юнакъ съ дълбока на гърди рана,
Юнакъ въ младость и сила мжжка.

На една страна захвърлилъ пушка,
На друга сабя на двѣ строшена,
Очи тъмнѣятъ, глава се люшка,
Уста проклинатъ цѣла вселена.

Лежи юнакътъ, а на небето
Слънцето спрѣно сърдито пече;
Жетварка пѣе нейдѣ въ полето,
И кръвьта още по-силно тече!

Жетва е сега . . . пѣйте, робини,
Тѣзъ тжжни пѣсни! Грѣй и ти, слънце!
Въ тазъ робска земя ще да загине
И тоя юнакъ . . . Но млъкни, сърце!

Тозъ, който падне въ бой за свобода,
Той не умира; него жалѣятъ:
Земя и небо, звѣръ и природа,
И пѣвци пѣсни за него пѣятъ . . .

Денемъ му сѣнка пази орлица,
И вълкъ му кротко раната ближе;
Надъ него соколъ юнашка птица.
И тя се за братъ, за юнакъ гриже.

Настане вечерь, мѣсецъ изгрѣе,
Звѣзди обсипатъ свода небесенъ;
Гора зашуми, вѣтрецъ повѣе, —
Балканътъ пѣе хайдушка пѣсенъ!

И самодиви въ бѣла прѣмѣна,
Чудни, прѣкрасни, пѣсень поематъ,
Тихо нагазватъ трѣва зелена
И при юнака дойдатъ та седнатъ.

Една му съ билки раната върже,
Друга го пръска съ вода студена,
Трета го въ уста цѣлуне бърже —
И той я гледа — мила, засмѣна.

»Кажи ми, сестро, дѣй Караджата?
Дѣ е и мойта вѣрна дружина?
Кажи ми, пакъ ми вземи душата,
Азъ искамъ, сестро, тукъ да загина!«

И плѣснатъ съ ржцѣ, па се пригърнатъ.
И съ пѣсни хвъркатъ тѣ въ небесата;
Лѣтятъ и пѣятъ, дордѣ осъмнатъ,
И търсятъ духа на Караджата . . .

Но съмна вече, а на Балкана
Юнакътъ лежи, кръвьта му тече;
Вълкътъ му ближе лютата рана,
И слънцето пакъ пече ли пече!

Прѣминаването на Хр. Ботевъ и дружината му прѣзъ Дунава 1876 год.

Тихъ бѣлъ Дунавъ се вълнува,
Весело шуми,
И Радецки гордо плува
Надъ златни вълни.
Но кога се тамъ съзирва

Козлудуйски брѣгъ,
В' парахода рогъ изсвирва,
Развѣ се байракъ.
Млади български юнаци
Явяватъ се тамъ,
На чела имъ левски знаци,
В' очитѣ имъ пламъ.
Гордо отпрѣдѣ имъ застана
Младиятъ имъ вождъ,
Па си дума капитану
С' голъ въ ржката ножъ:
»Азъ съмъ български войвода,
»Момци ми сж тѣзъ;
»Ний лѣтиме за свобода
»Кръвь да лѣемъ днесъ
»Ний лѣтиме на България
»Помощь да дадемъ,
»И отъ тежка тирания
»Да я отървемъ.
»Парахода остави ни
»Съ начинъ миренъ благъ,
»Та дружината да мине
»На родния брѣгъ«.
Капитана, нѣмецъ сжщи,
Отказа тогазъ,
Ботевъ люто се намръщи
Вика съ буенъ гласъ:
»Туй го искамъ, не се моля,
»Всички сте въ плѣнъ;
»Тукъ се гледа мойта воля,

»Азъ съмъ капитанъ.
»Ако ли по смѣлость рѣдка
»Откажешъ, тогазъ
»Има една вѣхта смѣтка
»Тукъ да видимъ с'васъ.
»Помнишъ още онѣзъ двама,
»Що на турци зли
»Въ »Германия« съ измама
»Издадохте вий?
»Чуй тамъ днеска мре народа
»Въ бой съ ужасенъ врагъ;
»Дай да минемъ съсъ парахода
»На родния брѣгъ«.
И гласа му става страшенъ
При тия слова.
Нѣмецъ, стрѣснатъ и уплашенъ,
Прѣклони глава.
Парахода вечъ заплува
Къмъ желаний край,
Дунавътъ се развълнува,
Весело играй.
Много врѣме се измина,
Какъ не бѣ носилъ
Храбра българска дружина,
Товаръ за него милъ.
А дружината запѣва
Пѣсень зарадъ бой,
И байрака се развѣва,
Гордъ съ левъгъ свой.
Параходъгъ вечъ наваля

На милиятъ брѣгъ,
Ботевъ шапката си сваля,
Че имъ дума пакъ:
»Хайде, братя, излѣзнете,
»Тука ще се спремъ,
»И земята цѣлунете,
»Дѣто ще да мремъ«.
И отъ радость упоени
При тозъ милий зракъ,
Всички падатъ на колѣни
На свѣтлия брягъ.
»Братя! дума имъ войвода
»Съсъ гърмовенъ гласъ:
»Скоро радостно народа
»Ще посрѣщне насъ;
»Скоро съсъ гръмъ ще поздравимъ
»Стара планина,
»Кързавъ бой ще да се биемъ
»Съ турски плѣмена!
»Ний въ битка не сме вѣщи,
»Малко сме на брой,
»Но сърдца ни сж горѣщи,
»Гладни сме за бой.
»Скоро турчинъ ще изпита
»Грозната ни мощь,
»Правдата е намъ защита,
»Левътъ ни е вождъ!
»Ако ли пъкъ по зла незгода,
»Срамъ ще ни покрий,
»Славно име въ народа

»Ще оставимъ ний. —
»То на мене погледнете,
»Като на всѣкъ герой;
»Славна смърть си намѣрете
»Въ отчаянъ бой;
»И по цѣла околия
»Гласъ ще екне съ гръмъ:
»Да живѣе България,
»Смърть на злий тиранъ«!

Ив. Вазовъ

На прощаване.

Не плачи майко, не тжжи,
Че станахъази хайдутинъ,
Хайдутинъ, майко, бунтовникъ,
Та тебе клета оставихъ
За първо чедо да жалишъ!
Но кълни, майко, проклинай
Тъзъ турска черна прокуда,
Дѣто насъ млади пропжди
По тъзи тежка чужбина —
Да ходимъ да се скитаме,
Немили, клети, недраги!
Азъ зная, майко, милъ съмъ ти,
Че може младъ да загина,
Ахъ, утрѣ като прѣмина
Прѣзъ тихи бѣлий Дунава!
Но кажи какво да правя,
Кат' си ме, майко родила

Съ сърдце мжжко юнашко,
Та сърдце, майко, не трае
Да гледа турчинъ, че бѣснѣй
Надъ бащино ми огнище;
Тамъ, дѣто азъ съмъ порасналъ
И първо млѣко засукалъ;
Тамъ, дѣто либе хубаво
Черни си очи вдигаше,
И съ онази тиха усмивка
На скръбно ги сърдце впиваше;
Тамъ, дѣто баща и братя
Черни чернѣятъ за мене! . . . .
Ахъ мале, майко юнашка,
Прости ме и вече прощавай!
Азъ вече пушка нарамихъ
И на гласъ тичамъ народенъ
Срѣщу врагътъ си безвѣрни.
Тамъ азъ за мило, за драго,
За тебъ, за баща, за братя,
За него ще се заловя,
Пъкъ . . . какво сабля покаже
И честьта, майко, юнашка!
И ти га чуешъ майноле,
Че куршумъ пропѣй надъ село,
И момци вече наскачатъ,
Ти излѣзъ, майко, питай ги,
Дѣ ти е чедо остало?
Ако ти кажатъ, чеази
Падналъ съмъ съ куршумъ пронизанъ,
И тогазъ, майко, не плачи,

Нито пъкъ слушай хората,
Дѣто ще кажатъ за мене:
«Нехрани-майко излѣзе».
Но иди, майко, у дома
И съ сърдце всичко разкажи
На мойтѣ братя невръстни,
Да помнятъ и тѣ да знаятъ,
Че и тѣ братъ сж имали,
Но братъ имъ падна, загина,
За туй, че клетникъ не трая —
Прѣдъ турци глава да скланя,
Сиромашко тѣгло да гледа.
Кажи имъ, майко, да помнятъ,
Да помнятъ, мене да търсятъ;
Бѣло ми месо по скали,
По скали и по орляци,
Черни ми кърви въ земята,
Въ земята, майко, черната.
Дано ми найдатъ пушката,
Пушката майко саблята,
И дѣто срѣщнатъ душманинъ
Съ куршумъ да го поздравятъ,
А пъкъ съ сабля помилватъ . . . .
Ако ли, майко, не можешъ
Отъ милость и туй да сторишъ,
То га се сбератъ момитѣ
Прѣдъ нази, майко, на хоро,
И дойдатъ мойтѣ врътници,
И скръбно либе съ другарки;
Ти излѣзъ, майко, послушай

Съ мойтѣ братя невръстни
Моята пѣсень юнашка —
Защо и какъ съмъ загиналъ,
И какви думи издумалъ
Прѣдъ смъртьта и прѣдъ дружина.
Тжжно щѣшъ майко да гледашъ
Ти на туй хоро весело,
И като срѣщнешъ погледътъ
На моето либе хубаво,
Дълбоко ще ми възджхнатъ
Двѣ сърдца мили за мене —
Нейното, майко, и твоето!
И двѣ щатъ сълзи да капнатъ
На стари гжрди и млади . . . .
Но туй щатъ братя да видятъ
И кога, майко, порастнатъ,
Като брата си ще станатъ —
Силно да любятъ и мразятъ . . . .
Ако ли, мале майно ле,
Живъ и здравъ стигна до село,
Живъ и здравъ съ байракъ въ ржка,
Подъ байракъ лични юнаци,
Напети въ дрехи войнишки,
Съ левове златни на чело,
Съ иглени пушки на рамо
И съ саби-змии на кръста;
О, тогазъ майко юнашка!
О, мило либе хубаво!
Берете цвѣтя въ градина,
Кжсайте брашлянъ и здравецъ,

Плетете вѣнци и китки,
Да китимъ глави и пушки!
И тогазъ съ вѣнецъ и китка
Ти, майко, ела при мене,
Ела ме, майко, пригжрни
И въ красно чело цѣлуни —
Красно съ двѣ думи завѣтни:
Свобода или смърть юнашка.
А азъ либе ще пригжрна
Съ кървава ржка прѣзъ рамо,
Да чуй то сърдце юнашко,
Какъ тупти сърдце играе;
Плачътъ му да спра съ цѣлувка,
Сълзи му съ уста да глътна . . . .
Па тогазъ . . . . майко, прощавай!
Ти либе не ме забравяй!
Дружина тръгва отива, —
Пжтя е страшенъ, но славенъ:
Азъ може младъ да загина . . . .
Но . . . . стига ми тази награда —
Да каже нѣвга народа:
Умрѣ сиромаха за правда,
За правда и за свобода.

Хр. Ботевъ.

Хайдути.

Баща и синъ.

Я надуй дѣдо кавала,
Слѣдъ тебъ да викна — запѣя
Пѣсни юнашки хайдушки;

Пѣсни за вѣхти войводи —
За Чавдаръ страшенъ хайдутинъ,
За Чавдаръ вѣхта войвода
Синътъ на Петка Страшника!
Да чуятъ моми и момци
По сборове и по сѣденки;
Юнаци по планинитѣ,
И мжже въ хладни механи:
Какви е дѣца раждала,
Раждала, ражда и сега
Българска майка юнашка;
Какви е момци хранила,
Хранила, храни и днеска
Нашата земя хубава!
Ахъ, че мень дѣдо додѣя,
Любовни пѣсни да слушамъ,
А самъ за тѣгло да пѣя,
За тѣгло дѣдо сюрмашко
И за своитѣ си кахжри,
Кахжри черни ядове!
Тжжно ми й дѣдо, жално ми й,
Ала засвири — не бой са, —
Азъ нося сърдце юнашко,
Гласъ имамъ мѣденъ загорски,
Та'ко ма никой не чуе,
Пѣсеньта ще се прѣнесе
По гори и по долища —
Горитѣ ще я поематъ,
Долища ще я повторятъ,
И тжгата ми ще мине,

Тжгата, дѣдо, отъ сърдце!
Пакъ който иска да тѣгли —
Тѣжко му нима ще кажа?
Юнакътъ тѣгло не търпи —
Ала съмъ думалъ и думамъ:
Блазѣ му, който умѣе,
За честь и воля да мъсти —
Доброму добро да прави,
Лошия съ ножа по глава, —
Пакъ ще си викна пѣсеньта!

I.

Кой не знай Чавдаръ войвода,
Кой не е слушалъ за него?
Чорбаджия ли изѣдникъ,
Или турскитѣ сердари?
Овчарь ли по планината
Или пъкъ клѣти сюрмаси?
Водилъ бѣ Чавдаръ дружина
Тъкмо до двайсеть години,
И страшенъ бѣше хайдутинъ
За чорбаджии и турци;
Ала за клѣти сюрмаси,
Крило бѣ Чавдаръ войвода!
За туй му пѣе пѣсеньта
На Странжа баиръ гората,
На Иринъ Пиринъ трѣвата;
Мѣденъ имъ кавалъ приглаша
Отъ Цариграда до сърбско,
И съ пѣсень ми жътварка

Отъ Бѣло море до Дунавъ —
По румелийски полета . . . .
Единъ бѣ Чавдаръ войвода, —
Единъ на баща на майка,
Единъ на вѣрна дружина;
Мъничакъ майка остави,
Глупавъ отъ татка отдѣли,
Безъ сестра Чавдаръ, безъ братецъ,
Ни нийдѣ близка роднина —
Единъ салъ вуйка изѣдникъ
И деветь мина дружина! . . .
Хлапакъ дванайсеть годишенъ,
Овчарь го даде майка му,
По чужди врата да ходи,
На чуждъ хлѣбъ да се научи;
Но стоя Чавдаръ, що стоя, —
Стоялъ ми отъ день до пладня!
И какво да ми спечели?
Голѣмъ армаганъ на майка —
Тѣзъ тѣжки думи отровни:
„Що си ма майко продала
„На чуждо село аргатинъ:
„Овци и кози да паса,
„Да ми се смѣятъ хората
„И да ми думатъ въ очитѣ:
„Да имамъ баща войвода
„Надъ толкосъ мина дружина,
„Три кази да е наплашилъ,
„Да владѣй Стара Планина —
„А азъ при вуйчо да сѣда, —

„При тозъ сюрмашки изѣдникъ,
„Копилето му да бая;
„Часъ по часъ да ме нахоква,
„Че съмъ се и азъ увълчилъ,
„Че човѣкъ нѣма да стана,
„А ще да гния въ тъмница,
„И ще ми капнатъ месата
„На Кара баиръ на кола! . . . .
„Проклѣтъ билъ човѣкъ вуйка ми!
„Проклѣтъ е майко — казвамъ ти,
„Не ща при него да сѣда,
„Копилето му да бая
„И краститѣ*) да му завръщамъ,
„Ѣли ги сараки и псета! —
„При татка искамъ да ида,
„При татка въ Стара-Планина;
„Татко ми да ме научи
„На което иска занаятъ.“
Зави се майка замая, —
Камъкъ ѝ падна на сърдце,
Гледа си въ очи Чавдара,
Въвъ очи черни голѣми,
Глади му глава къдрава
И реди клѣта та плаче.
Чавдаръ я плахо изгледа,
И съсъ сълзи на очи,
Майка си бърже попита:
„Кажи ми майко що плачешъ?
„Да не сж татка хзанали,

*) „Красти“, овчаритѣ наричатъ козитѣ. Б. Р.

„Хванали или убили?
„Та ти си мале остала
„Сирота гладна и жедна?
Пригжрна майка Чавдара,
Въ очи го черни цѣлуна,
Въздъхна, та му продума:
„За тебе плача Чавдаре,
„За тебе дѣте хубаво,
„Писано още шарено,
„Ти ми си синко едничакъ,
„Едничакъ още мъничакъ,
„А лоши думи хортуващъ;
„Какъ ще та майка прѣжали,
„Хайдутинъ като ще станешъ!
„Татко ти й снощи доходялъ,
„За тебе синко да пита, —
„Много ма й сждилъ и хокалъ,
„Що съмъ та синко пратила
„При вуйча ти, а не при него —
„Да види и той че има
„Хубаво дѣте юначе;
„Далечь ли да го проводи,
„На книга да се изучи,
„Или хайдутинъ направи,
„По планината да ходи.
„Триста е заржци заржчалъ,
„Въ недѣля да те провода
„На хайдушкото сборище . . . .
„Ще идемъ синко Чавдаре,
„Едничко чедо на майка!

„Ще идемъ утрѣ при него;
„Ала те клетва заклинямъ,
„Ако ти й мила майка ти,
„Да плачешъ синко да искашъ,
„Съ дружина да те не води,
„А да те далечь проводи,
„На книга да се изучишъ —
„Майци си писмо да пишешъ . . . .
Рипна ми Чавдаръ отъ радость,
Че при татка си ще иди,
Страшни хайдути да види
На хайдушкото сборище;
А майка ядна жалостна,
Дѣте си мило пригжрна
И . . . . пакъ зарида, заплака!

Хр. Ботевъ.

Тамъ!

Пламъ и пожаръ, борба бѣсней
При Охридъ, Вардаръ и Пиринъ,
Високо знамето се вей
На храбри македонски синъ.

Настана велики чаканъ день,
Настана великата борба.
Свѣтъ е смаянъ, поразенъ,
Смути се самата сждба . . . .

О, колко храбрость, мжжество,
За смъртъ геройски стръвъ!
Ще види своето тържество
Юнашка пролѣна кръвь.

Поклонъ, о братя, о борци,
Величествени и свѣти,
Поклонъ, герои и светци
За най-великитѣ мечти.

Поклонъ, поклонъ отъ насъ сега
На ваший мечь, на ваший гробъ;
Тозъ който знай да мре така,
Не може вечъ да бжде робъ.

Ив. Вазовъ.

Пролѣтъ дойде.

Пролѣтъ дойде и пиленце
По Балкана пѣе,
Зеленѣе се трѣвица,
Слива се бѣлѣе.
А Мургашъ е още черна,
Като черна врана,
Тя жалостно и печално
Гледа къмъ Балкана.
Па му каза: «Охъ Балкане,
Побратиме вѣрни,
Тъмнѣе ми прѣдъ очитѣ,
Днитѣ ми сж черни!
Азъ не мога и за напрѣдъ

Мирно да робувамъ,
За свобода, за щастие
Само да бълнувамъ . . .
Азъ не вѣрвамъ, че калугеръ
Ще спаси раята;
Свободата не ще екзархъ,
Иска Караджата».

Любенъ Каравеловъ.

Пристанала.

Кавалъ свири на поляна,
На поляна край горица.
Млада хубава Стояна
Търчи съ мѣнци за водица.

Изъ градина крѣщи, вика
Омразната нейна стринка:
«Полудѣ ли маръ Стояно,
«Та отивашъ толкозъ рано?

«Стой, почакай д' идемъ двама?»
Па се спусна къ нейна мама
Да ковлади тя Стояна,
Дѣт' отива на поляна.

Ей изкочи стара майка
На високъ хубавъ чардакъ;
Ахна, тръшна се, заплака,
Като видѣ кървавъ байракъ;

Че се байракъ тамъ вѣтрѣе
Срѣдъ юнаци, срѣдъ дружина,
Че Стоянка се бѣлѣе
Въ пригрждкитѣ на Дойчина.

Като зърна той, че иде
Неговото мило либе,
Изъ юнаци си изкочи,
И къмъ нея съ пръстъ посочи:

«Ей, дружина! хай станете!
Ей я иде — погледнете:
Туй е мойта горска птица,
Туй е мойта годеница!»

Па си веселъ, засмѣнъ тръгна
Да посрѣщне той Стояна.
Наближи я, съ пушка грѣмна,
Като видѣ, че е засмѣна.

И дружина загърмѣха,
На засѣвки тѣ запѣха.
А тя ржцѣ си разгърна,
Та Дойчинъ я младъ пригжрна.

А нейната клѣта майка,
Като гледа гъзъ измама,
Сълзи лѣе и проклина,
Ту щерка си ту Дойчина:

«Да не цъвнешъ, да не вържешъ,
«Дъще клѣта, съ Дойчина,
«Да останешь дѣто сѣднешъ —
«Да не станешъ по година!

«Дано болесть те налегне,
«Болесть, дъще, живеница,
«И Дойчинъ да не отбѣгне
«Отъ верига и тъмница!

«Тозъ хайдутинъ, що го любишъ,
«На колъ утрѣ да го видишъ,
«Че отъ тамъ се тебе хили
«И на горски самовили!

«Че той батя ти измами,
«Та хайдутинъ върлъ направи:
«А теб' дъще, клета мами,
«Баща, майка — ти остави!»

Отъ тѣзъ клетви се събуди
И стоянкинъ баща стари.
Той излѣзе и се чуди
И въ главата се удари.

Но кат' видѣ той Дойчина,
Дъщеря си и милъ сина,
Попогладi си брадата
И извика къмъ гората:

«Горо, горо, майко мила,
Толкозъ години си хранила
Мене, горо, юнакъ стари:
Съ отборъ момци и другари, —

Храни, горо, таквизъ чада,
Дордѣ слънце въ свѣтътъ гледа,
Дордѣ птичка въ тебѣ пѣе,
Този байракъ да се вѣтрѣе!

Хр. Ботевъ.

Орачъ.

Зададе се облакъ тъменъ
Отъ къмъ гора, отъ балкана!
Дали ще е дъждецъ дребенъ,
Или ще е буря страшна?

Ехъ, мой дѣдо, тежко врѣме!
Ралото се едвамъ влачи,
И слѣдъ него сѣешъ семе,
Потъ отъ чело, градъ отъ очи!

Кажи, дѣдо, защо плачешъ
Надъ тѣзи дълги бразди черни;
Отъ черъ облакъ ли се плашишъ,
Или мржгъ ти дѣца дребни?

Кажи, дѣдо, че азъ помна
Какъвъ юнакъ напрѣдъ бѣше;
Богъ да прости баба Стойна,
Тя пѣеше, ти ореше.

Другъ пжть — помнишъ? — лани — бѣше,
Азъ заминахъ прѣзъ гората,
Срѣдъ юнаци ти сѣдѣше,
Като баща съ брадата.

Какъвъ бѣше ти тогава!
Сега плачешъ — защо, дѣдо?
Байракъ ли се не развява?
Или нѣмашъ сърдце младо?

«Ехъ, мой синко! що ме питашъ?
Чуй тозъ гарванъ дѣ тамъ грачи...
Но въ село не ли отиващъ,
Ще да видишъ защо плача.

Старъ войвода слѣдъ туй рало!
Тамъ селото се е събрало
На мегдана за да гледа
Мойтѣ момци, мойтѣ чада!

Ти ще видишъ тамъ набити
Нз пржтове, на вжрлини
На момцитѣ ми главитѣ —
Избиха се двѣ дружини!

Двама братя воеводи,
Двамата ми вѣрни сина:
Скара ли се кой да води
Бащината си дружина!

Тѣсни били планинитѣ
За незговорна дружина!
И стърчатъ имъ днесъ глазитѣ,
За да плаче кой какъ мине.

«Боже, с'гръмъ ти разсипи ме!
Вѣтре, въ прахъ ти разнеси ме!
Да не гледамъ дѣца малки
И тѣхнитѣ клѣти майки,
Около пржти какъ се кжсатъ —
Ржцѣ вдигатъ къмъ главитѣ,
И какъ послѣ ще се мжчатъ

Голи, боси и прѣбити».
Закапаха едри капки,
Лѣтятъ, крякатъ гѫски, патки:
Буря страшна ще да ревне,
Не ли не сѫ капки дребни.
Сѣки тича, въ село бѣга,
Дѣдо не ще да разпрѣга.
Хайде дѣдо да вървиме,
«Стой да умра, помогни ми!»

Хр. Ботевъ.

Доста ходихъ по горитѣ.

Доста ходихъ по горитѣ,
Пасохъ кози и овце;
Любихъ наредъ азъ момитѣ,
Ситъ съмъ вече на сърдце.
Не обичамъ вече ази
Ни кавалски сладъкъ гласъ:
Бойна тръба буди нази,
Настаналъ е боенъ часъ.
Вмѣсто тази дълга сопа,
Тоя пастирски кривакъ,
Пушка дълга ще да нося,
Като български юнакъ.
Мило ми е да отида,
Дѣ куршумитѣ пищатъ;
Тамо дѣто остри сабли
На юнацитѣ звънтятъ.
Съ турчина да се опитамъ,

Вѣковния си душманъ,
Да му кажа, че да коли,
Разумѣва и стоянъ.
С' богомъ моя, майко мила,
С' богомъ братя и сестри,
България да е жива,
Ти турчино, падай, мри!
За неправдитѣ тирански
Тръгвамъ вечеази въ бой,
Противъ пълчища османски.
Дай ми сила, Боже мой!

III. Патриотически.

Народъ — герой.

Народъ — герой великъ — каленъ въ борбитѣ,
Добрякъ въ душа, израстналъ въ слава, честь,
Съсъ скрита скрѫбъ понасяше бѣдитѣ.
Но явно пѫкъ отплата дава днесъ.

Не крѣска той по кръчми и площади,
Надъ своя плугъ замислено оре,
И мечътъ свой не хвали той съ тиради,
Но въ часъ желанъ мерзавцитѣ дере.

Такъвъ е той познатъ отъ памтивѣка
Мълчащъ титанъ способенъ за дѣла,
Къмъ свойта цѣль — по своята пѫтека,
Щомъ дойде редъ, лети той катъ стрѣла.

И ето днесъ земята га трепери,
И цѣль сѣтъ се дави въ локви кръвь,
Срѣдъ честна бранъ той силата си мѣри,
И сгази съ кракъ кощунство, подла стръвь.

Срѣдъ честенъ бой той винаги съсъ лаври
Окичвалъ е блѣстяще си чело,
И плащалъ е на всѣки, кой погаври
Завѣта му и честното дѣло!

Напрѣдъ, напрѣдъ той гледа — не отстѫпва,
Врагътъ — подлецъ посрѣща съ остъръ ножъ,
И съ вража кръвь завѣта си изкѫпва,
Съ открита гръдъ показва свойта мощь . . .

И тозъ народъ, макаръ и малка шепа,
Съ духътъ си смѣлъ ще вѣчно да живѣй,
Че черпи той въвъ себе си подкрѣпа,
Че родни край въ душа му вѣчно грѣй!

При хвърленъ жребъ е смѣлъ и безвъзвратенъ,
И плаща най-достойно свойта дань;
За него вѣкъ настава вече златенъ
Той царь да е на Горния Балканъ!

Люб. Бобевски.

Съ нами Богъ.

Нѣйдѣ си — на земний този валякъ —
Кървава разправа се поздига,
И чакъ до Едемскитѣ полета
Отъ гѣрмежъ и вопли екъ достига . . .

Около тронъ Божи, херувими
И богоугодници тогава,
Химнъ свещенъ запѣватъ — да не може
Господъ да дочуе грозна врява . . .

Но творецътъ сладко се усмихва,
Дава знакъ да се спре хоръ небесенъ —
«И продумва:» — Туй що става днеска
Въ земни сфери — подвигъ е чудесенъ!

«Славно племе — Българското племе —
«За права човѣшки тамъ ратува, —
«Лѣй кръвьта си за да може волно
«Да напрѣдва, волно да добрува

«И отъ благородния му устремъ
Цѣлъ свѣтъ ще извади тъзъ поука —
«Че самоотверженость геройска
«Е залогъ за блѣскава сполука!» —

Ст. Михайловска

Драга наша бащинио.

Драга наша бащинио,
О, юнашка землъо мила,
Стара славна Българио,
Нека бждешъ веч' честита!

Намъ си мила дѣт' си славна,
Нам' сж мили планинитѣ;
Намъ си мила, че си равна,
Намъ сж мили долинитѣ.

Вардаръ, Янтра дѣ течете,
Дѣто Дунавъ сила губи,
Дѣ течете тамъ гласете:
Българинъ си рода люби!

Доръ му слънце земя грѣе,
Доръ го красно поле храни,
Доръ му сърдце живо бие,
Българинъ ще той остани.

Татковино!

Хубава си, татковино,
Име сладко, земя — рай;
Сърдце младо и невинно
За тебъ трепти и играй.

Доръ на небо ясно слънце,
Доръ на очи свѣтъ животъ;
Ще обичамъ азъ отъ сърдце
Тазъ земя и тозъ народъ.

Мили ми сж планинитѣ
И на сѣверъ и на югъ,
Драги ми сж равнинитѣ
Набраздени съ нащий плугъ.

Ив. Вазовъ.

Отечество.

Отечество любезно, какъ хубаво си ти!
Какъ чудно се синѣе небето ти безкрайно!
Какъ твоитѣ картини мѣняватъ се омайно!
При всѣки погледъ нови по нови красоти:

Тукъ — весели долини, тамъ планини гигантни,
Земята пълна съ цвѣте, небето — съ брилянти,
Отечество любезно, какъ хубаво си ти!

Коя земя отъ тебе е по-пъстра, по-богата?
Ти сбирашъ въ едно всички блага и дарове:
Хлѣбъ, свила, рози, нектаръ, цвѣтя и плодове,
На изтока свѣтлика, на юга — аромата;
Горитѣ ти сж пълни съ хармония и хладъ,
Долинитѣ — съ трендафилъ, гърдитѣ съ благодать!
Коя земя отъ тебе е по-пъстра, по-богата?

Отечество, не си ли ти достойно за любовь?
Кой странникъ безъ въздишка можа̀ да те остави?
Кой има сила твоитѣ картини да забрави?
Що нѣмашъ ти? Що липсва подъ синий ти покровъ,
Въ случай че Богъ би искалъ Едема *) да прѣмѣсти
И своя рай прѣкрасенъ при Емусъ **) да намѣсти?
Отечество, не си ли ти достойно за любовь?

Ти рай си, да; но кой те прилично оцѣнява?
Не те познаватъ даже дѣцата ти сами,
И твойто име свято не рѣдко ги срами!
Какъвъ ли свѣтъ прѣкрас. въ тебе още скритъ остава?
Какви ли тайни дрѣматъ, богатства красоти
По твоитѣ долини, поля и висоти?
Ти рай си, да; но кой те прилично оцѣнява?

*) Едемъ е названието на рая, отдѣто бѣха изпѫдени първитѣ люде Адамъ и Ева слѣдъ грѣхопадането.

**) Емусъ е старото гръцко название на Стара-Планина.

Ахъ, ний живѣймъ въ тебе, кат' сжщински чужденци,
И твоя дивенъ видъ ни не стряска, не привлича.
Орелътъ въ планинитѣ по-много те обича,
По-харно те познаватъ крилатитѣ пѣвци,
Но ний не видимъ нищо, намъ нищо не ни трѣбва —
Доволно е, че давашъ покривката и хлѣба, —
И ние въ тебе, майко, ще умремъ чужденци!

Ив. Вазовъ.

България.

Дѣто подскача Янтра игрива,
Мълкомъ дѣ Искъръ станъ си извива,
Дѣ бѣли Дунавъ тихо се смича,
Дѣто води си Вигъ му обрича;
Българи чисти тамо живѣятъ,
Български пѣсни тамо се пѣятъ.

Дѣто се пѣни Вардаръ и Струма,
Дѣто сподѣлятъ сладка си дума
Арда и Тунджа, бистра Марица,
Дѣ гласъ си кърши Осъмъ-дѣвица;
Българи чисти тамо живѣятъ,
Български пѣсни тамо се пѣятъ.

Дѣто води си Тимокъ вълнува,
Дринъ сребростроенъ дѣто бошува,
Дѣ Охридъ, Прѣспа, Острово чудно
Плискатъ вълни си трѣзво и будно;
Българи чисти тамо живѣятъ,
Български пѣсни тамо се пѣятъ.

Солунски заливъ дѣ се разтила
Съ горда си гледка хубава, мила,
Черно море дѣто нехае,
Мряморно — дѣто кротко играе;
Българи чисти тамо живѣятъ,
Български пѣсни тамо се пѣятъ.

Люб. Бобевски.

Родина.

Ти често питашъ: за какво ли
Не пѣя пѣсни вечъ за тебе, —
Сломиха ли ме зли неволи,
Животъ несретенъ ли погребе
Къмъ тебе обичь прѣжна? . . .

О, чуй, дѣвойко нѣжна:
Кога те гледамъ въвъ очитѣ,
Душа ми въ душа ти прозира
Катъ ярко слънце прѣзъ мъглитѣ, —
Душата ми трепти катъ лира:
По тебъ я сгрѣватъ свидни вопли.

Но искамъ ли, дѣвойко, съ думи топли
За тебе пѣсень да запѣя,
Ти губишъ се отъ мойтѣ взори
Като скжпъ миражъ: *азъ виждамъ нея* —
Родината. —

Тя нѣжно ми говори
Чрѣзъ мириза на всѣко родно цвѣте,
Чрѣзъ припѣва на родния потокъ:
— Люби, люби ме, о, поете,
Катъ нѣжна майка скжпъ отрокъ! . . .

Азъ виждамъ я — жена прѣкрасна, —
Надмогнала страдания безчетъ,
На славата богиня властна.
Азъ чувствувамъ я въвъ твоя погледъ—зной.

Обславена, достойна, мощна,
Азъ виждамъ я въвъ моя скърбенъ день,
Азъ виждамъ я въ безсъница прѣзнощна. —
Ти мами ме, тя всѣкждѣ е съ менъ.

Азъ чувствувамъ я въвъ погледа на тия,
Що не въ единъ за нея бѣха бой,
Що не една надмогнаха стихия . . .
Азъ виждамъ я въвъ всѣки нашъ герой....

О, щерко нейна, дай ми мира,
Та въ пѣсни азъ да я възпѣя!
Вечъ нѣма струна въ мойта лира
За тебъ: тѣ всички сж за нея.
О, щерко нейна, дай ми мира!

Ив. П. Йончевъ

Дѣ е България!

Питатъ ли ме дѣ зората
Ме й огрѣла пѣрвий пжть,
Питатъ ли ме дѣ й земята,
Що най-любя на свѣтътъ?

Тамо азъ ще отговоря:
Дѣ се бѣлий Дунавъ лѣй,
Дѣ отъ изтокъ Черно море
Се бунтува и свѣтлѣй!

Тамо дѣ се възвишава
Гордо Стара-Планина,
Дѣ Марица тихо шава
Изъ Тракийска равнина!

Тамъ дѣ Вардаръ прѣзъ цвѣтята
Струи хладни си вълни,
Дѣ на Рила грѣй главата, —
Дѣто Охридъ синь шуми!

Тамъ, дѣ днесь е зла неволя,
Дѣ народа й мжченикъ,
Дѣто плачатъ и се молятъ
Сѐ на сжщиятъ язикъ.

Тамъ роденъ съмъ, тамъ дѣди ми
Днесъ почиватъ подъ земя,
Тамъ гърмѣло й тѣхно име
Въ миръ и въ браннитѣ поля.

До върщинитѣ Карпатски
Е стигала тѣхна власть,
И стѣнитѣ Цариградски
Треперали сж тогазъ.

Вижте Тръново, Прѣслава,
Тия жални съсипни:
На прѣминалата слава
Памятници сж они!

Българио, драга, мила,
Земя пълна съ добрини,
Земя що си ме кърмила,
Моятъ поклонъ приемни!

Ако и да съмъ далече
Азъ отъ тебе, рай земя,
Ала никакъ туй не прѣче,
Ти да ми си се въ ума.

Любя твойтѣ балкани,
Твойтѣ рѣки и гори,
Твойтѣ весели поляни,
Дѣ Богъ всичко наспори;

Твойтѣ мжки и страдания,
Твойта славна старина,
Твойтѣ възспоминания,
Твойта свѣтла бждина.

Дѣто ази и да трая,
За тебъ мисля и горя;
Въ тебъ родихъ се и желая
Въ тебъ свободенъ да умрѣ.

Ив. Вазовъ.

Мойта бащиния.

Мойта бащиния мила
Е при Стара-планина;
Все за нея азъ милѣя
Въ тази чуздата страна.

За да се пакъ завърна азъ,
Самий животъ готовъ да дамъ,
Ахъ, колко си ти драгъ за менъ,
О, земенъ рай, рай най-блаженъ!

Ахъ да ли ще пакъ да видя
Дунавъ тихъ и засмѣнъ,
И високи, горделиви
Съ вѣченъ снѣгъ покритъ Балканъ,

Въ блаженство бихъ потъналъ цѣлъ,
И нищо вечъ не бихъ желалъ.
Ахъ, колко си ти драгъ за менъ,
О, земенъ рай, рай най-блаженъ!

Поклонъ, родино.

Поклонъ, поклонъ, родино свята,
Тебъ прашаме прѣзъ тежки дни!
Възпита ти, кали сърдцата,
Царишъ, царишъ надъ наш'тѣ младини!

Ний пихме с'тебъ в'едно горчила,
Но не отровиха ни тѣ:
Ти с' мощенъ духъ си ни родила,
Вразитѣ той ще побѣди.

Напрѣдъ, напрѣдъ!
Ще дойде день на свѣтла радость,
На разплата день ще дойде.
Ликувай вдъхновена младость,
Съсъ духъ въ безброй борби каленъ!

Крѣпни, родино, наша свята!
Тебъ славна бѫднина зове;
Туптятъ гѫрдитѣ, пламтятъ сърдцата
На твойтѣ млади синове.

Ти много тегли, много страда,
Но с'тебъ че сме ти всегда знай;
Осланяй се на свойтѣ чада,
Българио, скѫпъ роденъ край!

Поклонъ.

Поклонъ, народе мили,
Работникъ и герой,
Съ крила, съ желѣзни сили,
Поклонъ, народе мой!

Цалувамъ твойта слава,
Свещений подвигъ твой,
Дѣсницата ти здрава,
Поклонъ, народе мой!

Цалувамъ ти вѣнцитѣ,
Юнако въ миръ и въ бой,
Ковачъ на бѫднинитѣ,
Поклонъ, народе мой!

Ив. Вазовъ.

Мила родино, здравѣй!

Доживѣхъ да видя ази
Ново слънце да огрѣй
Твоитѣ шуми и талази,
Твоитѣ вѣнци и витязи, —
Мила родино, здравѣй!

Доживѣ сълзи отъ радость
Твоятъ пѣсникъ да пролѣй,
И сърдцето му въвъ сладость
Да забие съ нова младость —
Мила родино, здравѣй!

Доживѣхъ да чуя смаянъ
Химнъ възторженъ да ти пѣй:
Сводъ, земя и свѣтъ безкраенъ;
День дочакахъ чуденъ, сяенъ,
Мила родино, здравѣй!

И когато Богъ отсѫди,
Моя прахъ въ гробъ да тлѣй,
Сетний стонъ изъ мойтѣ гѫрди,
Сетниятъ ми викъ ще бѫде:
Мила родино, здравѣй.

Ив. Вазовъ.

Моето отечество.

(Посвещава се на македоно-одринскитѣ дружини).

Въ тебъ животъ и сила
Добихъ, родино мила,

Защото въ тебъ за първи пѫть
Подъ бащинъ домъ — самотенъ кѫтъ —
За новъ животъ се азъ пробудихъ
И твойтѣ хубости възлюбихъ:
И отъ тогазъ до този день
Мечта едничка си за менъ.

По тебъ родино свята,
Страда безъ спиръ душата:
При тебъ да дойда искамъ азъ
И пакъ въ забрава и захласъ
Да гледамъ тзойтѣ красоти,
Полята ти и горски висоти:
Отъ вси страни си ти една
Най-милата за менъ страна.

Богъ нека те закриля,
Родино моя мила!
Ние знаемъ — твойте синовѣ —
Кога дългътъ ни позове,
Тебъ всичко въ жертва да дадемъ
И ако трѣбва да умремъ
Подъ твойто знаме до единъ.
Привѣгъ отъ мене — твоя синъ!

Дѣлба.

По чувства сме братя ние съ тебе
И мисли еднакви ние таимъ.
И вѣрвамъ че въ свѣта за нищо
Ние нѣма съ тебе да се каемъ.

Добро ли сме или зло правили,
Потомството нази ще да сѫди:
А сега — дай ржка за ржка
И напрѣдъ съ стѫпки по твърди!
Спѫтникъ ни сѫ били въ живота
Страдания, бѣдность въ чужбина,
Но тѣхъ сме ние братски дѣлили
И пакъ ще ги дѣлимъ двамина . . .
Ще дѣлимъ ний хорски укори,
Ще търпимъ и присмѣхъ глупешки,
Ще търпимъ, но нѣма да охнемъ
Подъ никакви мѫки човѣшки.
И глава ний нѣма да сложимъ
Прѣдъ страсти и свѣтски кумири:
Сърдцето си вече казахме
Съ спечеленитѣ наши двѣ лири . . .
Напрѣдъ сега съ чувства и мисли
Послѣднята дѣлба да дѣлимъ:
Да изпълнимъ дума завѣтна —
На смърть, братко, на смърть да вървимъ!

Въ механата.

Тежко, тежко, вино дайте!!
Пиянъ дано азъ забравя
Туй що глупци вий не знайте
Позоръ ли е или слава!

Да забравя край свой роденъ,
Бащина си мила стрѣха,
И тѣзъ що въ менъ духъ свободенъ,
Духъ за борба завѣщаха!

Да забравя родъ свой бѣденъ,
Гробътъ бащинъ, плачътъ майчинъ,
Тѣзъ що залъкътъ наѣденъ
Грабятъ съ благороденъ начинъ;

Грабятъ отъ народътъ гладенъ!
Граби подълъ чорбаджия,
За злато търговецъ жаденъ
И попъ съ Божа литургия!

Грабете го, неразбрани!
Грабете го! Кой ви бърка?
Скоро той не ще да стане;
Ний сме синца с' чаши въ ржка!

Пиемъ, пѣемъ буйни пѣсни
И зѫбимъ се на тирана;
Мехенитѣ сѫ намъ тѣсни,
Крѣщимъ; «хайде на балкана!»

Крѣщимъ, но щомъ изтрѣзнѣемъ,
Забравяме думи, клетви,
И нѣмѣемъ и се смѣемъ
Прѣдъ народни свети жертви!

А тиранинътъ върлува
И безчести край нашъ роденъ:
Коли, бѣси, бие, псува
И глоби народъ поробенъ!

О, налѣйте, ще да пия!
На душа ми да олекне,
Чувства трезни да убия,
Ржка мѫжка да умекне!

Ще да пия на пукъ врагу,
На пукъ и вамъ патриоти;
Азъ вечъ нѣмамъ мило драго,
А вий . . . вий сте идиоти.

Хр. Ботевъ.

Патриотъ.

Патриотъ е — душа дава
За наука, за свобода;
Но не свойта душа, братя,
А душата на народа!
И сѣкиму добро струва,
Само, знайте, за парата,
Като човѣкъ — що да прави?
Продава си и душата.
И е добъръ християнинъ:
Не пропуща литургия;
Но и въ черква за туй ходи,
Че черквата е търговия!
И сѣкому добро струва,
Само, знайте, за парата,
Като човѣкъ — що да прави?
Залага си и жената.
И е човѣкъ съ добро сърдце:
Не оставя сиромаси,
Но не той васъ, братя, храни,
А вий него съ труда си!
И сѣкиму добро струва,
Само, знайте, за парата,
Като човѣкъ — що да прави?
Изѣла си и месата.

Хр. Ботевъ.

Обѣсването на Василъ Левски.

О! майко моя, родина мила,
Защо тъй жално, ти й милно плачешъ?
Гарване и ти птицо проклета,
На чий гробъ тамъ тъй грозно грачешъ?
О! зная, зная, ти плачешъ, майко,
За туй, че ти си черна робиня,
За туй, че твоя священъ гласъ, майко,
Е гласъ безъ помощь, гласъ въ пустиня.
Плаче тамъ близо край градъ София . . .
Стърчи, азъ видѣхъ, черно бѣсило,
И твой единъ синъ о, Българио!
Виси на него съ страшна сила.
Гарвани грачатъ, грозно, зловѣщо,
Псета и вълци виятъ въ полето,
Старци се молятъ Богу горещо,
Женитѣ плачатъ, пищатъ дѣцата,
Зимата пѣе свойта зла пѣсень.
Вихрове гонятъ търне въ полето,
И студъ, и мразъ, и плачъ безъ надежда
Навѣватъ на тебъ скърбь на сърдцето,

Хр. Ботевъ.

Майци си.

Ти ли си мале тъй жално пѣла,
Ти ли си мене три годинъ клела,
Та скитникъ ходя злощастникъази
И срѣщамъ това що душа мрази!

Бащино ли съмъ пропилъ иманѐ,
Тебе ли покрихъ съ дълбоки рани,
Та мойта младость мале зелена,
Съхне и вѣхне: люто ранена?

Веселъ ме гледатъ мили другари,
Че съ тѣхъ наедно и азъ се смѣя;
Но тѣ не знаятъ, че азъ веч' тлѣя,
Че мойта младость слана попари!

Отъ гдѣ да знаятъ? приятель нѣмамъ
Да му разкрия, що въ душа тая;
Кого азъ люба и въ кого вѣрвамъ —
Мечти и мисли отъ що страдая.

Освѣнъ тебъ, мале, никого нѣмамъ,
Ти си за мене любовь и вѣра:
Но тука вече не се надѣвамъ,
Тебе да люба, сърдце догаря!

Много азъ, мале, много мечтаяхъ,
Щастие, слава да видимъ двама;
Сила усѣщахъ — що не желаехъ;
Но за вси жалби приготви яма.

Една салгъ клетва, една остана;
Въ пригрѫдки твои мили да падна,
Та туй сърдце младо, тазъ душа страдна
Да се оплачатъ тебе горкана . . .

Баща и сестри и братя мили,
Азъ да пригѫрна, искамъ безъ злоба,
Пакъ тогазъ нека измързнатъ жили,
Пакъ тогазъ нека изгния въ гроба.

Хр. Ботевъ.

На Васила Левски.

Сбирайте се моми, булки
И млади ергене!
Да чуете баремъ една
Пѣсень и отъ мене . . .

Събрахте се, знайте сега,
Че моята пѣсень
Не весели младо сърдце,
Мерише на плесень. —

Слънце ярко, слънце свѣтло,
Зайди, помрачи се,
И ти ясна мѣсечинко,
Бѣгай, удави се!

Не свѣтете на турскитѣ
Кървави тирани,
Които сѫ тѣлата ни
Покрили съ рани;

Не свѣтете на гърцкитѣ
Духовни търговци,
Които сѫ изпоели
Своитѣ мирни овци;

Не свѣтете на нашитѣ
Дебели хаджии,
Които сѫ най първитѣ
Хорски кеседжий;

Не свѣтете на нашитѣ
Кални вѣстникари,
Които сѫ съвѣстьта си
За кокалъ продали;

Не свѣтете на нашитѣ
Учители — крави,
Кои носатъ изгнилъ мозакъ
Въвъ кратуни здрави.

Слънце ярко, слънце свѣтло,
Небесно свѣтило!
Не нагрѣвай веч' старото,
То е мъртво, гнило.

Мѣсечинко, виторошко!
Не свѣти богато
Надъ гюбрето, надъ буклука,
Надъ туй хорско блато!

Съберете свойтѣ лжчи,
Разкошно изгрѣйте,
Надъ младото, пролѣтното
Свѣтъ Христовъ излѣйте;

Освѣтлете Българската
Бѣсилница света,
Която е въздигната
Отъ ржка проклѣта!

Тука виси добъръ юнакъ,
Или млада сила,
Която е възкресила
Свойта майка мила;

Която е пробудила
Свойто мило племе,
Която е посѣяла
Ново здраво семе«.

Л. Каравелов.

Сърдце не спира да играй ....

Сърдце не спира да играй,
Да тупка непрѣривно;
Че вижда вече родний край —
Красиво мѣсто дивно.

И сълзи почватъ да текатъ,
Усѣщамъ драгость блага,
Че виждамъ вече бащинъ кжтъ,
Земята родна, драга.

Туристически маршъ.

Балкани вдигайте се в'небесата,
Обвивайте се в'бури, в'бури и мжгли.
Ний идемъ ви на гости
Съ крилата на вашитѣ орли.

Българио, потайвай в'планинитѣ си
Ти дѣвственитѣ свои красоти;
В'пещери крий ги, крий ги при звѣздитѣ,
Явищешъ ни ги ти.

Родопи, Рила, Витоша,
Срѣдна гора, Балкана —
Кждѣ не стжпи още
Любопитни наший кракъ.

За насъ тукъ нищо скрито
Не остана до облацитѣ чакъ;
Безгриж'е, пѣсни, радость,
Чисти тукъ сж тѣ, ний диримъ тѣхъ.

Напрѣдъ, напрѣдъ, о, дивенъ край!
Отъ всѣка чука ти пращамъ привѣтъ.
Лѣтимъ ний с'пѣсни; хубости безмѣрни
Посрѣщатъ ни отврѣдъ, отврѣдъ.
Ала кога отъ чука нѣкоя Шаръ намъ се мѣрне,
Сърца ни свий, свий тѫга.
Ний гледаме го отъ далечъ само,
Сияе той катъ блѣнъ непостижимъ.
Ахъ, нѣма ли България отъ тамо
Веднажъ да поздравимъ?

Добруджански край.

О, Добруджански край,
Ти нашъ си земенъ рай!
В'тебъ златно жито зрѣй,
В'тебъ вакло стадо блѣй!

Орлитѣ отъ възбогъ,
Простора ти широкъ
И слънчо мощний фебъ,
Ни спомнятъ все за тебъ.

Подъ чужди днесъ си кракъ,
Но иде день в'кой пакъ,
Ще бѫдешъ кѫтъ нашъ ти,
Тъй както и прѣди.

С'напрѣдъкъ, свѣтлина,
Ний твойта бѫднина
Ковеме всѣки часъ —
Храни надежда в'насъ!

Л. Бобевски.

По райскитѣ долини.

По райскитѣ долини
Пѫтувамъ, хвърковатъ . . .
Наврѣдъ картини чудни
И божя благодать.

Обичамъ те, обичамъ,
О, родино света,
Макаръ че твойто име
Позори клевета!

И нека блѣскатъ други
Земи съ великъ успѣхъ,
Азъ бѫдащето твое
Не давамъ го за тѣхъ.

Не давамъ го дор'блика
Злато изъ тѣзи бразди,
Дор' твоитѣ недра сѫ
Небутнати руди.

Дор' имашъ тѣзъ богати
Простори за трудътъ,
Дор' тия стада гойни
Въ полята ти мучатъ,

Дор' раждашъ крѣпки мишци.
И въ проститѣ селца
Стърчатъ красиви сгради,
Нѧтъпкани съ дѣца.

Ив. Вазовъ.

На чужбина.

Въ тоя чуждъ за мене край
Тжжовно слънцето ми грѣе;
Сърдцето ми покой не знай —
То страда, мжчи се, линѣе . . .

Кога ще видя тазъ страна,
Кждѣто първи пжть съ усмивка
Срѣщнахъ азъ слънчева лжча
И майчина узнахъ милувка?

Другари имамъ азъ и тукъ,
Но пусто всичко е за мене . . .
Кога ще чуя сладъкъ звукъ
Отъ роднитѣ уста засмѣни!

По-скоро тамъ да бжда азъ,
Дѣ леко въздуха се диша,
Дѣ мойта майка всѣки часъ
За мене жалостно въздиша . . .

Ив. Ст. Андрѣйчинъ.

Отечество люлка на мойтѣ отци.

Отечество, люлка на мойтѣ отци,
На мойтѣ герои, народни светци,
За тебе сърдцето ми само пламти, —
За менъ не земя, а рай земенъ си ти.
Родино моя,
За мене не земя, а рай земенъ си ти.

Скиталъ съмъ не малко, познавамъ свѣта;
Видѣлъ съмъ и чудни и славни мѣста:
Развити, свободни, честити земи;
Но не тъй магнитни за сърдцето ми.
Родино моя,
Но не тъй магнитни за сърдцето ми.

Звѣздитѣ надъ тебе по-мили трептятъ,
Цвѣтята въ полето по-сладки цъвтятъ,
И птичето нѣкакъ по-нѣжно църти . . .
За менъ не земя, а рай земенъ си ти.
Родино моя,
За менъ не земя, а рай земенъ си ти.

За тебе азъ волно изгнаникъ станахъ:
Далечъ по научни пжть разумъ сбирахъ,
Да съмъ по-достоенъ за твойта любовь,
Кога ме повикашъ да кажа »Готовъ«.
Родино моя,
Кога ме повикашъ да кажа »Готовъ«.

Готовъ да отплащамъ синовна си дань,
Да водя, да слѣдвамъ народний керванъ,
Съ перо или сабя, съ вѣзни или остенъ, —
Каквото отредишъ, че длъжность е менъ.
Родино моя,
Каквото отредишъ, че длъжность е менъ.

Отечество, люлка на мойтѣ отци,
На мойтѣ герои, народни светци,
За тебе сърдцето ми само пламти. —
Родино моя,
За менъ не земя, а рай земенъ си ти.

Стоянъ Ватралски.

Изъ освободителната война 1915 г.

На съюзницитѣ.

Ний съюзници сме мощни,
Насъ не плаши ужасъ, смъртъ,
Съ вихренъ устремъ срѣдъ несгоди
Носимъ се по бурни пжть!

Нѣма прѣчки, ни прѣдѣли
За крилати ни подемъ,
Водиме борба открита
И съсъ честность гордо мремъ!

Братски стиснахме ржцѣ си
И показахме на гледъ,
Че достойно ний се боримъ
Съ, черно робство, съ тежъкъ гнетъ!

Богъ съюза ни посочи
И засили нашта мощь,
Та катъ вихъръ да се носимъ
Все напрѣдъ, напрѣдъ на ножъ!

Силата се крий въ сговора,
Всѣки туй го вижда днесъ,
Къмъ побѣди ний летиме,
И береме лаври съ честь.

Слаби сме единъ безъ други
Ний за подвигъ знаменитъ,
А едно ли сме ще бжде
Всѣки воленъ и честитъ!

Люб. Бобевски.

Македония!

Зове ни бойната тржба
Въвъ кървавъ бой да литнемъ съ мечъ
И отъ тирански патила
Свободна да те видимъ вечъ.

Светиньо Македониьо,
Готови сме да мремъ за тебъ!

Подъ твоя лучезаренъ сводъ,
Гигантски ширятъ се навредъ
Прѣлестнитѣ и близки намъ
Гори и планини безчетъ.

Светиньо Македониьо,
Готови сме да мремъ за тебъ!

Тамъ нрави и обичаи
Сж близки намъ по плътъ и кръвь:
Въвъ черкви и училища,
Звучи салъ български езикъ.

Светиньо Македониьо,
Готови сме да мремъ за тебъ!

Макаръ сега тиранина
Безчинства тамъ и те скверни,
Въвъ всички български сърца
Единъ завѣтъ свѣтлѣй гори;

Светиньо Македониьо.
Готови сме да мремъ за тебъ!

Ура! Напрѣдъ!

Ура, ура, напрѣдъ, юнаци!
Въ боя кървавъ да летимъ,
Родина майка днесъ зове ни
За честьта нейна да мъстимъ!

Поля, долини ще прѣлитнемъ
Съсъ мощенъ викъ: «Напрѣдъ! На ножъ!»
На врага подли ще докажемъ,
Колко е страшна нашта мощь!

Герои наши лозенградски
Оставиха ни святъ завѣтъ:
Въвъ боя кървавъ да летиме
Напрѣдъ на ножъ и все напрѣдъ!

Летете момци въвъ борбата,
Духътъ ни гордъ и каленъ,
Напрѣдъ като вихръ, та въ крака ни
Да падне врагътъ ни сразенъ!

Напрѣдъ, на истокъ тамъ зората
Огрѣва наши труденъ пжть . . .
Съ кръвь се изкупва свободата.
Ура! Напрѣдъ на бой съ врагътъ!

Люб. Л. Царвулковъ.

Къмъ Македония.

(Маршъ).

Зората вечъ изгрява
Надъ тебъ, поробенъ край —
За подвизи и слава
Тя пжтя ти чертай.

Изъ урви вратоломни
И чукари — далечъ
Вразитѣ вѣроломни
Прогонени сж вечъ.

Надъ Вардаръ и Морава,
Надъ Тимокъ и надъ Дринъ
Зората се подава,
Здрависва се съ Пиринъ:

О, братя мили, родни,
По вашитѣ бърда,
Гори, поляни плодни
Ний носимъ свобода.

Зората пакъ изгрява
Надъ тебе, поробенъ край, —
Тя свѣтли дни и слава
Отново ти вѣщай.

Хр. Цанковъ.

Съ крилата на орела.

Съ крилата на орела
Летимъ къмъ родни кжтъ,
Ний смѣли сме, безстрашни —
Не се боимъ отъ смърть.

Въ гърдитѣ ни юначни
Вилнѣе ураганъ,
Готови сме безстрашно
Да влѣземъ въ кървавъ бранъ.

Сърцата ни сж сгрѣни
Съ божествена любовь
Къмъ роднитѣ полета,
Къмъ тѣхни сладъкъ зовъ.

Родино, ние идемъ
Съсъ своя дългъ свещенъ,
Свободна да те видимъ
И . . . близъкъ е тозъ денъ!

Люб. Бобевски.

Напрѣдь!

Напрѣдъ, юнаци величави,
Напрѣдъ къмъ свѣтла цѣль,
Куршуми смъртни насъ не плашатъ,
Духътъ ни твърдъ е смѣлъ.

Намъ мощни сж крилата здрави,
Гърди ни сж чиликъ,
Стихия сме ужасна ние
Въвъ тоя часъ великъ!

Родината зове ни громко, —
Ний чуемъ нейни гласъ,
За право дѣло ще се биемъ,
Напрѣдъ, днесъ Богъ е съ насъ!

Люб. Бобевски.

Вихръ-герой.

Една слѣдъ друга падатъ твърдинитѣ
Прѣдъ устрема на български юнакъ, —
Завѣтъ свещенъ той носи у гърдитѣ:
Да пази родни кжтъ отъ всѣки врагъ.

Възмогнатъ отъ желание едничко:
Да зърне пакъ свободенъ края свой —
Лети тои вихрено — помита всичко,
Подъ градъ-олово, трудности безброй.

Надъ Щипъ, надъ Велесъ, Кочани развѣ се
Пакъ знамето побѣдно, славно намъ,
И свободата радостно засмѣ се
Надъ тазъ земя — надъ тозъ народенъ храмъ

Вечъ Скопие, Куманово и Враня
Сж въ наша власть — у български ржцѣ,
А Струга дивна си челото скланя
Съсъ Охридъ синь прѣдъ лъвското сърце!

Слѣдъ день съ крилата той на урагана
Ще стигне въ Прилѣпъ, Битоля и Нишъ . . .
За сърбинъ мѣсто нѣма на Балкана, —
Проклетъ да е отъ Бога люто — триждъ!

Люб. Бобевски.

Привѣтъ!

Българио, рай мъничакъ — държава
Достойна днесъ за почести и слава,
Просторъ тебъ свѣтълъ за награда
Слѣдъ славни подвизи се пада!
Българио, живѣй
Надъ тебъ зора побѣдна грѣй!

Чада́ си ти родила се́ сърцати,
Съсъ духъ стихия, пламъкъ и крилати,
Води ги, майко, къмъ побѣди
Надъ подлитѣ ни зли съсѣди!
Българио, живѣй!
Надъ тебъ зора побѣдна грѣй!

Въ прѣгръдкитѣ ти — въ твоитѣ прѣдѣли
Съюзникъ-братъ коварно се засели, —
За тазъ постжпка, вражда бѣсна,
Изпитва днесъ отплата честна!
Българио, живѣй!
Надъ тебъ зора побѣдна грѣй!

Люб. Бобевски.

Ечете Балкани!

Ечете балкани в' родната земя!
Веригитѣ робски строшихме ний вечъ
Отъ Охрида синь до Черното море
»Ура« се сал' чува и българска рѣчь.

Ечете гръмовно! Ечете безъ спиръ!
Веч' нѣма тиранство, ни сълзи, ни сѣчь.
Отъ Охрида синь до Черното море
Пѣсни се сал' чуватъ на българска рѣчь.

Ечете любими Шаръ и Пелистеръ!
Урата ни страшна носете далечъ —
На пукъ на тирана — на сърбина звѣръ
Балкана ви праща поздравъ отъ далечъ.

Ликувай прѣкрасенъ край роденъ и милъ!
За тебе дойдохме отъ толкозъ далечъ
Прѣдѣлитѣ стари на царь Самуилъ
Възкръснахме с'нашия духъ и остръ мечъ.

Ликувай ти родна — обична Сестра!
Забрадката черна махни — изгори —
Чадата ти днесъ сж ржка за ржка
С' чадата на твойтѣ свободни сестри.

Ечете балкани! Ечете безъ спиръ!
Тиранство веч' нѣма, ни сълзи, ни сѣчъ.—
Отъ Охрида синь до Черното море
Пѣсни се салъ чуватъ и българска рѣчь.

Подполк. *Н. Д. Янакиевъ.*

Тирани съсѣди

(Маршъ).

I

Дни за слава и побѣди
За България наставатъ,
Съсъ тиранитѣ съсѣди
Рой орли ще се стражаватъ.

II

Отъ яремъ и врага вѣковенъ
Родни братя ще спасяватъ,
И подъ трѣсъка топовенъ
Лъвското знаме ще развѣватъ.

III

Българскитѣ великани
Смъртъ ще сѣятъ срѣдъ вразитѣ;
Тѣ на дивитѣ тирани
Ще скратятъ на вѣки днитѣ.

IV

За робинята печална
Люто мжчена въ теглата, —
Македония страдална,
Ще изгрѣе свободата.

Н. Т. Поповъ.

Маршъ на I п. Софийски полкъ.

Съ гърди гранитъ, съ нечутъ полетъ,
Катъ вихъръ носимъ се напрѣдъ;
Прѣзъ урви, чуки и скали
Летимъ катъ гордитѣ орли.

Витязи сме отъ първи полкъ,
Показахме срѣдъ бой жестокъ,
Какъ славно и достойно мремъ,
Безсмъртни лаври какъ беремъ.

Юнаци сме съсъ крѣпка мощь,
При Пиротъ съ устремъ гордъ на ножъ
Геройски лѣхме свойта кръвь,
При Лѣсковецъ бѣ всѣки пръвъ.

Витязи сме отъ първи полкъ, . . . и пр.

Безстрашни, смѣли сме борци,
При Дрѣнова-Глава съ вѣнци
Покрихме ние тази страна —
България, въ свѣта една!

Витязи сме отъ първи полкъ. . . . и пр.

При Прищина съсъ огненъ мечъ
Ний хвърлихме се въ пламъ на сѣчь
Стихийно, вихрено — съсъ бѣсъ; —
Изнесохме борбата съ честь!

Витязи сме отъ първи полкъ,
Показахме срѣдъ бой жестокъ,
Какъ славно и достойно мремъ,
Безсмъртни лаври какъ беремъ.

Любом. Бобевски.

Маршъ на 36-и пѣх. Козлодуйски полкъ.

Юначенъ духъ се въ нази крий,
За родни край се бихме ний,
За тоя хубавъ райски кжтъ, —
Съ дѣла зачудихме свѣтътъ!

Съ усмивка мрѣхме въ бой жестокъ,
Родината ни — скжпъ залогъ,
Я тъпчеше коваренъ врагъ, —
Но днесъ е той подъ наши кракъ. } 2

При Тимокъ, Роглево срѣдъ кръвь
Летѣше наши полкъ най-пръвъ,
Блъвановацъ, Алия въ прахъ
Направихме съсъ гордъ замахъ.

Духътъ на Ботевъ вижда, чуй
За горди полкъ на Козлодуй,
Завѣтъ що даде на свѣтътъ:
Какъ лаври славно се берать! . . . } 2

Родино мила, ти си намъ
Животъ и майка, Богъ и храмъ,
За който всичко ще дадемъ
И съ гордость ще за тебъ да мремъ!

Люб. Бобевски.

Маршъ на 29-и п. Ямболски полкъ.

Въ души си носимъ святъ завѣтъ:
Съ ура, на ножъ и все напрѣдъ,
Срѣдъ гръмъ и пукотъ, — адски димъ,
Подъ дъждъ олово да летимъ!

Ний ямболци сме съ дивна мощь,
По дългъ се бихме день и нощь
И съ лаври увѣнчахме пакъ
Чела си надъ коварни врагъ!

Въ гърдитѣ ни бучи вулканъ,
Очитѣ ни изпущатъ пламъ,
Съсъ духъ сме бодъръ и крилатъ,
Герои първи въ всѣка ратъ!

Съсъ честь е Призренъ увѣнчанъ,
Че тамъ разбихме вража станъ, —
Морава, Бзовникъ, Китка, . . . днесъ
Сж наша гордость, наша честь!

И винаги, щомъ дойде часъ
Да бранимъ родни край тогазъ,
Стихия бухва въ нашта гржда
И тежко, горко на врагътъ!

Люб Бобевски.

В а м ъ!

Вамъ, герои великани —
Съ духъ брониранъ, съ духъ гранитъ
Днесъ чела сж увѣнчани
Отъ народа ни честитъ!

Вамъ, юнаци легендарни,
Бѣ закрила Богъ Творецъ,
Пѣсни съ чувства лжчезарни
Пѣй ви български пѣвецъ!

Вамъ борци за свободата,
Се очудва цѣли миръ,
Ангели отъ небесата
Химни пѣятъ ви безпиръ;

Вамъ, прѣдъ мисли благородни,
И прѣдъ вашитѣ дѣла,
Враговетѣ ни народни
Низко сведоха чела! . . .

Люб. Бобевски.

Бойна пѣсень.

Бодрость пълни ни сърцата
Радость сгрѣва ни душитѣ,
Българи сме ний безстрашни
Съ левска сила у гърдитѣ.

Днесъ дългътъ зове ни всички
Срѣщу грознитѣ пълчища,
Плѣнъ, пожаръ що сж сторили
Бащинитѣ ни огнища.

Безъ пощада и безъ трепетъ
Сърбска кръвь ще лѣемъ.
Дѣ кракътъ ни стжпи, тамо
Смърть ужасна ще посѣемъ!

Люб. Бобевски.

Напрѣдъ и все напрѣдъ!

Тревожно свири пакъ тржбата,
Развѣтъ е горди левски флагъ,
Туптятъ ни радостно сърцата,
Ще мѣримъ сили съ кървенъ врагъ!

Тревожно барабани биятъ,
Топоветѣ гърмятъ безспиръ,
Въ легла се звѣроветѣ криятъ —
Настръхналъ е днесъ цѣли миръ!

Съ вълшебенъ блѣсъкъ въвъ очитѣ,
Съ духъ вѣчно бодъръ, отзивчивъ,
Летиме ние къмъ вразитѣ, —
Стреиежа ни е вихренъ дивъ!

Насъ тласка ни желае мощно . . .
Напрѣдъ, напрѣдъ и все напрѣдъ!
Напрѣдъ безъ отдихъ денонощно.
Ний ще очудимъ цѣли свѣтъ!

Люб. Бобевски.

Се тамъ . . .

Сé тамъ на западъ, доръ до Дринъ
Денѣ и въ мрака на нощьта,
Летиме сички до единъ,
Съ душата, съ мисъльта.

Сé тамъ стремиме се сега.
Тукъ дишаме, а тамъ живѣймъ —
Въ студа, въ мъглитѣ и въ снѣга
Настръхнали се рѣймъ.

Сé тамъ отива наший умъ,
На боя въ адската игра,
И слушаме ту грозенъ шумъ,
Ту вихрено „ура!“

Сé тамъ, въ оня край свещенъ,
Днесъ фокусъ, въ себе мощно сбралъ
Мечтитѣ на народа цялъ,
Копнежа вдъхновенъ.

Сé тамъ, дѣ подлиятъ палачъ
На человѣшкий духъ е въ бягъ,
Дѣ радость смѣня стонъ и плачъ
Прѣдъ българския стягъ.

Тамъ, дѣто съ мощни си ржцѣ
Твори нечувани дѣла
Юнакътъ съ лъвското сърдце,
Съ орлóвитѣ крила;

Дѣ наший блѣнъ създалъ си тронъ,
Дѣ наший духъ сградилъ си храмъ —
Къмъ оня чуденъ небосклонъ
Летимъ — сé тамъ, сé тамъ!

Ноември 1915. *Ив. Вазовъ.*

Часъ великъ.

Въ часъ великъ на мощь духовна,
На величественъ подйемъ
Посрѣдъ бурята свѣтовна
Ний живѣемъ и растемъ,

Страшни дни ни Богъ изпрати —
Младость нова да сдобиймъ,
Сили въ нази непознати
Удивени да откриймъ;

Сили вѣкове калени
Въ изпитанья и тегла
И летежи вдъхновени
На заякнали крила.

О, Българио, край роденъ,
Какъ си дивна въ тия дни
Съ тоя устремъ благороденъ
Къмъ велики сждбини!

Клюмнала, печална вчера,
Днесъ — прѣкрасенъ херувимъ —
Пълна съ бодрость, пълна съ вѣра,
Съ духъ високъ, несъкрушимъ.

О, върви изъ своя пжть,
Пжтя славний на честьта,
Въвъ борбитѣ на свѣтъгъ
Твоята е най света.

Нек' те мразятъ, клеветятъ
Стари, нови врагове:
Твойтѣ лаври ще блѣстягъ
Въ бждащитѣ вѣкове.

Въ поколѣния безъ брой
Твоя подвигъ ще живѣй,
Величавий образъ твой
Въвъ историята ще грѣй,

Че въвъ този безжаленъ вѣкъ,
Съ бойни разцъфтялъ поля,
Ти една кръвьта си ля
За поробений човѣкъ.

Ноември, 1915. *Ив. Вазовъ.*

Епопеята.

Пуста! Черна! — битки люти!
Криволакъ! — погроми грозни!
Прищина! — бой дѣ се срути
Царството на вѣчни козни!

Косово! — новъ гробъ отворенъ
За тиранина съборенъ
Втора негова провала!
Призренъ! — съдбоносна хала.

Ти, Прокупле! Нишъ! Ти, Враня!
И ти Пиротъ страховити,
Чули дивитѣ стенанья
На пълчищата разбити.

И вий още толкозъ други
Кървави полета бойни:
Чуки, долове, яруги —
Зрители на сили знойни.

На напори урагански,
На усилия титански
На юнацитѣ ни славни,
Чудни, кат' легенди давни;

Спомени свети и чисти
Вѣчно въ паметьта остали,
Нови имена заристи
Въвъ народнитѣ скрижали,

Имена, кат' младость прѣсни,
И безсмъртни, кат' идея
Вѣковѣчна, — дивни пѣсни
Отъ велика епопея!

Декември, 1915. *Ив. Вазовъ.*

Англо-френцитѣ въ Македония.

(Маршъ).

Зълъ духъ ви тука устреми,
Да мрете в' нашитѣ земи!
Британецъ, френецъ, пъстрокожъ,
Посрѣщнахме ви ний на ножъ!

Вий сърбина назвахте братъ —
Злотѣ, хищника познатъ?
Но види Богъ — и въ лютий бой
Отъ васъ отвърна погледъ Той!

Ще помните вий Криволакъ
И славний български юнакъ!
Ний бойни лаври сбрахме тамъ,
А вий покрихте се съ срамъ!

Гробове ви позоръ сж днесъ
Въвъ Македонски край злочестъ!
И до когато слънце грѣй,
Надъ тѣхъ проклятие ще тегнѣй!

Кирилъ Христовъ.

Полковетѣ.

Отиватъ... Полкъ слѣдъ полкъ, и влакъ слѣдъ влакъ.
Върховенъ часъ! Велико напреженье
На мишцитѣ народни! Виждамъ пакъ
На мощь стихийна страшно проявленье.
Отиватъ сé на западъ — день и нощь!
Това сж на България дѣцата —
Това е на България душата
Съсъ сичкитѣ ѝ ярости и мощь.
Това е правото съ юмрукъ издигнатъ
Върху безчестьето и подлостьта,
Заканата ужасна на скръбьта,
Гнѣвътъ, катъ изъ димящъ вулканъ изригнатъ;
Гнѣвътъ свещенъ, изникналъ отъ любовь
Безкрайна къмъ страдалци и гробове;
Това е отговоръ на скръбний зовъ
На Македония кървава, въ окови;
Това сж Лозенградъ, Люле-Бургазъ,
Чаталджа, Булаиръ, отъ гнѣвъ пламтящи,
И на Айвазъ-Баба безумний бясъ —
На нови яростни »ура« летящи;
Това сж ратницитѣ, сонмъ крилатъ
Отъ мъстоноснци, съ пламъ въвъ очитѣ,
Изчикани на богомерзски ратъ
Проклетъ на Сливница отъ бѣгълцитѣ!
Това е устрема стихиенъ пакъ
На правдата, честьта и мжжеството
Къмъ лютъ двубой съ коварството и злото . . .
Отиватъ — полкъ слѣдъ полкъ и влакъ слѣдъ влакъ!

Ив. Вазовъ.

Allons, enfants de la patrie!

Дѣца на Франция, напрѣдъ, на бой!
Деньтъ на славната борба настана.
Напрѣдъ, да подкрѣпите съ меча свой
Издъхващата сила на тирана
Тамъ, въ македонскитѣ поля, гори.
Allons, enfants de la patrie!

Вий другъ пжть чужди чупяхте окови
На Марсильезата подъ славний звукъ,
Но днесъ, на вашитѣ дѣди на пукъ
Ковете за народъ вериги нови
Въ земята наша, трауръ що покри.
Allons, enfants de la patrie!

Свобóда, правда, свѣтли идеали
Красяха ваш'тѣ горди знамена;
Но то било въ наивни врѣмена,
Въ заблуда зла тогаза сте стояли:
Отъ тоя споменъ срамъ ви е дори.
Allons, enfants de la patrie!

Горкó, вамъ, роби, тежко вамъ, страдалци,
Кого смущава ваший плачущъ зовъ?
На угнетителя е френската любовь,
Напрѣдъ, французи, кафри, сенегалци,
На хищника съюзници добри!
Allons, enfants de la patrie!

Какво че Франция гордъ врагъ потиска,
Че въ прахъ е тя, какво е вамъ,
Че при срама се новъ прибавя срамъ?
Че вѣчна каль ви знамето оплиска
Тамъ въ македонскитѣ поля, гори?
Allons, enfants de la patrie!

На Революцията ваша горда
Потомци изродени въ пошлостьта,
До васъ не стига викътъ на честьта —
Не рицари сте вий, — наемна орда,
Дошла да роби, коли и гори.
Allons, enfants de la patrie!

Ив. Вазовъ.

Охридско езеро.

(Написано при извѣстието за освобождението на Охридъ).

Какво ме гласка днесъ и кой ме гласъ зове
Къмъ твоя лъскавъ ширъ и китни брѣгове,
О, езеро прѣкрасно?
Не знамъ — но въ тоя часъ величественъ ламтя
Съсъ вихрени крила къмъ тебъ да полетя,
Къмъ твоя чуденъ свѣтъ, плѣнилъ духа ми властно;

Ламтя да потопя душа и смаянъ взоръ
На твойто огледало въ свѣтлия просторъ,
О, езеро омайно,
На синитѣ вълни да гледамъ хубостьта,
На тѣхний плѣсъкъ тихъ да слушамъ пѣсеньта,
Стенанието тайно;

И тамъ, при Охридъ старъ, праха да видя святъ,
Възъ който е стоялъ изчезналий палатъ
На бурний Самуила,
Да сѣтя, може-би, великия му духъ
Витающъ тамъ; да чуя въ ромона ти глухъ
Легендитѣ свети на старината мила;

Да тъна въвъ море отъ спомени, мечти
Прѣдъ твоя чуденъ ширъ съ неземни красоти,
Кой свода отражава,
И, гостъ очарованъ, възъ славния ти брягъ,
Да гледамъ възхитенъ народния ни стягъ
Какъ вѣтъръ го развява!

Ив. Вазовъ.

Охридъ.

Охридъ, Охридъ, красивъ, милъ,
Наша гордость, наши блѣнъ;
Градъ на Климентъ, Самуилъ,
Градъ за насъ си ти свещенъ.

Охридъ — наши рай Едемъ,
Тебъ те кжпятъ всѣки день —
Утромъ — слънчеви зари,
Вечерь — бистритѣ вълни.

Охридъ, първи нашъ олтаръ,
Храма на сила, духъ и мощь:
Свѣтликъ книженъ, свѣтящъ фаръ,
Свѣтятъ твойтѣ лжчи ощъ!

Охридъ, много тебъ дължимъ:
Ти за насъ си святъ — велики,
Ти направи да цѣнимъ
Вѣра, име и езикъ.

Охридъ, колко намъ си далъ
Славни вожди и царе!
Колко пжти ти си билъ
Страхъ за нашѣ врагове!

Охридъ, бѣденъ си, но милъ,
Раждашъ синове за бой
Ти и днесъ си насъ сдобилъ,
Съ вождъ, юначенъ — милъ герой.

Охридъ, славенъ, драгъ и милъ,
Ка́мъкъ свѣтълъ — диамантъ,
Съ тебъ гордѣлъ сей Самуилъ,
Днесъ — Велики Фердинандъ.

Охридъ, роденъ замъкъ старъ,
Гордъ, упоритъ, съ духъ коравъ,
Охридъ, любимъ те съсъ жаръ;
Тебъ — ний пращаме поздра́въ.

16 януари, 1916 год.

гр. Битоля.

Подполковникъ *Н. Д. Янаниевъ.*

Не извиквашъ милость ти . . .

Не извиквашъ милость ти,
О, народе опропа́стенъ.
Надъ нещастнитѣ нещастенъ!
Злѣ сждбата ти плати́!

Не възбужда жалость тоя,
Кой разпъна своя братъ.
Цѣлий свѣтъ е въ кръвь облятъ
По вина, причина твоя.

Милиони души мржтъ,
Милиони хо́ра падатъ —
Страхотиитѣ на адътъ
Ти докара на свѣтътъ!

Врагъ заклети на земята,
Чийто синъ съмъ — врагъ съмъ твой:
За злинитѣ ти безъ брой
Жлъчь отравя ми душата.

Но какъвъ е тоя стонъ,
Кой въ гърдитѣ си зачувамъ?
Безъ да искамъ, азъ тжгувамъ
Гледайки те безъ подслонъ,

Безъ огнище, безъ надежда,
Въ сплашена прѣъърнатъ сганъ,
Прахъ отъ вѣтъра развянъ,
Прахъ, що Господъ не поглежда;

Пре́ломенъ подъ тежкий кръстъ
На страдания нечути,
На терзанията люти —
За грѣхъ страшенъ — страшна мъсть!

И въ душата ми полека
Лжчъ засвѣтва тоя пжть:
Засѣнява се врагътъ
И въскръсва человѣка.

Ив. Вазовъ.

Раздори ли?

На чужденцитѣ, които разчитатъ на разединение.

Отъ Дунавъ до Егея,
Отъ Охридъ до Евксинъ
Ний сички до единъ
Живѣймъ съ една идея.

Единъ ни слива блянъ,
Една ни вѣра сгрява,
Единъ ни сбира станъ
И сжщи врагъ сплотява!

Едното слънце грѣй
Възъ Шаръгъ и Пиринътъ,
Едно небе синѣй
Въвъ Янтрата и въ Дринътъ.

Дѣлежь ли въ тоя часъ?
Дѣли ли се морето?
Дѣли ли се сърдцето,
Дордѣ тупти у насъ?

Нема двѣ кърви разни
Се лѣха, кат' порой
При Булаиръ ужасни
И въ косовския бой?

Не сж ли пълни наш'тѣ
Борби съ красота?
На славей въ пѣсенъта
Звукъ има ли да дращи?

Раздори ли сега?
Въвъ май кой търси зима —
И двѣ души да има
Въвъ сжщата снага?

Ив. Вазовъ.

Тѣсенъ билъ балкана!

Не може истодобно блистати врх Балкана
И круна Симеуна и скиптар цар Душана.
Воислав Илич (сръбски поетъ).

Да, тѣсенъ бѣ Балкана
За щурота пияна,
За лакомство несито!
Изпълни ти се блѣна,
Мечтата възгордѣна, —
Поете мой, честито!

На ближния, на брата
Пододохме ржката
Приятелски, сърдечно.
Отблъсна я: родътъ ни,
Земята ни да глътне
Гладувайки той вѣчно.

На вѣкове мина́ли
Безумствата остали
У васъ, о, сърби, свѣжи,
Що разумъ не направи
Да изцѣри страстьта ви
За плячка, за грабежи?
За два народа сродни —
Съсѣда два свободни —
Балкана билъ е тѣсенъ?
О, какъ сѫдбата права
Сега осѫществява
До буква ваш'та пѣсень!
А ний ли не желахме,
А ний ли не мечтахме
Животъ въвъ сговоръ братски
Подъ сѫщи кржгозори?
Но намъ се отговори
Надмѣнно, съ ножъ джелатски.
Нема́ земи ви родни
Не бѣха съ злато плодни
И съ най-добритѣ равни?
Илъ въздухъ вамъ липсалъ бѣ?
Илъ Господъ вамъ не далъ бѣ
За трудъ простори славни?
Едно ли царство? Ето,
Стана́ ви по сърдцето,
Съсъ сънища упито:
Единъ е днесъ стопана
О, сърби, на Балкана —
Да кажа ли честито?

Ив. Вазовъ.

Тамъ въ Солунския край . . .

Тамъ въ Солунския край по голитѣ хълмища
Развѣватъ кървавъ стягъ вечъ бититѣ пълчи́ща,

Що Западъ ни прати́. Тамъ варваритѣ нови,
Носачи на думъ-думъ, на срамъ и на окови,

Разпънали сѫ станъ, герои на позора,
Очаквайки въвъ страхъ на наший гнѣвъ напора!

Европо, на духа човѣченъ жрице дивна,
О, какъ си въ тоя видъ зловѣща и противна!

На моя слухъ звънтятъ словата ти прѣкрасни,
Дѣлата ти сѫ пъкъ по грозота ужасни!

На всѣка вѣра, блѣнъ крилата ти прѣсѣче! . .
Въвъ кой кумиръ, въ кой богъ да вѣруваме вече?

Ив. Вазовъ.

Крали Марко събуденъ.

Заспахъ въвъ пещерата азъ,
Азъ, нѣкога юнакъ чутовенъ,
Но знаяхъ, че ще дойде часъ
Да стана пакъ отъ сънь вѣковенъ.

И той дойде! Фъркатъ юнакъ
Завѣсата ми съ мечъ отбули:
Ще ида да погледамъ пакъ
Юнашки вѣкъ отъ мойтѣ кули.

Ив. Вазовъ.

Народниятъ маршъ.

Шуми Марица!
Какъвъ е тоя звукъ —
Свещенъ кат' никой другъ?
Блѣстящъ, като зорница?
Изъ трепетний въздухъ,
Когато заехтява,
Той хубавъ е, кат' слава,
Отъ младъ въсторгъ тогава
Трепери моя духъ.

Шуми Марица!
На пиръ ли тя звучи,
Подъ знаме ли ечи,
Илъ въ шумната столи́ца
Гърми въ тържественъ часъ,
Обфащатъ ме трептежи,
Душата ми тогазъ
Кат' боенъ конь се ежи
При тржбний боенъ гласъ.

Шуми Марица!
Прѣдъ менъ въ този звукъ крилатъ
Кат' въ нѣкой блянъ фъркатъ,
Редятъ се върволица
Отъ слави, що не мржтъ:
Загората гробовна,
И Шипката чутовна,
И Сливница гръмовна
И знамена въ димътъ!

Шуми Марица!
Отъ този звукъ съгрянъ,
Кат' буренъ ураганъ
Съсъ огненъ мечъ въ дѣсница
България летя:
На Стамбулъ до стѣнитѣ,
На Охридъ при вълнитѣ,
На Шаръ до висинитѣ
Тозъ славенъ звукъ ехтя!

Шуми Марица!
Не пѣе тя, тржби,
Прѣдъ бури и сждби
Фърчи, като орлица . . .
Въ този звукъ се сичко сбра:
На наший духъ ламтежа,
На биткитѣ ехтежа,
На славата гърмежа
Съсъ хиляди „ура!"

Ив. Вазовъ.

Радость на македонскитѣ долини.

Дойдоха, настаха
Желаннитѣ дни:
Гръмнаха „урата"
И въ наш'тѣ страни.

Дойде, кат' царица,
Свободата днесъ
Съ гръмъ, съ Шуми Марица,
Съ великата вѣсть.

Скърбьта ни прѣстана.
Градъ, хижа и храмъ
Днесъ викатъ: Осанна!
День славенъ, голямъ!

Окови, разбити,
Тиранина въ бягъ,
Тъмници открити
Прѣдъ български стягъ!

Трудътъ, който пори
Браздитѣ по насъ,
Лѣсътъ, кой бърбори
О, вѣтрове, съ васъ;

Поточето бистро,
Възъ Шарътъ снѣга,
Небето заристо —
Празднуватъ сега.

Пелистеръ празднува,
Бабуна сияй,
Царь Вардаръ ликува,
Дринъ пѣе, играй.

Ликуватъ орлитѣ
Тамъ изъ висоти,
На Шаръ по скалитѣ
Днесъ лавъръ цъфти.

Дойдоха, настаха,
Желаннитѣ дни,
Гръмнаха „урата“
И въ наш'тѣ страни!

Ив. Вазовъ.

Крали Марко.

Стоиме възхитени,
Стоиме удивени
Прѣдъ подвига великъ,
Прѣдъ устрема витежки
И напънъ свърхчовѣшки
На нашия войникъ.

Омайватъ днесъ умътъ ни
Дѣлата му безсмъртни,
Стихийната му мощь,
Напорътъ му титански,
Духътъ му урагански
Кога реве: »На ножъ«!

Отъ Тимокъ до Бабуна
Съ крилата на фжртуна
Летишъ, войнико младъ!
При Косово врагъ сгазяшъ,
Въвъ Охридъ, Битолъ влазяшъ
Съсъ левски стягъ развятъ!

Наврѣдъ летишъ сѐ тоя,
Въ стихиитѣ и въ боя,
Съсъ твоя викъ: »Напрѣдъ«!
Въ опасности налиташъ,
»Кждѣ врагътъ е«? — питашъ,
И гонишъ го наврѣдъ.

Тукъ крѣпости събаряшъ,
Тамъ градове ударяшъ,
Прѣвзимашъ, пакъ фърчишъ . . .
Поля, бърда прѣскачашъ,
Отъ Руенъ на Шаръ скачашъ
И съ мощь свѣта дивишъ!

Тъй въ другъ вѣкъ Крали Марко —
Сърдце юнашко, жарко —
Търчалъ отъ ридъ на ридъ,
За бой въ полята скиталъ
И планини прѣлиталъ,
Могжщъ и страховитъ.

Прѣданьето твърди ни,
Че слѣдъ борби съ години
Той въ пещера заспалъ;
Но той щѣлъ пакъ да стане
Да шета по балкани —
Не е ли вечъ станалъ?

Ив. Вазовъ.

29-и Ноември 1915 година.

(По случай пълното освобождение на цѣла Македония).

День славенъ, благодатенъ,
За радость намъ изпратенъ,
Привѣтъ! ура! ура!
Въ грядущето безкрайно
Да свѣтишъ вѣчно сяйно
Сждбата те избра.

Отиде си пришлеца,
Избѣга чужденеца
Изъ македонский рай!
Видѣхме тържеството
На правдата възъ злото —
Позорния му край.

Видѣхме му конеца!
Турихме ний вѣнеца
На устрѣма си смѣлъ:
Врагъ никой не скверни го,
Кракъ чужди не мърси го
Намъ милия прѣдѣлъ.

Душмани дални, близки,
На зло орждья низки,
Отъ западъ и отъ югъ
Потънали въ срамътъ си,
Обърнаха гърбътъ си
Прѣдъ българский юмрукъ!

Гласътъ на свободáта
На сълзитѣ земята
Къмъ новъ животъ зове.
Изчезна тамъ тиранътъ,
Сбждна́ се вече блянътъ
На много вѣкове!

Постигна се мечтата!
Разнасятъ се »урата«;
Въ гори, въ поля, въ олтарь
Една се пѣсень лѣе,
Едно се знаме вѣе
При Вардаръ, Дринъ и Шаръ.

И вѣчно ще се вѣй тамъ,
И вѣчно ще се лѣй тамъ
Стетата родна рѣчь —
Дор' слънцето изгрява,
Дори въ дѣсница здрава
Грѣй българския мечъ!

Ив. Вазовъ.

Българска доброта.

Добъръ и великодушенъ
Въ затишьето, въ миръ̀тъ,
Или вулканъ отпушенъ
На биткитѣ въ шумътъ;

Ту ударъ, кой убива,
Ту вихъръ, кой ехти,
Ту дѣва срамежлива —
Народе, туй си ти.

Ужасенъ въвъ борбата,
Извънъ борбата — милъ —
Кого не си дивилъ
Съ гнѣва си, съ добротата?

Но тоя гнѣвъ е виръ,
Море е благостьта ти,
Небесенъ даръ въ душа ти
И не нъ Богъ, кумиръ.

Готовъ за всепрощенье
Къмъ вчерашний врагъ твой,
Ти фърляшъ въвъ забвенье
Обидитѣ безъ брой.

Херкулъ по ръстъ и сила,
Дѣте по кротостьта,
Сждбата те дарила
Съ опасна красота.

Да, синъ на Добрината —
Умраза, мъсть незнайшъ,
Тегнѣе ти враждата
И въздуха ѝ нетрайшъ.

Не сдържашъ колко-годѣ
Наклона твоя благъ:
Добрякъ си ти, народе,
До слабость си добрякъ!

Съсъ тазъ душа въ безпечность
Прѣдъ злото на свѣтътъ —
На милость и сърдечность
Неизчерпаемъ ссждъ,

Съсъ тазъ душа прѣкрасна,
Съ туй златното сърдце
Въ усмивка сбрани ясна
По строго ти лице . . .

На колко изненади
Така си жертва билъ,
Въ невидени прѣгради
Челото си си билъ?

И въ наший вѣкъ, потресенъ
Отъ злоби безъ конецъ,
Ти съ тоя даръ небесенъ
Изглеждашъ чужденецъ!

Ив. Вазовъ.

Срѣща на Шаръ.

На снѣжния Шаръ върху лоба студенъ
Три български царя дойдоха за срѣща
(Събрала ги бѣше уриснича вѣща):
Симеонъ, Самуилъ и великий Асѣнъ.

И взоръ като впиха въ простора огромни,
Симеонъ горделиво извика тогазъ:
„Познахъ тѣзъ прѣдѣли! Тукъ сичко ме помни,
Тѣзъ крайща пространни владѣлъ съмъ ги азъ!“

Тогазъ Самуилъ къмъ Синьото мо́ре
Посочи и викна: „До тамо владѣхъ!“
И славний Асѣнъ, духъ гордъ, проговори:
„Надъ онѣзъ вълни сини азъ знаме развѣхъ!“

Внезапно развѣ се тамъ нѣкакво знаме!
Позна го и съ радость възкликна Асѣнъ:
„Другари, поклонъ! Я гледайте: тамъ е
На мили ни правнуци сбжднатий блѣнъ!“

А то приближи, поклони се пакъ,
На тритѣ царе и по́несе се пакъ,
Кат' орелъ вихрокрилъ, полетѣ на далеко,
Сé на югъ, за да кацне на Охридский брягъ.

И дълго слѣдяха съ очи възхитени
На родното знаме полета свещенъ,
И дълго йощъ гледаха тамъ насълзени
Симеонъ, Самуилъ и великий Асѣнъ.

Ив. Вазовъ.

Два съня.

Недавно туи бѣше — и още треперя
Отъ страшния призракъ . . . Той още разперя
Крилата си черни въвъ мойто небе,
И ужасъ ме пълни . . . И ето що бѣ:

Видѣхъ азъ България на кръстъ распета,
Отъ цѣлъ свѣтъ оста́вена, хулена, клета,
Въвъ кърви облѣна и плячка на псета,
Що ръфаха живото ú тѣло . . . Видѣхъ
Това — и не умряхъ!

Видѣхъ я обсипвана съ яростни гаври,
Залѣна съ позоръ, съсъ оплювани лаври —
Безсмъртнитѣ ú лаври! — о Боже видяхъ
Туй — и не полудяхъ!

Ахъ! гледката бѣше тъй страшна, тъй грозна!
Не съмъ ли бълну́валъ въвъ треска тифозна?
Не бѣ ли туй само сънь гнусенъ, проклетъ,
Черъ гостъ на духа ми отъ адския свѣтъ?

И, чудо! Що виждамъ? Пакъ — жива, засмѣна,
Слѣзна́ла отъ кръста, дѣ бѣ прикована.
По-млада, по-силна, съ цвѣтя увѣнчана,
Издигнала гордо чело
Високо — ни поменъ отъ прѣжньото зло!

Развѣла е знамето, вихрена, мощна,
Въвъ своята слава царица раскошна,
Летяща въ триумфи съсъ клика: Напрѣдъ!
Прѣдъ взора очуденъ на цѣлия свѣтъ!

Но то е тъй славно, тъй чудно за мене!
Не съмъ ли изправенъ прѣдъ райско видѣнье?
Не е ли туй сънь златъ? Не съмъ ли въвъ плѣнъ
На нѣкой вълшебенъ, величественъ блѣнъ?

Ив. Вазовъ.

Кое ги кара!

Що кара сърбина да върши редъ безчестия?
Да граби чуждото, да сѣй злини и бѣдствия,
Кат' бѣсенъ да вилнѣй, като пиянъ да дѣйствува,
Въ Сараево да праща Принчи́пе да злодѣйствува,
Свѣта да фърля въ огънь — додѣ си счупи шията?
— Щуротията.

Що кара френеца да идва въ Македония,
Да върши подлости, неправди, беззакония?
Да лѣй кръвь чужда, своя, но не за честь, отечество —
А да се унизи прѣдъ цѣло человѣчество,
Да бѫде битъ, за срамъ на себе, на потомството?
— Вѣтрогонството.

Що кара къмто насъ Джонъ Була — англичанина —
Та тъй добрѣ позна на тазъ земя стопанина:
Прѣдъ неговий юмрукъ да търси въ бѣгъ спасение,
Да помни дор' е живъ туй лошо приключение —
На бой да си излага снагата деликатата?
— Заплатата.

Що кара българина въ кървави сражения?
Крила и мощь му дава въ опасности, лишения —
Да фърка къмъ смъртьта прѣзъ планини, прѣзъ снягове,
Да става ураганъ и лъвъ щомъ види врагове —
Съ побѣди да краси сѐ нови епопеята?
— Идеята.

Ив. Вазовъ.

Нашитѣ дни въ историята.

Народнитѣ скрижали
Любовно сж вписа́ли
На страницитѣ свои
Побѣди лучезарни,
Дѣянья легендарни,
Гиганти и герои,

Борци несъкрушими
И дни незабравими —
Но днитѣ ноѣи, славни,
Въ които днесъ живѣйме,
Кипимъ, трепетимъ, луѣйме,
На себе нѣматъ равни!

Потомствата слѣдъ нази
(Оттука виждамъази)
Ще се дивятъ и маятъ
На наш'то поколенье,
И вѣчно удивленье
Къмъ него ще питаятъ.

Защото имъ отвори
Широки кржгозори —
Вселенна нова даде —
И съ жертви страховити
Въ ехтежа на борбитѣ
Грядущето създаде.

Защото бѣ честито
Товара да поеме
На сънища голѣми
И съ лаври, кръвь покрито
Да стигне идеали —
До днеска блѣнъ остали.

Ще ни завиждатъ, зная,
Че сме творци на тая
Велика епопея,
Която ще да свѣти
Въ нощьта на вѣковетѣ
Грядущи, и ний съ нея!

Народнитѣ скрижали
Дни чудни сж вписáли,
Способни да ни слишатъ;
Но дни, но дни кат' тие,
Въ кои живѣйме ние,
Вечъ могатъ ли да впишатъ?

Ив. Вазовъ.

Царь Балкански.

Царь Балкански войска повдигналъ,
Войска повдигналъ орлякъ-юнаци,
Че за разплата часътъ е стигналъ —
Часъ да развѣе стари байряци,

Тамъ дѣ бѣснѣйше сърбинъ безсрамникъ—
Подълъ съюзникъ, вѣра проклета,
Змийска порода, вѣченъ измамникъ,
Грозенъ натрапникъ въ родни полета . . .

Тръгна ми Царя съ лъвски юнаци,
Вихромъ прѣгази сръбски пълчища,
И пръсна бърже свѣтлитѣ зраци
На свободата въ села, градища.

Царя Балкански съ крѣпка дѣсница
Дари живота въ този край измжченъ,
Ликътъ му тамъ е свѣтла зорница,
Вѣра за всѣки разбитъ, отлжченъ.

Доръ слънце грѣе горѣ въ небето
И лжчи пръска въ този край свободенъ,
Ще виждатъ нему всички въ лицето,
Освободитель — светецъ народенъ!

Л. Бобевски.

На връщане отъ бойното поле.

Врага, тиранина сломихме,
Ужасни бой се прѣкрати;
Сърце ни вече се изпълни
Съ приятни, хубави мечти.

Вечъ Македония дарихме
Съсъ миръ и нозъ, честитъ животъ
И своитѣ братя ний спасихме
Отъ иго сръбско и хомотъ.

Привѣтъ сърдеченъ, земьо драга,
Въ тебъ волна пѣсень загърмя!
О, Македонио нещастна,
Ти вечъ свободна си земя! . . .

Полето, сѣкашъ тътне още
И свири бойната тръба . . .
Каква картина, Боже мили,
Каква усилена борба! . . .

Изпълнихме дълга си вече
И връщаме се въ дома свой.
Поклонъ и слава на борцитѣ,
На всѣки падналъ въ този бой!

Кждѣ сте, о, кждѣ сте, мили
Дѣчица, майки и сестри?
Излѣзте, съ радость ни срѣщнете:
Сърцето ни за васъ гори!

Ц. Калчевъ.

IV. Училищни пѣсни.

Ученически маршъ.

Ний сме млади ученици
И прилежни сме дѣца,
Но отъ всичкитѣ уроци
Любимь с' трепетни сърдца

Маршировка, строй, стрѣлба,
Боя «на ножъ» съ „ура“,
Ура момци, хей ура,
Ний Балкански сме чада,

Ний сме скромни ученици,
Умни, трѣзви сме дѣца,
Но за слава, бойни вѣнци
Тупкатъ нашитѣ сърца:
Маршировка, строй, стрѣлба и пр.

Кафенета, кръчми мразимъ,
Празни приказки — захласъ,
Любимъ храма дѣт' се учимъ,
Любимъ наший Н-ий класъ.
Маршировка, строй, стрѣлба и пр.

Както горскитѣ потоци,
Буйно, смѣло, що текатъ,
Знаемъ всички си уроци,
Но сърцата ни туптятъ
За войнишки строй, стрѣлба и пр.

Ний сме бждащи войници,
Щитъ държавенъ, духъ и умъ;
Намъ ни трѣбватъ крѣпки мишци,
Както тѣзъ на Царя Крумъ.
Маршировка, строй, стрѣлба и пр.

Трудъ и грижи ний не жалимъ,
Мисъль имаме една:
Какъ по-здраво да запазимъ
Наш'та — родната земя.

Маршировка, строй, стрѣлба,
Боя «на ножъ» съсъ „ура",
Ура, момци, хей ура,
Ний Балкански сме чада.

Подполк. *Янакиевъ.*

Народенъ учитель.

Герою мълчаливи
Безъ ропотъ ти вървѣ
Изъ пжтя си трънливи
Сѣячъ на искри живи
С' народа ти живѣ.

Ти си животъ, съзнанье
Изъ роднитѣ поля
И вѣрепъ, въ трудъ, страдане
На слазно си призванье
Въ душитѣ свѣтлость ся.

Срѣдъ грижи и лишенья,
Робъ храбъръ на дългъть,
Въвъ глухитѣ селенья
Ти нови поколѣнья
Готви ги за трудътъ.

И днесъ кога крилати,
Литнаха в' кървавъ бой,
Задружно с'тѣхъ вървѣ ти,
Съсъ тѣхъ бори се, мря ти,
Дълга изпълни свой.

Поклонъ безшумний жрецо
На свѣсть и на свѣтликъ,
За вѣчното борецо,
На бжднини творецо,
Безименъ и великъ!

Иванъ Вазовъ.

Ученическа пѣсень.

Ей другари, часъ настана
Дружно да се раздѣлимъ,
Отъ училището мило
Споменъ милъ ще да дѣлимъ.

Ура, ура, напрѣдъ!
Сбогомъ, мили мой другари,
Сбогомъ, свѣтли майски дни и пр.

Цѣла годинъ се трудихме
Неуморно в'прави пѫть,
И с'просвѣта и наука
Обогатихме умътъ.

Ура, ура, напрѣдъ!
Сбогомъ, мили мой другари,
Сбогомъ, свѣтли, майски дни и пр.

Днесъ ни чакатъ всички близки
С'нетърпенье в'тоя часъ
Да ни видятъ и поздравятъ,
Че сѫ радостни отъ насъ!

Ура, ура, напрѣдъ!
Сбогомъ, мили мой другари,
Сбогомъ, свѣтли майски дни и пр.

И за в'бѫдаще ще учимъ
С'бодро весело лице,
И учителигѣ наши
Ний ше любимъ отъ сърдце,

Ура, ура, напрѣдъ!
Сбогомъ, мили мой другари,
Сбогомъ, свѣтли, майски дни и пр.

М. Митовъ.

Химнъ на Св. Св. Карилъ и Методи.

Върви народе възродени,
Къмъ свѣтла бѫднина върви,
С'книжовността — тазъ сила нова
Сѫдбинитѣ си поднови!

Върви къмъ мощната просвѣта,
В'свѣтовната борба върви,
Отъ длъжность неизмѣнна воденъ,
И Богъ ще те благослови!

Напрѣдъ! науката е слънце,
Което въ душитѣ грѣй;
Напрѣдъ! народността не пада
Тамъ, дѣтъ съзнането живѣй!

Безвѣстенъ бѣше ти, безславенъ,
О, влѣзе в'историята вечъ!
Духовно покори странитѣ,
Които завлада съ мечъ!

На Св. Св. Кирилъ и Методий.

Днесь славимъ нашитѣ крестители,
Съ небесна свѣтлость просвѣтители;
И доклѣ бѫдемъ на свѣта,
Не ще забравимъ паметьта
На тѣзи отци честни,
На тѣзи звѣзди небесни.
Текатъ години, врѣме се минува,
А тѣхна память и днесь се празнува;
И България се горди,
Два братя просвѣтени,
Съ духъ святи освѣтени.
Тѣ български народъ просвѣтиха,
И у Христова вѣра утвърдиха.
Тѣ разпръснаха свѣтлина,

И дадоха ни леснина,
Поганство да разпѫдимъ,
Наука да развъдимъ.
Посѣтото отъ тѣхъ духовно сѣме
Роди и ни крѣпи до днешно врѣме,
Да не би да се изродимъ,
А да си задържимъ
До днесь народно име.
На райско здраве тия дни спокойни
Свѣтцитѣ си да почетемъ достойни,
Съгласно да се заречемъ,
Та всички да се затечемъ,
Усърдно изъ пѫть правий
Въ наука, въ добри нрави.

На Св. Климентъ Охридски.

(По случай хилядогодишнината му).

Ти първи издигна гласътъ си всемощенъ
На царь Самуила въ прѣстолния градъ,
И първи разсѣя ти мрака срѣднощенъ
И отъ сънь разбуди заспалия братъ.

Дѣлото ти свято до днесъ се опази
Отъ хищници люти, о Отче святи,
То чисто остана, врагъ го не погази, —
На умъ и съзнане будитель бѣ ти!

Отъ тебе дѣлятъ ни хиляда години,
Въ дѣйностьта ти мѫдра се крие животъ,
Това, що посѣя край Охрида сини,
Съ вѣкове ще жънемъ ний скѫпи му плодъ!

Светецъ си нашъ вече, учителю роденъ,
Ний поклонъ ти правимъ за дивни дѣла,
Прѣдъ тебъ днесъ, когато Охридъ е свободенъ,
Навеждаме съ почитъ смирени чела! . . .

Застѫпникъ намъ, Отче, бѫди ти прѣдъ Бога:
Да ни Той опазва отъ хищни врази,
Между насъ да има любовь, братска слога, —
Бѫди нашъ закрилникъ, отъ зло ни пази!

Люб. Бобевски.

Бързо да вървимъ въ наука.

Бързо да вървимъ въ наука,
Ой, дружина млада!
За това сме сбрани тука
Въ тазъ свещена сграда;
Трудъ и ревность намъ сполука } 2
Готвятъ за награда.
Изъ това поле широко
За борба надеждна,
Срѣщу простота глѫбока
Да вървимъ прилѣжно;
Трудъ и ревность намъ сполука } 2
Готвятъ несъмнена.
Бѣдность, срамъ ни ожидава,
Ако въ туй честито
Врѣме за успѣхъ и слава
Киснемъ нехвелито

У нехайната забава
Съ лѣность опорита, } 2
Князь и народъ намъ подаватъ
Срѣдства сгодни, здрави,
И наставницитѣ ставатъ
На успѣхъ въ пжть правий;
Трудъ и ревность, стѣтла слава } 2
Намъ приготовляватъ.

IV. Старонародни пѣсни.

Царь Иванъ Шишманъ.

Отъ какъ се е, мила моя майко ле, зора зазорила.
Отъ тогозъ е, мила моя майко ле, войска завървѣла,
Конь до коня, мила моя майко ле, юнакъ до юнака:
Саблитѣ имъ, мила моя майко ле, като ясно слънце,
Маждраци имъ, мила моя майко ле, като гжста гора,
Огънь свѣтка, мила моя майко ле, прѣзъ гора зелена,
Войвода имъ, мила моя майко ле, самъ царь Иванъ Шишманъ
Отговаря, мила моя майко ле, самъ царь Иванъ Шишманъ:
„Боже вишни, мила моя майко ле, Боже Създателю,
Дай ни сила, мила моя майко ле, дай ни юначество,
Да се биемъ, мила моя майко ле, на Софийско поле,
Кръвъ да лѣемъ, мила моя майко ле, за Христово име,
Да прославимъ, мила моя майко ле, Християнска вѣра,
Да запазимъ, мила моя майко ле, българска свобода."

Царь Мурадъ Мари думаше.

Царь Мурадъ Мари думаше:
»Маро ле бѣла българко,
»Хайде се Маро потурчи,
»Бѣла ханъмка да станешъ,

»На високъ чардакъ да стоишъ,
»Жълти жълтици да броишъ,
»И ситенъ дребенъ маргаритъ.
»Ако се Маро потурчишъ,
»Ще ти харижа Маро ле
»Цариградъ съ все столнина,
»Едрене града голѣма,
»Съсъ узунъ демиръ чаршия,
»Съсъ султанъ Селимъ джамия,
»Съсъ седемьтѣ ѝ викала«.
Мара Султану думаше:
»Царю ле, царю честити!
»Да ти е честито царството,
»Царството господарството;
»Азъ ще се царю потурча,
»Ако ми царю харижишъ
»Едрене града голѣма,
»Съсъ султанъ Селимъ джамия,
»Съсъ седемьтѣ ѝ викала,
«На църква да я прѣправя,
»И Богу да се помоля . . .

Димитру майка думаше.

Димитру майка думаше:
Синко Димитре, Димитре,
Я ела синко послушай;
Не прави кула шарена
У това село Кунино,
Че са кунинци душмане

Съсъ врачанскитѣ бакале,
Генчага изъ Берковица;
Они щатъ тебъ наклѣветятъ
При царя и при везира.
Димитъръ майка не слуша.
Нало е кула направилъ
У това село Кунино,
Съсъ триста нови мазгале,
Иошъ триста сърчи пенджуре.
Море кунинци върли душмане,
Съсъ вратчанскитѣ бакале,
Генчага изъ Берковица;
Море они Димитръ прѣдале
При царя и при везира,
Щото си е кула направилъ,
У това село Кунино,
Куги са него прѣдале
При царя и при везира,
Море царя е фермань написалъ,
У града Видинъ запратилъ
На паша Ибраимъ паша:
Море кадѣ ми найдешъ Димитръ,
Тамо него живъ да хванешъ
И младъ да го погубишъ,
Трупа му въ Дунавъ да фърлишъ,
Глава му у Видинъ занесешъ,
Да си не прави Димитръ,
Тази ле кула шарена,
У това село Кунино.
Три турци вѣрни гавазе

Спремиле коне ранени,
Отишле у града Вратца.
Море у Димитрови дворове,
Тука Димитра не нашле.
Они са нашле майка му.
Запитале я турци:
Баболе ле стара бре бабо,
Море дека е тебе Димитръ?
Майка не знаяла да излъже
Нало е право казала:
Сиги Димитръ упрегна
Четири кони ранени,
Сѣдна на бърза кочия,
Отиде в' село Кунино
На тази кула шарена.
Турци съ в' село отишле,
На тази кула шарена;
Катъ ги е видѣлъ Димитръ,
Онъ ми са викомъ провикна,
Сеиче, младо сеиче,
Я слѣзни изъ кула шарена,
На три турци кони прифани,
Че ги изъ двори разшетай,
Че ми са турци познати,
Познати дос-кафадаре,
Изъ Видинъ града голѣма.
Сеиче кони прифаналъ,
Турци на кула излѣзле.
Рѣдомъ сѣднали три турци
На тази кула шарена,

Димитръ икрамъ имъ чини,
Узунъ имъ чибукъ запали,
Тазе имъ кафе изпекалъ.
Сѣдѣли разговаряли
На тази кула шарена;
Турци са кафе попили,
Куги са кафе попили,
Нали са турци душмане,
Съсъ око са се сгледале,
Съ колѣно се сбутале,
Изтржгли тънки конопци,
Море Димитръ ржцѣ да вържатъ,
Тамъ него младо да губатъ.
Димитръ дума продума:
Три турци мой достове,
Недѣйте да ме вързвате,
Недѣйте да ме губите
На моя кула шарена,
Нало ми пари земете,
Шестотинъ кара грошове,
Петстотинъ жълти дуката;
Живъ у Видинъ мене водете,
Прѣдъ паша да си излѣзна;
Ако не можа самъ да се отмола,
Нека ме паша погуби.
Нали са турци лакоми,
Они му пари узеле:
Шестотинъ кара грошове,
Коги са пари узели,
Димитръ бѣше спремило

Ранена коня равана,
Равана коня зелена.
Напрѣди иде Димитръ,
По него иде сеиче,
А по сеиче три турци.
Отишли в' града Видина.
Кога е пашата видѣлъ,
Че е Димитръ живъ доведенъ,
Паша се викомъ провикна:
Три турци вѣрии гавази,
Арамъ да ви е моя хлѣбъ,
Нали самъ вазе бре реколъ,
Димитру глава да донесете.
Димитръ дума продума:
Пашо ле Ибраимъ пашо,
Море толко ли ти би дослукътъ?
Знаешъ ли Ибраимъ пашо,
Куги си билъ заробенъ
У Влашка земля незнайна,
Азъ съмъ те с' молба измолилъ,
Колкуто с' молба измолилъ,
Повече с' пари откупилъ
Отъ краля и отъ московина,
Та ти не можъ менъ да ма отмолишъ
Отъ цара и отъ везира,
Колкуто с' молба да отмолишъ,
Повече с' пари откупишъ;
Я штемъ ти пари пододемъ,
Пододемъ више нададемъ.
Паша Димитру говори:

Димитре, джанъмъ Димитре,
Не можемъ да те отмолимъ,
Не можемъ да те откупимъ,
Снощи ми фермань достигна
Отъ цара и отъ везира:
Я твоя глава я моя.
Димитръ молба замолилъ,
Та са го в' църква пуштиле,
Та са е Богу помолилъ,
Помолилъ и прѣкръстилъ.
Три турци стоятъ на врата;
Като е Димитръ излѣзълъ,
Узели са го три турци,
На битъ пазаръ завели
При беглишкитѣ кулуци,
На голѣмитѣ буклуци:
Тамъ са му глава отсѣкли,
Трупа у Дунавъ фърлиле,
Глава при паша занеле;
Яла са писмо писале
При цара и при везира,
Че є Димитръ загиналъ,
Заради нищо никакво:
Що си е кула направилъ
У това село Кунино,
Съсъ триста нови магзале,
Иошъ триста сърчи пенжуре;
Море кунинци върли душмане
Съсъ врачанскитѣ бакале,

Генчага изъ Берковица;
Они Димитръ прѣдале,
При цара и при везира.

Индже войвода.

Заплакала е гората,
Гората и планината,
И отъ гората дървето,
И отъ полето трѣвата
Заради Индже войвода.
»Кѫдѣ си Индже да дойдешъ,
Гората пълна с' хайдути;
Хайдути огънь дадоха
И гората изгориха«.
Е, гиди Индже войводо,
Кѫдѣ си бързо да дойдешъ?
Птички отъ гората избѣгаха.«
Тогазъ се Индже провикна
Изъ тая гора зелена,
Изъ високата планина:
»Трай ми, горо, не плачи
Ето ме, горо, пристигамъ
Хайдути да си изпъдя.«
Хайдути гласъ му чуха,
И единъ прѣзъ другъ бѣгаха.
Тогазъ се гората зарадва,
И викна гора та запѣ
На Индже войвода пѣсеньта.

Вълко.

Вълко, Вълко, Вълко башъ байрактаръ!
Я свивай байракъ дъждъ да го не вали.
»Нек' го вали, огънъ да го гори;
Ние бѣхме десетима братя;
Осмината подъ байракъ измрѣха,
Добъръ е Господь и заради мене.
Още Вълко това не издумалъ,
Пушка пукна изъ гора зелена,
Та удари Вълко въ клѣто сърдце.
Вълко викна, та гората екна:
»Ей ви вази, вѣрна ми дружина,
Носете ма и ма занесете,
На пѫть на личенъ горски кръсто-пѫть:
На крака ми байракъ да забиете,
За байрака конче ми вържете;
Кой е юнакъ конче да възсѣдне,
Да понесе тоя кръстатъ байракъ,
Да спомене Вълко башъ байрактаръ.

Стоянъ войвода.

Отдолу идатъ сеймени,
Сеймени бюлюкъ башии,
Хайдушка глава носеха;
Не ми е глава хайдушка,
Но ми е глава юнашка.
Вързѣло мало и голѣмо,
Да си главата познаятъ;

Никой си глава не позна,
Най-подиръ дойде бабичка,
Щомъ си главата видѣла,
Викнала, та заплакала:
— Стояне, синко, Стояне,
Като те мама родила,
Така ли е синко мислила,
— Сеймени думатъ бабичка:
Не плачи, бабо, не тжжи,
Аферимъ, бабо, машала,
Още единъ такъвъ отхрани!
Догдѣ си Стоянъ хванахме,
Деветь планини минахме,
Догдѣ му ржцѣ вързахме,
Деветь синджири скжсахме,
Догдѣ му глава вземахме,
Деветь си саби строшихме.

Хайдутъ Велко.

Кой ке ти носи море
Дългата пушка
Бойлия, де гиди
Хайдутъ Велко бойлия?
Нека я носи море
Милошъ побратимъ
За мене, де гиди
Първо либе за мене;
Хемъ да я носи, море
Хемъ да се хвали

Съ мене, де гиди първо либе
Съ мене«.
»Кой ке ти яха море
Враната коня
Доряна, де гиди
Хайдутъ Велко, Доряна?«
»Нека го яха море
Милошъ побратимъ
За мене, де гиди първо либе
За мене«.
Хемъ да се хвали
Съ мене, де гиди първо либе
Съ мене.

Вело моме.

Запрѣтни, Вело моме, моме,
Запрѣгни бѣли ржкави;
Замѣси, Вело моме, моме,
Замѣси деветь погачи;
Заколи, Вело моме, моме,
Заколи деветь кокошки;
Наточи вино червено;
Ще дойдатъ, Вело моме, моме,
Ще дойдатъ, Вело, сеймени,
Сеймени бюлюкъ башии.
Всѣкиму, Вело моме, моме,
Всѣкиму коня да хванешъ,
Алия отъ конь да свалишъ,
Съ кама, Вело моме, моме,

Никой си глава не позна,
Най-подиръ дойде бабичка,
Щомъ си главата видѣла,
Викнала, та заплакала:
— Стояне, синко, Стояне,
Като те мама родила,
Така ли е синко мислила,
— Сеймени думатъ бабичка:
Не плачи, бабо, не тѫжи,
Аферимъ, бабо, машала,
Още единъ такъвъ отхрани!
Догдѣ си Стоянъ хванахме,
Деветь планини минахме,
Догдѣ му ржцѣ вързахме,
Деветь синджири скѫсахме,
Догдѣ му глава вземахме,
Деветь си саби строшихме.

Хайдутъ Велко.

Кой ке ти носи море
Дългата пушка
Бойлия, де гиди
Хайдутъ Велко бойлия?
Нека я носи море
Милошъ побратимъ
За мене, де гиди
Първо либе за мене;
Хемъ да я носи, море
Хемъ да се хвали

Съ мене, де гиди първо либе
Съ мене«.
»Кой ке ти яха море
Враната коня
Доряна, де гиди
Хайдутъ Велко, Доряна?«
»Нека го яха море
Милошъ побратимъ
За мене, де гиди първо либе
За мене«.
Хемъ да се хвали
Съ мене, де гиди първо либе
Съ мене.

Вело моме.

Запрѣтни, Вело моме, моме,
Запрѣгни бѣли ржкави;
Замѣси, Вело моме, моме,
Замѣси деветь погачи;
Заколи, Вело моме, моме,
Заколи деветь кокошки;
Наточи вино червено;
Ще дойдатъ, Вело моме, моме,
Ще дойдатъ, Вело, сеймени,
Сеймени бюлюкъ башии.
Всѣкиму, Вело моме, моме,
Всѣкиму коня да хванешъ,
Агия отъ конь да свалишъ,
Съ кама, Вело моме, моме,

Съ кама да го прободешъ.
Той уби, Вело моме, моме,
Той уби, Вело, татка ти,
Татка ти, Вело моме, моме,
Татка ти, още брата ти . . .

Момиченце Бога моли.

(Помашка).

Момиченце Бога моли,
И деня, и нощя,
Дано даде Господъ
Суше да настане
Панегъ да прѣсъхне,
Че си тече Панегъ
Прѣзъ гюмушъ Луковицъ.
Луковишко чудо
Никждѣ го нѣма,
Нито се намира
Отъ истокъ до западъ.
Луковишки моми,
Покраи Панегъ ходятъ,
За ржцѣ се водятъ,
Луди полудѣли,
Щури пощурѣли
Покрай Панегъ ходятъ:
На бѣлъ камъкъ стоятъ,
Бѣли крака миятъ,

Тънко платно бѣлятъ
Бѣло лице лъскатъ,
Черни очи плискатъ,
Тънки вѣжди гладятъ . . .

Богданъ.

Грозданка по дворъ ходѣше,
Златно кандило миеше, Богдане,
Богдане, Богъ да те убие.
Златно кандило миеше,
И го прѣдъ Бога палеше, Богдане!
Богдане, Богъ да те убие.
И го прѣдъ Бога палеше,
Богдана люто кълнѣше, Богдане!
Богдане, Богъ да те убие.
Додяло ми се, додяло,
Кървави ризи да пера, Богдане!
Богдане, Богъ да те убие.
Кървави ризи да пера,
Търговски глави да крия, Богдане!
Богдане, Богъ да те убие.
Снощи ми вечерь донесе,
Кървава ржка братова, Богдане!
Богдане, Богъ да те убие.
И на ржката златенъ пръстенъ,
На пръстенъ име братово, Богдане,
Богдане, Богъ да те убие.

Моме Недѣльо, Недѣльо.

Моме Недѣльо, Недѣльо,
Нѣщо ще да те попитамъ,
Ти мене право да кажешъ,
Да кажешъ да ме не лъжешъ.
Като си толкозъ хубава,
Хубава още гиздава,
Отъ Бога ли си хубава,
Или отъ бѣло бѣлило
Или отъ красно червило?
Байо ле байчо Иване,
Като ме питашъ ще кажа,
Ще кажа, не ще те излъжа:
Като съмъ била мъничка,
Майка ми била болярка,
Съ прѣсно ме млѣко къпала,
Съ руйно ме вино поила,
Въ златна ме люлка люляла
И сладки ми пѣсни пѣяла.

Ленка по дворъ ходи.

Ленка по дворъ ходи,
Дребни сълзи рони
Ленке ле, аленъ божуръ въ градинка!
Ленке ле, ясна звѣзда на небо!
Дребни сълзи рони
И майка си кълне
Ленке ле аленъ божуръ и пр.

Дѣт' я оженила
Млада и зелена,
Млада и зелена
Ощ' не се момяла,
Нито наносила
Момина прѣмѣна;
Нито' се находила
По хора сѣдѣнки,
Нито' се налюбила
На млади ергене.

Лиляна платно бѣлѣше.

Лиляна платно бѣлѣше
На сейменскитѣ извори.
Отъ долу идатъ винари,
Винари бѣлограждани.
Лиляна дума винари,
Винари бѣлограждани:
Я по-полека карайте,
Да не ми платното сгазите,
Сгазите и оцапате,
Че платното ми е даровно,
Даровно още сватовно:
Тънки дарове на свекъръ,
На свекъръ и свекърва,
На зълви и девери.
Винари думатъ Лиляни:
Лиляно, моме хубава,
Ако ти платното сгазиме,

Сгазиме и оцапаме,
Ние ще двойно заплатимъ,
Двойно и тройно съ вино
Съ вино и ракия.
Лиляна дума винари,
Винари бѣлограждани:
Азе не ви сакамъ виното,
Виното и ракията,
А най ви сакамъ момчето,
Момчето башъ керванджийчето,
Дѣто ви кара кервана.
Винари думатъ Лиляни:
Лиляно, моме хубава,
Ние си момчето не даваме,
Че момчето ни е купено
Отъ София града голѣма.

Шанко и Бонка.

Шанко си Бонка залиби,
Либи я Шанко, чака я
Година и половина;
Ала се Бонка зажени

Прѣзъ деветъ села в' десето,
У тоя пусти Неготинъ.
Шанко си Бонка думаше:
Защо ме, Бонке, измами,

Измами, Бонке, излъга,
Та тебе, Бонке, да чакамъ
Година и половина,
Па се за други зажени,

А мене Бонке остави?
Бонка на Шанко думаше:
Азъ не съмъ те мамила,
Мамила, Шанко, лъгала,

Но ме майка ми не дава,
Майка ми още баща ми,
За тебе, Шанко, да ида;
Но мене, Шанко, дадоха

У тоя пусти Неготинъ.
Това е било в' сѫбота,
Дойдоха Бонки сватове
Сватове още свадбари,

Изъ тоя пусти Неготинъ,
Тѣ Бонка да си заведатъ.
Шанко сѫ тѣ повикали
Бонки на сватба да свири,

Да свири, да я изпрати
У тоя пусти Неготинъ.
Шанко се бърже прѣмѣни,
Запаса поясъ до гѫрди,

Заботе остро ножченце,
Взема си ясна цигулка,
Бонки на сватба да свири
И да я Шанко изпрати.

У тоя пусти Неготинъ
Шанко е свирилъ на хоро,
А Бонка хоро водеше,
Катъ го водеше, думаше:

Я ела Шанко, у соба,
Съ тебе да се опростя,
Че ази ще, Шанко, да ида
Въ тоя пусти Неготинъ.

Не ти ли е жалко за менъ?
Шанко е махналъ да свири,
Отишълъ въ Бонкина соба;
Кога е Бонка съгледалъ,

Съ лѣва я ржка пригърналъ,
Съ дѣсна си ржка извадилъ
Изъ поясъ остро ножченце,
Та Бонка си той уболе

Отъ лѣва страна въ сърдцето.
Бонка се жално провикна,
Почна да плаче, нарежда:
Мале ле, проклета да си,

Дѣто ме Шанку не дадé,
Та стана мале причина,
Мене Шанко да уболе;
Да ли, Шанко, да умра;

Тамамъ е това изрекла,
И се съ душа раздѣли,
Шанко си бърже побѣгна
По тия тѣсни сокаци,

Но го пандури хванали.
И го при сждия завѣли.
Сждия го вѣрно питаше:
Шанко ле, кажи бре Шанко,

Ти ли си Бонка уболе?
Шанко на сждия говори:
Ази си Бонка убодохъ,
Защо ме Бонка измами,

Измами, Бонка, излъга.
Та ме накара да чакамъ
Година и половина
Па се за други зажени,
А мене ме остави;

За това Бонка убодохъ.
Това е било въ сжбота,
Сжбота срѣщу недѣля;
Зарань сж Бонка вдигнали,
Вдигнали и погребали,

А Шанко сж осждили
Да лежи десеть години
Въ влажна тъмна тъмница,
Заради Бонка хубава.

Пиринъ планина.

Планино, Пиринъ, планино,
Много си Пиринъ хубава!
По твойтѣ трѣви зелени
Пасятъ ми вакли овчици;
Въ твойтѣ гори голѣми
Юнаци подслонъ намиратъ.
Лѣтъ си, Пиринъ, хубава,
Но зимѣ — люта и страшна.

Ако ли пѫтникъ замръкне
Зимѣ в'тебъ, Пиринъ планино,
Мѫчно ще да те прѣмине,
Прѣспитѣ ще го погълнатъ;
Фъртуни ще го засипятъ
Или пъкъ звѣрове разкѫсатъ.
Ако ли лѣтѣ прѣмине,
Не може да се нагледа
На твойтѣ върхи високи;
Не може да се нарадва
На твойтѣ гори зелени;
Не може да се напие
На твойтѣ води студени.

Куне момиче.

Ой Куне, Куне,
Куне момиче,
Куне момиче,
Ергенъ дѣвойче.
Отъ вънка ида, Куне,
За тебе питамъ,
За тебе питамъ, Куне,
У васъ да дойда.
Чулъ съмъ за тебе, Куне,
Че тънко прѣдешъ,
Че тънко прѣдешъ, Куне,
Че бито тъчешъ.
Ще ти изпратя, Куне,
До двѣ повѣсма

Да ги изпрѣдешъ, Куне,
Да ги изтѫчешъ;
Да ми направишъ, Куне,
Двѣ тънки ризи,
Щото остане, Куне,
Дъждъ да не хване.
Много обичамъ, Куне,
Кажи бащици,
Кажи бащици, Куне,
Рѣчи майчици;
Дано ме хванатъ, Куне,
У васъ ратайче;
Не ща имъ пари, Куне,
Нито пъкъ хлѣба;
Мене ми стига, Куне,
Салъ тебъ да гледамъ,
Салъ тебъ да гледамъ, Куне,
Чернитѣ очи,
Чернитѣ очи, Куне,
Вититѣ вѣжди,
Куне момиче,
Ергенъ дѣвойче,
Ергенъ дѣвойче, Куне,
Каменополче.
А Куна дума,
Дума говори:
Ей момче, момче,
Най-башъ златарче,
Азъ съмъ те чула,
Чула разбрала,

Че си златарче
Надъ златаритѣ.
Ще ти изпратя
Едно дукато
Да ми излѣешъ
Двѣ вити гривни,
Азъ да ги нося
И благославямъ,
Ти да ме гледашъ
И ми се радвашъ.

V. Любовни.

О, младость чудна

О, младость чудна —
Горесть, неволи,
Тжги, нещастия,
Това си ти!

Га зли страдания
Върхъ тебъ сполетягъ
Рой чувства тжжни
На сърдце шептятъ:

Една едни
Само наде
Блѣщука
Въ мойтѣ

Тази утѣх
Тая надѣж
Ангеле ми
Това си т

Ти моме млада.

Ти моме млада,
Ябълко красна,
Ти птицо райска,
Ела при менъ.
Азъ те обичамъ,
Ази те любя,
Ще те почитамъ,
Вземи ме въ плѣнъ.

Луната яс
Венера кр
Тѣ вижда
Цѣлиятъ
Попитай м
И тѣхъ се
И тѣ ще
За любов

Че си златарче
Надъ златаритѣ.
Ще ти изпратя
Едно дукато
Да ми излѣешъ
Двѣ вити гривни,
Азъ да ги нося
И благославямъ,
Ти да ме гледашъ
И ми се радвашъ.

V. Любовни.

О, младость чудна.

О, младость чудна —
Горесть, неволи,
Тжги, нещастия,
Това си ти!

Га зли страдания
Върхъ тебъ сполетятъ
Рой чувства тжжни
На сърдце шептятъ:

Една едничка
Само надежда
Блѣщука тлѣе
Въ мойтѣ гжрди.

Тази утѣха,
Тая надѣжда,
Ангеле мили,
Това си ти.

Ти моме млада.

Ти моме млада,
Ябълко красна,
Ти птицо райска,
Ела при менъ.
Азъ те обичамъ,
Азъ те любя,
Ще те почитамъ,
Вземи ме въ плѣнъ.

Луната ясна,
Венера красна
Тѣ виждатъ, гледатъ
Цѣлиятъ свѣтъ.
Попитай моме
И тѣхъ сега,
И тѣ ще кажатъ
За любовьта.

Сладъкъ сънь ли спишъ, о мила.

Сладъкъ сънь ли спишъ, о мила?
Спи! за тебъ сърдце ми бди;
Ти си него злѣ ранила,
Но утѣха го крѣпи.

Кат'е съ тебъ Божята мощь,
Мило либе, лека нощь!
Лека нощь, лека нощь,
Лека нощь, лека нощь!

Омайно мѣсецътъ изгрѣлъ е

Омайно мѣсецътъ изгрѣлъ е,
Отъ край до край блѣщятъ звѣздитѣ;
Облегнатъ ази сладко почивамъ
На мойта мила на гжрдитѣ.

Пригърнати ни двама съ нея
Лежимъ на пал'бата честити.
Защо треперишъ, о мила моя,
Ил' слушашъ буритѣ сърдити?

Туй не сж бури, ами пѣсни,
Бжди спокоенъ, о любезни;
Тъй пѣятъ нашитѣ сестрички
В' вълнитѣ млади ощ' умрѣли.

Млади капитане отъ дѣ идешъ ти

Млади капитане,
Отъ дѣ идешъ ти?
Ида отъ Балкана,
Отъ бойното поле.

Знаешъ ли Стояна,
Милиятъ ми мжжъ?
Мѣсеци вечъ стана,
Нѣмамъ писмо ощъ.

Какъ не го познавамъ,
При менъ бѣше той;
Видохъ го кат'падна
Въвъ лютия бой.

Олеле, горкана
Що ще правя азъ,
Кждѣ да се дяна
Безъ него тогазъ?

Млада хубавице,
Бѣлъ градински кремъ,
Стани моя жена,
Капитанка хемъ.

— Въ мънастиръ ще ида,
Нещастница азъ,
Тамъ до гробъ ще жаля
Милиятъ съпругъ.

Мила ми душице,
Азъ съмъ твой Стоянъ,
Ето златенъ пръстенъ,
Съ който съмъ вѣнчанъ.

За подвизи славни
Въ люти боеве
Отъ прость войникъ стигнахъ
До чинъ капитанъ.

Стани, о мила, що сладко спишъ.

(Серенада)

Стани, о мила, що сладко спишъ,
Съ мечти омайни в' приятенъ сънь;
Стани, съ погледъ да ми утѣшишъ
Сърдце ранено за тебъ въ огънь.

Нощьта е тиха в' небо звѣзди
Свѣтятъ катъ твоитѣ черни очи,
А азъ единственъ, о, ангелъ мой
Въ свѣтътъ лъжовенъ търся покой.

Стани, о мила, чуй моя гласъ —
Гласъ на страдающъ само за тебъ;
Стани въ този полунощенъ часъ,
На твойто либе дай милъ отвѣтъ.

Стори да зная, о ангелъ мой.
Края на твойтѣ мили мечти,
Или за менъ нещастенъ робъ
Вмѣсто обятия приготви гробъ.

Всичко спи, всичко почива.

(Серенада),

Всичко спи, всичко почива,
На твой балконъ свѣщъ не трѣпти.
Салъ любовьта не заспива,
Когато всичко друго спи. (2)

Не ме прѣзирай, о райска тварь,
Но чуй звука на моя гласъ, —
Ти ми си Богъ, ти ми си царь,
Твой робъ съмъ азъ (2)

Но чуй, о, чуй, тази серенада,
Що прѣдъ тебъ изливамъ азъ днесъ,
Награди ме съ тази награда,
И блаженъ ще бжда азъ. (2)

Когато всичко друго спи
Въ обятията, на сладкий сънь,
Като другитѣ спишъ ли и ти,
Не чуешъ ли, кой пѣе вънъ? (2)

Не те лъжа, не те мамя
Съ тѣзи думи що ти пѣя
Отъ сърдцето, отъ душата
Искрено ги ази лѣя. (2)

Сбогомъ, сбогомъ, о, звѣздице,
Зората вечъ проби мрака,
Утрѣ вечерь гължбице,
Ще дойда пакъ. (2)

95 IX/26

По море се скитамъ ази.

По море се скитамъ ази
Отъ пристанище далеко,
Между бурнитѣ талази
И ме влачатъ въ тъмнина
Ахъ, морето яровито,
И небето е покрито
Съ черни облаци и мрачни
И звѣздица ни една.
Салъ една звѣздица бѣше
Мой водитель, прѣдставитель,
Тя всрѣдъ буритѣ лъщеше
И надежда тя ми бѣ.
Но тъма, тъма ужасна

Дойде та покри и нея,
Та загина и угасна
Тя звѣздица на небе . . .
Тазъ единствена надежда,
Туй прѣкрасното свѣтило
Бѣше ти дѣвойче мило,
С' твоя погледъ милостивъ.
Кат' изгубихъ азъ и тебе,
Ти що бѣше зарадъ мене
Най-надежно утѣшение,
Какъ да бжда вече живъ.
Да въздишамъ и се мжча,
Саменичъкъ да се влача
По земи, земи далечни,
Стига вечъ тѣзъ мжки вѣчни!
— Буйни ви талази морски,
Погълнете въ гробъ незнаенъ,
Като менъ човѣкъ отчаянъ
Самъ останалъ и злочестъ!

Чудя се деня и нощя.

Чудя се деня и нощя
На твоята любезность,
Какъ само в' тебъ да бжде тя
Съ таквази прѣвъзходность.

Азъ доста ходихъ по свѣта,
Любезни души срѣщахъ,
Опитвахъ имъ любезностьта,
Но любовь не усѣщахъ.

Смили се за менъ, ангелъ мой,
Бжди ми покрозитель,
Другарь ще бжда вѣчно твой
И до гробъ твой любитель.

Безъ сила останахъ и безъ гласъ,
Не мога вечъ да пѣя,
Да ти изкажа с' пѣсни азъ,
Какъ безъ тебе злѣ живѣч.

Салъ тебе имамъ на сзѣта,
Ти ме съ любовь омая,
Та станахъ робъ на любовьта
И вѣчно да страдая.

Тя разпали съ думи въ мене.

Тя разпали съ думи въ мене
Чувствэто любовь,
Паднахъ прѣдъ нея съ плачъ и рѣкохъ,
Да мра съмъ готовъ.

Тя ме тласна и ми рече;
Бѣгай отъ тукъ ти.
Любишъ друга, ахъ ласкатель,
Мене забрави.

Азъ те любя, азъ страдая,
Смили се, смили;
Грабни ножа, та разпорй
Моитѣ гжрди.

Пригѫрнахъ я, пригѫрна ме,
Слѣха се сърдца;
Цалунахъ я, цалуна ме,
Слѣха се уста.

Ела при менъ, о дѣвойко.

Ела при менъ, о дѣвойко,
Дай ми ржка за любовь;
Ние двама съ любовьта си
Ще прѣминемъ този животъ!
Не ща, не ща, че се боя
Да не бѫдешъ ласкатель;
Азъ съмъ бѣдна нѣмамъ друго
Освѣнъ душа и любовь.
— Душата ти моя душа,
Любовьта ти мой животъ,
Увѣри се о, дѣвойко,
Имамъ искренна любовь!
Ангелъ ти си милостивенъ,
Бѫди и ти като менъ,
Ние двама съ любовьта си,
Ще прѣминемъ този животъ.

Трѣви цвѣтя зелени.

Трѣви цвѣтя зелени
Съ райски хубости,
Край кладенци студени
Златни за менъ мечти,

Лѣтяхъ, хвърчахъ омаянъ
Въ единъ вечеренъ часъ,
И катъ единъ отчаянъ
Плакахъ за тебъ съ гласъ.
Розитѣ нацъвтѣли
Съ китни цвѣтове,
И славѣи запѣли
Съ най-сладки гласове.
Звѣздитѣ на небето,
Вечерната луна,
Въ горитѣ и въ полето
Раздаватъ свѣтлина.
А пъкъ азъ самичакъ
Въ тъмна тъмнота —
Въ едно въображение,
Въ печална самота.
По скоро, гълѫбице,
По скоро да лѣтишъ,
По скоро о, душице!
Ела да ме свѣстишъ.

Днесъ мило либе.

Днесъ мило либе, день е за мене,
Както и за тебе, день за тѫги;
Ето азъ тръгвамъ тебе оставамъ
Ручатъ отъ очи сълзи рѣки!
Сама оставашъ, недѣй забравя
Бога да молишъ за твоя драгъ,
Да се завърна живо и здраво,
Да те прѣгърна любовно пакъ,

Отъ косата ти златнитѣ космн
Споменъ ще нося все до сърдце;
Сутринь и вечерь ще ги цѣлувамъ,
Да не забравя твойто лице.
Ако ли нѣкакъ зла честь ме срѣщне
Да загина далече отъ тебъ,
Пролѣй за мене сълзи горчиви,
Кат' си припомнишъ, кой е себепъ.
Недѣй забравя нашитѣ думи,
Недѣй потжпква наш'та любовь;
Нито помисляй, душице мила,
За други вѣренъ любовникъ новъ.
Недѣй забравя, какъ сме се клѣли
Въ любовьта вѣрни ни да умремъ,
Ако се случи да не сполучимъ
Въ тоз' свѣтъ лъжовенъ да се сберемъ,
Нек' не умира нашата клетва
Недѣй се кичи ти съ другъ вѣнецъ,
Горѣ въ небего ний ще се срѣщнемъ,
Ще се вѣнчайме съ райски цвѣтецъ.

П. Р. С.

Горка горчица.

Горка горчица подъ гжста върба
Пролива сълзи навѣла глава.
Рѣчица бистра тамъ си течела
И нейни сълзи безъ брой влечела.

Върбо ле, върбо, зелена върбо.
И ти ли жалишъ за първо либе?
Та си навѣла клоне надолѣ,
Навела си ги като менъ глава.
Вѣнецъ ще сплѣтя съ твоитѣ листе;
Ще съхна, вѣхна за първо либе;
Той ме напусна, той ме намрази,
Не го мъмрете, азъ го прощавамъ.
Горкатаази милно го молихъ,
Той ми отвърна с' кораво сърдце —
Не те обичамъ, не ми си мила,
Залюби други, азъ друга люба.

Отдавна ли си калугерица.

Отдавна ли си момне ле,
Калугерица?
Не съмъ отдавна, байно ле,
Нито отъ скоро.
Три годинъ става, байно ле,
Четвърта кара.
За кого носишъ, момне ле,
Тѣзъ черни очи?
Носа ги, носа, байно ле,
За черна земя.
За кого носишъ, момне ле,
Тазъ тънка снага?
Носа я носа, байно ле,
За черна земя.

Черната земля, момне ле,
Сполай не казва
Сполай не казва, момне ле,
Ни Богъ да прости.
Я дай ги мене, момне ле,
Сполай да кажа,
Сполай да кажа, момне ле,
И имъ се радвамъ.

На нощьта си ясенъ мѣсецъ.

На нощьта си ясенъ мѣсецъ,
На дена си свѣтлина;
Като твойта хубость, пиле,
Нѣма друга на свѣта.
Ангелъ ли си отъ небето,
Че на хубость си сама;
На женитѣ си корона
И царица и мома
Най първо кат' те видѣхъ
Въ огънь пламнахъ сиромахъ;
Отъ тогазъ и до сега
Гдѣ съмъ, какъ съмъ не познахъ.
Тебъ сънувамъ, тебъ балнувамъ
И въздишамъ отъ сърдце.
Тебе мисля за тебъ горя,
Къмъ тебъ простирамъ рѫцѣ;
И въ смъртьта си, душо мила,
И на гробнитѣ врата,
Пакъ твоего сладко име
Ще да шепна съ уста.

Цвѣте красно.

Цвѣте красно да би знало
Мойтѣ болки на сърдце,
Отъ жалость би затрептяло
Твойто хубаво листце!
Звѣздичкитѣ ако знаятъ
Ранитѣ на туй сърдце,
И тѣ щѣха да покриятъ
Свѣтливото си лице.
На тихата мѣсечинка,
Като чуешъ славѣя,
Напомни си ти за мене,
Че за тебе милѣя.
Съ славѣя, мила птичка,
О, прати ми ти поздравъ,
И при смъртната въздишка
Вѣрвай мила, че съмъ здравъ.
Ако умра, душо мила,
Малко отъ радость прѣстани,
За спасение на душа ми —
Една сълза порони! . . . .

П. Ив.

Любеше ме тя горката.

Любеше мя (2) тя горката,
Но обѣщание (2) и злато
Промѣниха ѝ устата,
Но сърдце и (2) все е то.

Вчера съ други (2) я вѣнчаха
И азъ гледахъ (2) нажаленъ.
Дигна си къмъ Бога очитѣ
Проля сълзи (2) тя за менъ.
Азъ не плакахъ, (2) но се дръпнахъ
До черковнитѣ (2) врата,
И си рѣкохъ, катъ въздъхнахъ,
Не е моя (2) вече тя.

Деветь години боленъ лежахъ.

Деветь години боленъ лежахъ (2)
Въ райски градини (2)
Сълзи лѣяхъ (2).
Не си достоенъ о, драги мой (2)
Кат' не си военъ (2)
Юнакъ въ бой (2).
Съ прѣлесть дѣвойка плаче на гробъ (2)
И ми се смѣе (2),
Че съмъ билъ робъ (2).
Сама ще дойда, о драги мой (2),
Кръста да сложа, вѣнецъ положа
На гроба твой (2).

Моминиятъ сънь.

Спи дѣвойката красива,
Спи въ сладостни мечти,
Но сърдце ѝ не заспива,
То е будно и тупти.

Нейното лице веднага
Тихо се зарумени,
Тя ржката си протяга,
Нѣщо за да отстрани.
Вижъ, какъ тя се поизвива,
Силно джха и завчасъ
Тя гжрдитѣ си протяга,
Нѣщо бъбри си безъ связъ.
Да, тя бъбри, тихо шушне . . .
Тъй зефиръть си мълви,
Листове кога полюшне,
Ил' високитѣ трѣви,
Тоя шепотъ да опиша,
Никога неща можа:
Тукъ, приятелю, въздиша,
Млада хубава мома;
Що въ съня си чуденъ, златенъ,
Гледа весели нѣща,
Че единъ момъкъ приятенъ
Я цалува по уста.
И която, безъ да иска,
Пълна съ упоенье тукъ,
До гърдитѣ си притиска
Тозъ мечтателенъ съпругъ.
О, блазѣ ѝ, че сънува
Такъвъ сънь безцѣненъ милъ!
Ала по-блазѣ томува,
Който би го причинилъ!

Ив. Вазовъ.

Фаталенъ часъ настана.

Фаталенъ часъ настана
Раздѣла на двамина
О! какъ ще да зимина
Любезна моя какъ.
И самъ Богъ знай, любезна моя,
Ще ли са видимъ пакъ.
Благоприятно врѣме
Вълни по буенъ Дунавъ
Елате ми напомощь
И ви о! вѣтровѐ,
И самъ Богъ и пр.
Кораба се явява
Платната се развяватъ
Всѣкой се радва въ тозъ часъ
Само азъ плача с' гласъ
И самъ Богъ и пр.
Кораблений началникъ
Бжди ми ти помощникъ;
Заклевамъ те почакай,
Че нѣма други край
И самъ Богъ и пр.

Птички на около пѣятъ.

Птички на около пѣятъ,
И зефири тихо вѣятъ;
Нѣжни мисли в'мене сѣятъ.
Птичко мила, ахъ кажи,
Що разнасящъ тѣзи пѣсни,
Щастие прѣдвѣщавашъ ли?

Зефиръ, море, небо, ахъ кажетѐ
Дали ще видя туй лице,
Орисници, съберете
Менъ с' любимото сърдце.
Океана се вълнува,
Лодка готви се да плува,
Той я милно хемъ цѣлува;
Океане, ахъ кажи
Миличката ми за мене,
Дали още се тжжи.
Зефиръ, море, и пр. пр.
Бури грозни не вилнѣйте,
Подъ вълнитѣ ви завѣйте,
Лодката ми да не спрѣте!
Грей ти слънце и ти луно!
Бързай лодко къмто дома,
Къмто милата ми страна!
Зефиръ, море, и пр. пр.

Когато вечерь пѣешъ.

Когато вечерь пѣешъ
Въ моитѣ ржцѣ,
Можа ли да проумѣешъ,
Що казва туй сърдце?
При пѣсеньта ти унила
Двѣ свѣтли спомнямъ азъ;
Ахъ, пѣй ми, душо мила,
Ахъ, пѣй ми всѣки часъ.
По твойгѣ устни нѣжни

Любовь и смѣхъ трѣптятъ,
Съмнѣния мятежни
Далечъ отъ менъ лѣтятъ.
Ти менъ си се открила,
Свободна си отъ связъ . . .
Ахъ смѣй се, душа мила,
Ахъ смѣй се всѣки часъ.
Кога нощѣ небрѣжно
Ти сладко спишъ до менъ,
Дъхътъ ти шепне нѣжно
И прави ме блаженъ.
Речешъ ли: »азъ те любя!«
Тогазъ съмъ най-блаженъ,
Цѣлъ въ мисли азъ се губя,
Недѣй се смѣ надъ менъ.
И всичко що привлича,
И всичко що плѣни . . .
С' тѣзъ думи се изрича:
Пѣй, смѣй се и люби.

Мила моме, спишъ ли ти.

Мила моме, спишъ ли ти?
Твойто сърдце спи ли?
Знай ли вече да тупти . . .
За любовь гори ли?
Люби, люби . . . . що стоишъ,
Младостьта е скжпа,
Днесь е пролѣть утрѣ, вижъ,
Зимата настжпа.

Що е небо безъ звѣзди?
Безъ джхъ що е роза?
И моминскитѣ гжрди
Безъ любовь защо сж?
Люби, люби, дор' е май!
Чуй! славѣятъ пѣе!
Люби охкай и мечтай!
Животътъ спане е.
Любовьта е сладъкъ сънь,
Който мжчи, пали;
Който е любилъ съ огънь,
Той само живялъ е!

Любовна клетва.

Снощи си ази отидохъ
На студенъ бистръ кладенецъ,
Тамо си либе заварихъ
Съ друго либе приказва,
Мойтѣ му думи думаше,
Моя му пръстенъ даваше.
Ази го люто прокълнахъ:
Либе ле, да не харосашъ,
Либе ле, да не прокопсашъ;
Деветь години да лежишъ,
На десетата да станешъ,
На сламка да се подпирашъ,
И тя да ти е възтежка.
Въ гърне съ сгълба да лѣгашъ,

И въ него турски да сѣдашъ,
И тамъ да ти е широко.
Комаръ за конь да ѣздишъ,
Съ иглени уши зенгии,
И тѣ да ти сж халтави.

Злочесто сърдце.

Плачи, въздишай и тжжи,
Сърдце, сърдце злочесто!
Отъ какъ те жалость нарани,
Ти ронишъ сълзи често.

Дене въздишашъ, а ноще
Ронишъ сълзи горчиви.
Свѣтътъ ти се отще, отще
Отъ случки жалостиви.

Азъ любихъ, радваше се ти,
Но азъ любовь изгубихъ;
Напустнахъ весели мечти,
И тъй . . . тжга възлюбихъ . . .

Ахъ, либе, либе, до кога
За тебе да жалѣя?
И до кога ще отъ тжга
За тебе да линѣя?

Да ли ще радостна звѣзда
Надъ мене да огрѣе?
Сърдце ми клѣто тазъ бѣда
Не ще да прѣживѣе.

Кажи моме истината

Кажи моме истината,
Любишъ ли ме, мамишъ ли ме,
Ил'се съ мене моме подигравашъ
Да ти мине врѣмето.

Азъ не мога да разбера
Френка ли си или нѣмка,
Була ли си моме ил'българка,
Че си толкозъ хубава.

Снощи минахъ покрай вази,
Тебе моме не те видѣхъ,
Сърдце ми се, моме, разтрепера,
Почнахъ сълзи да роня.

Плети, моме, руса коса,
Сплети стълба да се кача,
Да ти видя, моме, бѣлото лице,
Що е толкозъ хубаво.

Янко.

Търсила й майка сина своя Янка
Търсила й майка сина своя Янка, Янка, сина своя Янка,
Не сте ли виждали сина моя Янка,
Не сте ли виждали сина моя Янка, Янка, сина моя Янк
Не сме го виждали, но сме го чули,
Не сме го виждали, но сме го чули, чули, но сме го ч
Срѣщнали сж го три млади дѣвойки,
Срѣщнали сж го три млади дѣвойки войки, три млади дѣ
Първа му вели, вели и говори,

И въ него турски да сѣдашъ,
И тамъ да ти е широко.
Комаръ за конь да ѣздишъ,
Съ иглени уши зенгии,
И тѣ да ти сж халтави.

Злочесто сърдце.

Плачи, въздишай и тжжи,
Сърдце, сърдце злочесто!
Отъ какъ те жалость нарани,
Ти ронишъ сълзи често.

Дене въздишашъ, а ноще
Ронишъ сълзи горчиви.
Свѣтътъ ти се отще, отще
Отъ случки жалостиви.

Азъ любихъ, радваше се ти,
Но азъ любовь изгубихъ;
Напустнахъ весели мечти,
И тъй . . . тжга възлюбихъ . . .

Ахъ, либе, либе, до кога
За тебе да жалѣя?
И до кога ще отъ тжга
За тебе да линѣя?

Да ли ще радостна звѣзда
Надъ мене да огрѣе?
Сърдце ми клѣто тазъ бѣда
Не ще да прѣживѣе.

Кажи моме истината

Кажи моме истината,
Любишъ ли ме, мамишъ ли ме,
Ил'се съ мене моме подиграваш
Да ти мине врѣмето.

Азъ не мога да разбера
Френка ли си или нѣмка,
Була ли си моме ил'българка,
Че си толкозъ хубава.

Снощи минахъ покрай вази,
Тебе моме не те видѣхъ,
Сърдце ми се, моме, разтрепера,
Почнахъ сълзи да роня.

Плети, моме, руса коса,
Сплети стълба да се кача,
Да ти видя, моме, бѣлото лице,
Що е толкозъ хубаво.

Я н к о.

Търсила й майка сина своя Янка
Търсила й майка сина своя Янка, Янка, сина своя Янка.
Не сте ли виждали сина моя Янка,
Не сте ли виждали сина моя Янка, Янка, сина моя Янка
Не сме го виждали, но сме го чули,
Не сме го виждали, но сме го чули, чули, но сме го чули.
Срѣщнали сж го три млади дѣвойки,
Срѣщнали сж го три млади дѣвойки войки, три млади дѣвойки
Първа му вели, вели и говори,

Първа му вели, вели и говори-вори, вели и говори:
Бѣгай Янко бѣгай, прѣзъ поле широко,
Бѣгай Янко бѣгай, прѣзъ поле щироко-роко, прѣзъ поле
[широко.
Азъ не съмъ еленъ прѣзъ поле да бѣгамъ,
Азъ не съмъ еленъ прѣзъ поле да бѣгамъ-бѣгамъ прѣзъ
[поле да бѣгамъ.
Но съмъ си юнакъ, що дѣвойки любя,
Но съмъ си юнакъ що дѣвойки любя-любя, що дѣвойки любя.
Втора му вели, вели и говори,
Втора му вели, вели и говори-вори, вели и говори:
Бѣгай Янко бѣгай, прѣзъ гора зелена.
Бѣгай Янко бѣгай, прѣзъ гора зелена-лена, прѣзъ гора зелена,
Азъ не съмъ дивечъ прѣзъ гора да бѣгамъ,
Азъ не съмъ дивечъ прѣзъ гора да бѣгамъ, бѣгамъ прѣзъ
[гора да бѣгамъ.
Но съмъ си юнакъ и пр.
Трета му вели, вели и говори,
Трета му вели, вели и говори-вори, вели и говори:
Плувай Янко плувай, прѣзъ море дълбоко,
Плувай Янко плувай, прѣзъ море дълбоко, боко, прѣзъ море
[дълбоко.
Азъ не съмъ риба по вода да плувамъ,
Азъ не съмъ риба по вода да плувамъ-плувамъ, по вода
[да плувамъ.

Садила мома край море лозе.

Садила мома край море лозе,
Край море лозе, съ бѣло грозде.
Хемъ го садила, хемъ пѣсень пѣла:
»Ахъ лозе, лозе, съ бѣло грозде,
Като те садя, кой ще те бере,
Кой ще те бере, кой ще те яде!
Кой ще ти яде бѣлото грозде?

Като си нѣмамъ нийдѣ никого,
Само си имамъ едного Бога
Едного Бога и първо либе—
Богъ е високо либе далеко . . .

Сбогомъ прощавай невѣсто мила.

Сбогомъ прощавай невѣсто мила,
Отивамъ ази въ незнаенъ пжть,
Сждбата ми е тъй рѣшила,
Менъ ме осжжда пристрастенъ сждъ.
На заточение въ страни далечни,
Въ земя незнайна, неволенъ робъ;
Тамъ да се скапя въ окови вѣчни,
Безъ да узнаешъ ти моя гробъ.
Нѣма да идвашъ сутрина рано
Темянъ да пушишъ, да палишъ свѣщь,
Ни да нареждашъ жално, печално,
Какъ сме живѣли ний изнапрѣжъ.
Отъ мене нищо ти недѣй чака,
Живѣй, минувай вечъ както знаешъ,
Но недѣй тжжи, недѣй плака
И прѣдъ душмани държи куражъ.
Люби прѣгръщай мжжко си чедо,
Сама надежда, синъ пеленакъ;
Тѣши се съ него, гордѣй се съ него,
Че той ще стане добъръ юнакъ.
Кжпи, кърми го, надъ люлка пѣй му:
Расти милъ сине, ти порасти;
Чувство на отмъщение вдъхни ти нему,
Той зарадъ нази да отмъсти.

П. Р. С.

Милкана.

Милкано, моме, Милкано,
Слушай що вели, мори
Османъ Бегъ.
Чифликътъ ке си продадемъ
Илякимъ тебе, мори
Кя земамъ.
Милкана вели говори:
— Ей гиди турчинъ будала;
Колко ти чини чифлика
Дважъ ми по чини вѣрата,
Вѣрата и народностьта.

Разболѣла се е мамина Еленка.

Разболѣла се е
Мамина Еленка,
Мамина Еленка,
Една на майка.

Разболѣла се е,
Та ще да умре;
Мамина Еленка,
Една на майка.

Надъ глава ѝ сѣди
Стара ѝ майка;
Мамина Еленка,
Една на майка.

Кажи, кажи, дъще,
Отъ що си болна;
Мамина Еленка,
Една на майка.

Мойта болесть, мила мамо,
Не е отъ Бога;
Мамина Еленка,
Една на майка.

Мойта болка, мила майко,
Е отъ кара-севда;
Мамина Еленка,
Една на майка.

Че кой ме либи мила мале
Язи го не ща;
Мамина Еленка,
Една на майка.

А когото ази люба,
Той мене не ще;
Мамина Еленка,
Една на майка.

Лиляна.

Обичамъ, мамо, обичамъ
Лиляна, мома хубава,
Лиляна, бѣла червена,
Лиляна, тънка висока
Лиляна, първа у село,
Лиляна една на майка!
И азъ я, синко, обичамъ,
Прави що правишъ вземи я,
Загради бахча голѣма,
Направи чешма шарена,
Всичкитѣ моми ще дойдатъ.
Лицето да си омиятъ
Водица да си налѣятъ
И съ китки да се накичатъ.
Ще дойде и Лиляна —
Хвани я синко, за ржка
Доведи, синко, у дома,
За тебе сладка прѣмѣна,
За мене, мила отмѣна.

Рѣшихъ да се ожена.

Рѣшихъ да се ожена,
До гдѣ съмъ още младъ;
Тръгнахъ мома да диря
Отъ родъ голямъ богатъ.
Да бжде хубавица
Да знае да чете;
Да знае кой бѣ Шекспиръ
Кой Шилеръ, кой Гете;
Да знае за Нерона,
За Римъ, за Картагенъ,
За славни Цицерона,
За мждри Демостенъ.

Отъ танца да разбира,
Да пѣе отъ сърдце,
Пияното да плаче
Подъ нейнитѣ ржцѣ.
Мина много врѣме,
Постигнахъ си цѣлта,
Земахъ жена каквато
Азъ дирѣхъ по свѣта.

Минаха двѣ години
Тазъ учена жена
Отъ ангелъ се обърна
Въ сжщински сатана.
Не зная що да сторя
Кой пжть да уловя,
Живота ми дотѣгна
И скоро ще умра.

До моето първо либе.

Остави тазъ пѣсень любовна,
Не вливай ми въ сърдце отрова,
Младъ съмъ азъ, но младость не помня,
Пъкъ и да я помня не ровя,
Туй, що съмъ ази намразилъ
И прѣдъ тебе съ крака погазилъ.

Забрави туй врѣме, га плачахъ
За погледъ милъ и за виздишка:
Робъ бѣхъ тогазъ — вериги влачахъ,
Та за една твоя усмивка,
Безуменъ азъ, свѣтътъ прѣзирахъ
И чувства си въ калъта увирахъ!

Забрави ти онѣзи полуди,
Въ тѣзи гжрди вечъ любовъ не грѣе,
И не можешъ я ти събуди
Тамъ, дѣ скърбь дълбока владѣе,
Гдѣ всичко е съ рани покрито
И сърдце зло въ злоби обвито!

Ти имашъ гласъ чуденъ — млада си,
Но чуйшъ ли какъ пѣе гората?
Чуйшъ ли какъ плачатъ сиромаси?
За този гласъ ми копнѣй душата,
И тамъ тегли сърдце ранено;

Тамъ, дѣ се е въ кръви облѣно!
О, махни тѣзи думи отровни!
Я чуй какъ стени гора и шума,
Какъ ечатъ бури вѣковни,
Какъ нареждатъ дума по дума —
Приказки за стари врѣмена.
И пѣсни за нови теглила!

Запѣй и ти пѣсень такава,
Запѣй ми, дѣвойко, на жалость,
Запѣи какъ братъ, брата продава,
Какъ плачи сирота вдовица,
И какъ теглятъ безъ домъ дѣчица!

Запѣй, или млъкни, махни се,
Сърдце ми вечь трѣпти — ще хвъркне,
Ще хвъркне изгоро, — свѣсти се!
Тамъ, дѣ земя гърми и тжтне
Отъ викове страшни и злобни
И прѣдсмъртни пѣсни надгробни . . . .

Тамъ . . . тамъ буря кърши клонове,
А сабля ги свива на вѣнецъ;
Зинали сж страшни долове
И пищи въ тѣхъ зърно отъ свинецъ,
И смъртьта й тамъ мила усмивка,
А хладенъ гробъ сладка почивка!

Ахъ, тѣзъ пѣсни и тъзъ усмивка,
Кой гласъ ще ми викне, запѣе!
Кървава да вдигна напивка,
Отъ коя и любовь нѣмѣе,
Пъкъ тогазъ и самъ ще запѣя,
Що любя и защо милѣя

Хр. Ботевъ.

Нощ.

Питашъ ма, защо съмъ азъ
Дохождалъ нощя у васъ,
Какъ съмъ скочилъ прѣзъ плета
И що шѣлъ съмъ да крада.

I.

Катъ мжжътъ ти не съмъ старъ
Да не вида въ тъмна нощь:
Азъ си имамъ за другарь
На поясътъ остъръ ножь.

II.

Нощь бѣ тъмна като рогъ,
Примъкнахъ се като смокъ:
Слушамъ, гледамъ — всички спатъ,
Спѣше си и ти съ мжжътъ.

III.

Тамъ въ градина азъ сѣднахъ,
Въ ржка силна ножъ стиснахъ:
Щи излѣзе, рѣкохъ, той,
Ще изпита гнѣвътъ мой.

IV.

Гледамъ въ кжщи свѣщь гори,
Вие спите — менъ въ гжрди,
Силенъ пламъкъ, ядъ гори
И гнѣвъ ще ме умори.

V.

Вдилъ съмъ очи въ свѣщьта,
А не виждамъ, че нощьта
Прѣвали се и мина
И зора се вечъ сипна.

VI.

Славей пѣсни си запя:
Съ радость срѣща той зора;
Прѣзъ прозорецътъ глава
Се показа и засмя.

VII.

Тебе тутакси познахъ;
И тогасъ се чакъ стрѣснахъ;
«Другъ пжть», славею казахъ,
И прѣзъ плетътъ пакъ скокнахъ.

VIII.

Ето защо идвахъ азъ
Въ тъмна нощь и грозенъ часъ:
Ще умре единъ отъ насъ —
Или мжжътъ ти, или азъ.

Хр. Ботевъ.

Моме мила Ленке ле.

Моме мила, Ленке ле,
Моме драга,
Излѣзъ мила, Ленке ле,
Посрѣщни ме,
Съ очички, Ленке ле,
Погледни ме,
Съ устица, Ленке ле,
Цѣлуни ме,
Сладка дума, Ленке ле,
Продумай ми;
Мойто сърдце, Ленке ле,
Потулай ми;
Азъ съмъ войникъ, Ленке ле,
Азъ съмъ бѣденъ,
Но прѣдъ топа, Ленке ле,
Не съмъ блѣденъ.

Рано ранила хубава Станка.

Рано ранила хубава Станка,
Рано ранила за студена вода.
Пакъ я срѣщнало младо солдатче,
То ѝ поиска вода да пие,
Тя му не даде вода да пие,
То я улови за ржчицата,
За ржчицата, за дѣсницата,
Та я заведе въ горицата,
Въ горицата задъ могилката,
Тамъ му даде тя вода да пие.

Пилинъ, пилинъ.

Пилинъ, пилинъ,
Зеленъ пилинъ;
Що се пилинѣ
Улюлявашъ,
Улюлявашъ
Поклонявашъ
Отъ вършеца
До корена!
Да ли сж те
Вихри вили,
Вихри вили,
Самодиви!

Подъ пелина
Мома с' момъкъ;
Пилинъ кършатъ,
Китки кичатъ
И наричатъ:
Добилъ китки,
Добилъ мома!
Добилъ съмъ си
До три китки,
Доби ща си
И момица.

Ума си е погубило.

Ума си е погубило
За едно лично дѣвойче;
Ума си е погубило
За едно лично, за едно лично дѣвойче,

Иди, майко продумай ѝ,
Тихомъ, майко, да ѝ кажешъ
Иди, майко, продумай ѝ,
Тихомъ, майко, тихомъ, майко да ѝ кажешъ.

— Добро утро, мила щерко,
— Далъ Богъ добро, стара майко,
Добро утро, мила щерко,
Далъ Богъ добро, далъ Богъ добро, стара [майко.

Синъ ми, щерко, те милѣялъ,
Па се срамилъ да ти каже;
Синъ ми, щерко, те милѣялъ,
Па се срамилъ, па се срамилъ да ти каже.

Кат' е мене той милѣялъ,
Що не казалъ ощ' по рано;
Кат' е мене той милѣялъ,
Що не казалъ, що не казалъ ощ' по-рано.

Сега съмъ си вечъ годена,
Скоро, майко, ще се жена;
Сега съмъ си вечъ годена,
Скоро, майко, скоро, майко, ще се жена.

VI. Хороводни.

Стжпилъ Добри.

Стжпилъ Добри (2) на бѣлъ мермеръ камъкъ
Да си мѣри (2) сива гургуличка;
Не удари (2) сива гургуличка,
Но удари (2) клѣтото си сърдце.
Викна Добри, (2) викна та заплака,
И жални си (2) думи той редеше:
Дѣто умра, (2) тамъ ме заровете;
На глава ми (2) черква направете,
На сърдце ми (2) лозе насадете.
На крака ми (2) чешма направете:
Тамъ ще мине (2) царевата войска.
Кой е грѣшенъ (2) Богу да се моли,
Кой е гладенъ (2) грозде да си бере,
Кой е жаденъ (2) вода да си пие.

Отъ планина слиза мамо.

Отъ планина слиза, мамо, младо овчарче, (2)
На рамо носи мамо, подкованъ кривакъ, (2)
И на кривака носи мамо, сини шалвари (2)
Сини шалвари, мамо, се на парцали. (2).
На глава си носи, мамо, планинска гугла (2)
И на гуглата, всѣкакво цвѣте (2)

Напрѣдѣ си кара, мамо, двѣстѣ овчици. (2)
Двѣстѣ овчици, триста козици,
Триста козици мамо, се яловици.
Кара ги, кара, мамо, къмъ бѣлилото, (2)
Къмъ бѣлилото, къмъ перилото, (2)
Дѣто моми бѣлятъ, мамо, дѣто булки ператъ. (2)
На всѣка даде мамо, по китка цвѣте,
А на мене даде, мамо, писана фурка.
Заднишкомъ я дава, мамо, изкриво ме гледа; (2)
Дали да го зема, мамо, какво ще ми кажешъ? (2)
Недѣй да го земешъ, дъще, мама ще го земе, (2)
Мама ще го земе дъще, баща ще ти стане; (2)
Баща ще ти стане дъще, чехли ще ти купи, (2)
Да не ходишъ боса по студена роса. (2)

Ахъ, Димитро ле.

Ахъ Димитро ле, русо косо момиче! (2)
Ахъ иди рѣчи на майка си, ай де де (2)
Ахъ да не ражда друго чадо като тебъ, (2)
Ахъ да не гори другъ сиромахъ като менъ! (2)
Ахъ изгори ме, умори ме, ай де де! (2)
Ахъ сухо дърво направи ме Димитро! (2)
Ахъ сухо дърво яворово, ай де де! (2)
Ахъ вземи брадва съсѣчи ме, Димитро! (2)
Ахъ на три трупа направи ме ай де де! (2)
Ахъ на три огня наклади ме Димитро! (2)
Ахъ запали ме, изгори ме, ай де де! (2)

Сади мома, бѣло лозе.

Сади мома, бѣло лозе
Край море, лельо, край море;
Три пѫти го прѣзъ лѣтото
Копала, лельо, копала;
Напълнила деветь бъчви
Съ вино, лельо, съ вино,
А десета съ бистра люта
Ракия, лельо, ракия.
Направила ново ханче,
Край други, лельо, край други;
Научи се младъ солдатинъ
Да пие, лельо, да пие.
Пилъ е два дни, пилъ е три дни —
Година, лельо, година;
Изпилъ си е манлихерка
Отъ рамо. лельо, отъ рамо;
Изпилъ си е враня коня
Доряна, лельо, доряна.
Па си пита млада мома,
Весела, лельо, весела:
Давашъ ли ми черни очи
На мене, моме, на мене;
Давашъ ли ми тънки вежди
Отъ лице, моме, отъ лице,
Да ти дадемъ тънка пушка
Манлихеръ, моме, манлихеръ;
Да ти дадемъ врана коня
Доряна, моме, доряна.

Зададе се Стояне ле.

Зададе се, Стояне ле, тъмна ми мѫгла либе ле. (2)
Кога бобъ, кога грахъ, кога леща на кебабъ. (2)
Не е било, Стояне ле, тъмна ми мѫгла либе ле. (2)
Кога бобъ, кога грахъ, кога леща на кебабъ. (2)
Но е било, Стояне ле, тежка ми сватба голѣма. (2)
Кога бобъ, кога грахъ, кога леща на кебабъ, (2)
Прѣдъ сватбата, Стояне ле, хранено конче вървеше. (2)
Кога бобъ, кога грахъ, кога леща на кебабъ. (2)
На кончето, Стояне ле, млада булка стоеше. (2)
Кога бобъ, кога грахъ, кога леща на кебабъ. (2)

Хубави моми Ловченки.

Хубави моми Ловченки, достъ,
О леле, како Марио,
Дълбока вода газеха, достъ,
Шарени поли дигаха достъ,
Бѣли си крака миеха, достъ;
Една се друга питаха, достъ,
Чий сѫ крака най-бѣли, достъ,
Най-бѣли и най-дебели, достъ,
На най-малкото дѣвойче, достъ,
Най-бѣли и най дабели, достъ.
Ходила ли си на пазаръ, достъ,
Виждала ли си ябълки, достъ;
Такива ѝ бѣха ненкитѣ, достъ,
Ходила ли си въ чаршия, достъ,

Вижчала ли си череши, достъ,
Такива ѝ бѣха очитѣ, достъ,
Ходила си въ градинка, достъ,
Виждала ли си фиданка, достъ,
Такава ѝ бѣше снагата, достъ.

Буряно, бурянке.

Буряно Бурянке
Салъ ти ли си мома,
Салъ ти ли знаешъ да пѣешъ.
Гласътъ ти се чува
Чакъ до нашта нива,
Снопа си оставихъ
Тебе да послушамъ,
Коя пѣсень пѣешъ,
Нея да засвира,
Хоро да направя,
Хоро на момцитѣ,
Башка на момитѣ.
Кехаята вика
Отъ боклукъ на боклукъ,
Кой която либи,
Нея да си земе.
Горката Буряна
Грозно либе либи,
Краката му криви,
Като мотовили,
Очитѣ му сиви,

Като сини сливи;
Изъ селото ходи,
Парцалитѣ влачи,
Кучета го лаятъ
На мечка го правятъ.

Не раждай ме, мамо.

Не раждай ме, мамо,
Бѣла черноока,
Не давай ми снага
Тънка и висока,

Че ще мене, мамо,
Турчинъ да залиби,
Тебе ще убие,
Мене ще погуби.

Не раждай ме, мамо,
Бѣла и червена,
Да не умра рано,
Млада и зелена;

Мойта тънка снага
Мръсникъ ще пригърне,
Очи ще завѣхнатъ,
Снага ще посърне.

Босилекътъ, мамо,
Не расте безъ вода,
А момина хубость
Цъвти при свобода,

Л. К.

Гайда.

Я послушай отъ полето
Какъвъ гласъ се чува:
Хай да идемъ, та да видимъ
Гайда ми се струва!
Ахъ я слушай какъ ни вика
Българска музика!
Хайди, хайди, хайди!
Тамо има гайди!
Тази е тя музиката
На наш'тѣ прѣдѣди.
Съ нея сж се веселили
На славни побѣди —
Хайди, Хайди, Хайди,
Дѣто има гайди!
Я послушай понататъкъ
Кавали какъ свиратъ!
Не може да трай мойто сърдце
И тѣ го размиратъ —
Хайде отъ тукъ да се спуснемъ
Хорце да му друснемъ.

Овчарь по брѣгъ ходи.

Овчарь по брѣгъ ходи } 2
Сиво стадо пасе }
Ахъ мари мамо, мила моя мамо,
Не смѣя за вода да ида
Отъ туй пусто овчарче.
Котлигѣ ми излива,
Баремъ да ги напива.

Сиво стадо пасе,
С' мѣденъ кавалъ свири, } 2
Ахъ, мари мамо и пр.
С' мѣденъ кавалъ свири, } 2
Кавалъ отговаря:
Ахъ, мари мамо и пр.
Обърни се момне, } 2
Да те видя момне,
Ахъ мари мамо и пр.
Бѣлолика ли си, } 2
Черноока ли си
Ахъ, мари мамо и пр.
Мама ще ти тури } 2
На бѣлата гушка
Ахъ, мари мамо и пр.
Все жълти жълтички } 2
Все мерджанъ гердани
Ахъ, мари мамо и пр.

Горице ле лилякова.

Горице ле лилякова,
Лилякова, лилянова,
Разреди се, розклони се,
Стори мене пжть да мина,
Пжть да мина да замина,
Че не ми е за стояне,
Враня коня за държане;
Да си ида въ София.

И на момци да си кажа,
Какъ сж моми заскжпнали,
А момци сж отпаднали:
Како пиперъ на нозъ дюкянъ,
Като леща на Великъ-день,
Като слама на Петровъ день.
А моми сж заскжпѣли:
Сама мома за хиляда,
Съсъ коса ú за два града;
А момцитѣ, кой ги гледа,
По два по три за кошъ плѣва,
Баремъ да е чиста плѣва,
А и тя е ръженова.
Момитѣ се чудятъ, маятъ,
С'какво момци да посрѣщнатъ;
Омесили тънка пита,
Тънка пита ячменова,
Въвъ решето прѣсѣяна,
Съсъ дърмонъ отсѣяна.

Каква мома видѣхъ, мамо.

Каква мома видѣхъ, мамо,
Каква мома видѣхъ,
Да се прѣмѣнува, мамо.
Да се прѣмѣнува:
Долу на пчелина, мамо,
Долу на пчелина

Синъ сукманъ разгъва, мамо,
Като теменуга, мамо,
Като теменуга.
Бѣла риза спуща, мамо,
Бѣла риза спуща,
Като бѣлъ трендафилъ, мамо,
Като бѣлъ трендафилъ.
Руса коса чеше, мамо,
Руса коса чеше,
Отъ рамо до рамо, мамо,
Отъ рамо до рамо.
Ако не ми я земешъ, мамо,
Ако не ми я земешъ,
Ще ти се разсърда, мамо,
Ще ти са разсърда.
Далечъ ще забѣгна, мамо,
Далечъ ще забѣгна,
Долу въвъ Добруджа, мамо,
Долу въвъ Добруджа.
Че тамо ме молятъ, мамо,
Че тамо ме молятъ,
С' кжща и дворове, мамо,
С'кжща и дворове;
С' кола и волове, мамо,
С' кола и волове;
С' богати чифлици, мамо,
С' богати чифлици,
С' жълти жълтици, мамо,
С' жълти жълтици.

Мари Дено кара Дено.

Мари дено кара Дено,
Що си Дено на день бѣла,
На день бѣла на день жълта?
Мили дружки невѣрници,
Защо мене не вървате,
Що съмъ ази налетѣла?
Азъ съмъ нашла добри люде,
Добри люде зла свекърва:
Ази огънь да наклада,
Тя вземе разкладе го;
Па ми вика: »Стани Дено,
Стани Дено, стани снахо,
Стани огънь да накладешъ«.
Ази кжща да помета,
Тя вземе размете я;
Ази дърва да насѣка,
Тя вземе разхвърля ги;
Ази дрехи да опера,
Тя вземе уваля ги;
Ази вода да донеса,
Тя вземе разсипе я;
Кога стане срѣди нощи,
Срѣди нощи полунощи,
Тя ми вика: »Стани Дено,
Стани Дено, стани снахо,
Че свекъръ ти вода иска«.
Я си увзе до двѣ стомни,
До двѣ стомни двѣ шарени,

Па отидохъ на рѣката,
На рѣката подъ върбата;
Тамъ заварихъ до три жени,
До три жени самодиви;
Я имъ рѣкохъ »добро вечерь«,
Добро вечерь до три жени
Първа вика »що щешъ Дено«
Втора вика »на рѣката«
Трета вика »бѣгай скоро«.
Азъ си грабнахъ до двѣ стомни,
До двѣ стомни двѣ шарени,
И побѣгнахъ къмъ кжщата;
А слѣдъ мене самодиви
Дружно викатъ отговарятъ:
„Бѣгай Дено, бѣгай скоро".

Боли Яна бѣло гърло.

Боли Яна бѣло гърло,
Не е гърло като гърло,
Но е гърло мержанъ зърно.
Никой Яна не вѣрува
Не вѣрува, не лѣкува,
Нито свѣкъръ ни свекърва,
Нито зълви, ни егърви,
Ни двамата ѝ девери.
Който Яна вѣрваше,
Той отишелъ на далеко,
На далеко у София,
У София гюмрукчия,

Гюмрукчия на тютюна.
Яна си му писмо праща,
Да се върне, да си дойде,
Да си Яна той лѣкува,
Той лѣкува излѣкува.

Момиче малъкъ дяволо.

Момиче малъкъ дяволо
Не ми минавай прѣзъ двори,
Не ми задавай кахжри,
Кахжри пусти ядове;
Че малко ли сж моитѣ,
Кждѣ да дена твоитѣ.
— Байно ле бачо Иване,
И туй ли да те науча:
Земи ги моитѣ и твоитѣ,
Тури ги въ шити джебове,
Прѣори ниви бащини,
Посѣй ги мойтѣ и твойтѣ,
Ако поникне босилекъ,
Ний двама ще се земеме;
Ако поникне коприва,
Ний двама ще се раздѣлимъ.

Тъкала Донка прѣстилки.

Тъкала Донка прѣстилки,
Доне мари бѣло момиче;
Кат' ги тъкала плакала,
Доне мари бѣло момиче.

Основа имъ се кѫсала,
Доне мари бѣло момиче.
Три пѫти Донка метнала,
Доне мари бѣло момиче.
Триста е жички скѫсала,
Доне мари бѣло момиче;
Салъ една жичка остала,
Доне мари бѣло момиче.
Викнала Донка да плаче,
Доне мари бѣло момиче.
Донкина стара майчица,
Доне мари бѣло момиче,
Тя и на Донка думаше,
Донке мари бѣло момиче:
Лесно се либятъ момцитѣ,
Доне мари бѣло момиче,
Мѫчно се тъкатъ прѣстилки,
Доне мари бѣло момиче.

VII. Весели—смѣшни.

Вино, вино.

Вино, вино!
Руйно, буйно!
Ти си гладко,
Ти си сладко!
Лѣй се, вино, бистро люто!
Лѣй се, лѣй се, весели ни,
Въ този драгъ часъ, въ тази минута
Най-честити направи ни!
Вино! вино! и пр.
Намъ е драго въ бойно поле
Съ враговетѣ да се биемъ,
А пъкъ въ мирно, тихо врѣме
Да си пѣемъ и да пиемъ.
Вино! вино! и пр.
Безъ побѣда и безъ пѣсни,
Безъ любовни сладки думи,
И безъ тебе, руйно вино,
Ние животътъ не милѣйме!
Вино, вино! и пр.
Лѣй се, вино, бистро люто!
Лѣй се, лѣй се, весели ни,
Въ този драгъ часъ, въ тазъ минута
Най-честити направи ни!

Ахъ, листецъ, листецъ.

Ахъ листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ пари на този свѣтъ
Пакъ не е добро:
Дойдешъ вечерь, прочетешъ ги, прѣброишъ ги,
Стане ти добре,
Па забравишъ хорски думи,
Скрѣбъ и ядове.
Ахъ листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ кжща на този свѣтъ
Пакъ не е добро:
Дойдешъ вечерь, отпочинешъ,
Стане ти добре,
Па забравишъ хорски думи
Скрѣбь и ядове.
Ахъ листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ булка на този свѣтъ
Пакъ не е добро: —
Дойдешъ вечерь, пригърнешъ я, цѣлунешъ я,
Стане ти добре,
Па забравишъ хорски думи,
Скрѣбь и ядове.
Ахъ, листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ винце на този свѣтъ,
Пакъ не е добро:

Капнешъ си, сръбнешъ си, пинешъ си,
Стане ти добре,
Па забравишъ хорски думи,
Скърбъ и ядове,
Ахъ листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ приятель на този свѣтъ,
Пакъ не е добро:
Дойде врѣме, разболѣешъ се,
Стане ти лошо;
Не забравяшъ хорски думи,
Скърбь и ядове.

Червенъ дѣдо като ракъ.

Червенъ дѣдо като ракъ,
Задѣналъ се безъ калпакъ,
Взелъ на рамо бъклица,
Хлътна пакъ въ кръчмица.
Ей го тукъ, чука, чукъ,
Хлопа, хлопа, вика викъ.
Бре кръчмарска гадино,
Дай на дѣда си вино;
Наточи му окица,
Доръ му бистра главица.
Дѣдо цокъ, дѣдо локъ,
Ей го смуче като смокъ;
Доръ главица му се зѣ,
Той изъ кръчма пропълзѣ,
Насамъ, натамъ като ракъ,

Ахъ, листецъ, листецъ.

Ахъ листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ пари на този свѣтъ
Пакъ не е добро:
Дойдешъ вечерь, прочетешъ ги, прѣброишъ ги,
Стане ти добре,
Па забравишъ хорски думи,
Скрѣбъ и ядове.
Ахъ листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ кжща на този свѣтъ
Пакъ не е добро:
Дойдешъ вечерь, отпочинешъ,
Стане ти добре,
Па забравишъ хорски думи
Скрѣбь и ядове.
Ахъ листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ булка на този свѣтъ
Пакъ не е добро: —
Дойдешъ вечерь, пригърнешъ я, цѣлунешъ я,
Стане ти добре,
Па забравишъ хорски думи,
Скрѣбь и ядове.
Ахъ, листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ винце на този свѣтъ,
Пакъ не е добро:

Хапнешъ си, сръбнешъ си, пинешъ си,
Стане ти добре,
Па забравишъ хорски думи,
Скърбъ и ядове,
Ахъ листецъ, листецъ, зеленъ листецъ,
Буково дърво!
И безъ приятель на този свѣтъ,
Пакъ не е добро:
Дойде врѣме, разболѣешъ се,
Стане ти лошо;
Не забравяшъ хорски думи,
Скърбь и ядове.

Червенъ дѣдо като ракъ.

Червенъ дѣдо като ракъ,
Задѣналъ се безъ калпакъ,
Взелъ на рамо бъклица,
Хлътна пакъ въ кръчмица.
Ей го тукъ, чука, чукъ,
Хлопа, хлопа, вика викъ.
Бре кръчмарска гадино,
Дай на дѣда си вино;
Наточи му окица,
Доръ му бистра главица.
Дѣдо цокъ, дѣдо локъ,
Ей го смуче като смокъ;
Доръ главица му се зѣ,
Той изъ кръчма пропълзѣ,
Насамъ, натамъ като ракъ,

Става дѣдо лѣга пакъ
Дѣто се е търкулналъ,
Тамъ си дѣдо позаспалъ.
Затърси го бабата,
Намѣри го въ локвата,
Баба тегли извлича,
Дѣдо си я повлича.
Бре човѣкъ, бре дъртакъ,
Стана вече кат' малакъ.
Разсърди се бабата,
Стана да си отмъсти,
Застжпи му главата,
Изтръгна му брадата.
— Нати цокъ, на ти локъ
Иди смучи пакъ кат' смокъ

Азъ съмъ ергенъ.

Азъ съмъ ергенъ
На сто и триесетъ,
— На сто и триесеть
Петь годинки.
Капка вода не съмъ пивалъ,
Руйно винце съмъ попивалъ.
Ако умра да загина,
— Да загина, де замина
Краката ми заровете,
— Въвъ мазата задъ вратата;
Главата ми закопайте

Въвъ мазата подъ щурака,
— Подъ щурака, подъ батлака,
Капка вино ако падне,
— На земята зиянъ да не стане,
Но да падне в'мойтѣ уста,
В'мойтѣ уста позлатени,
— Позлатени посребрени.

Залюбилъ дѣдо три моми.

Залюбилъ дѣдо три моми (2)
И тритѣ попски дъщери. (2)
Любилъ ги дѣдо, лъгалъ ги. (2)
Хей, брей, лошъ дѣдо брей! (2)
Моми се чудомъ чудѣха, (2)
Кждѣ да дянатъ старъ дѣдо; (2)
Проводили го въ гората, (2)
Дано го мечки изедатъ, (2)
Ето го дѣдо пакъ иде, (2)
Пълна му пазва съ меченца. (2)
Хей, брей, лошъ дѣдо брей;
Проводили го втори пжть, (2)
Дано го вълцитѣ изедатъ, (2)
Ето го дѣдо пакъ иде, (2)
Пълна му пазва съ вълченца. (2)
Хей, брей, лошъ дѣдо брей! (2)
Моми се чудомъ чудѣха, (2)
Кждѣ да дянатъ старъ дѣдо. (2)
Проводили го въ блатото, (2)
Дано го жабитѣ изедатъ, (2)

Ето го дѣдо пакъ иде, (2)
Пълна му пазва съ жабчета. (2)
Хей, брей, лошъ дѣдо брей! (2)
Проводили го въ скалитѣ, (2)
Дано го змиитѣ изедатъ, (2)
Ето го дѣдо пакъ иде, (2)
Пълна му пазва съ зъмчета. (2)
Хей, брей, лошъ дѣдо брей!

Ходилъ дѣдо на пазаръ.

Ходилъ дѣдо на пазаръ,
На връщане пропълзялъ.
Ето какъ,
Като ракъ
Става дядо пада пакъ.
Тукъ е сухо, тамъ е калъ,
Тамъ си дядо позаспалъ.
Ето какъ
Безъ калпакъ
Става дядо пада пакъ.
Я се дядо обърни,
Стара баба пригърни.
Хай отъ тукъ
дъртъ буклукъ
Що ми правишъ пакъ на пукъ.
Я се дядо обърни,
Че си винце посръбни.
Хай подскокъ
Лока локъ
Смуче винце като смокъ.

Силата на паритѣ.

Че паритѣ свѣтъ владѣятъ
Е пословица,
Че съсъ тѣхъ чудеса ставатъ
Знаятъ го й дѣца.
Тежко му на сиромаха,
Той все трѣбва да се слага,
Той е простъ, той е глупъ,
Трѣбва да мълчи.
Ако има пари,
Може да гълчи,
Само тогазъ може да гълчи.
Влѣзе нѣкой в' кафенето
Макаръ и говедаръ,
Пълно ли му е джепчето,
Той е господарь.
Слугата го поздравлява,
Ниско му се поклонява:
«Елате, сѣднете,
Заповѣдайте».
Ако си богатъ,
Тогазъ те почитатъ,
Само тогазъ, тогазъ те почитатъ.
Поиска ли богатъ момъкъ
Хубава мома,
Макаръ да е старо харо,
Тя му се дава:
Майката го похвалява,
На дъщеря си тя казва:

«Стоянко, земи го,
Той има пари».
Ако си богатъ,
Тогазъ те обичатъ
Само тогазъ, тогазъ те обичатъ.

Ни сме славни артисти.

Ний сме славни артисти,
На всичко знаемъ да свиримъ,
У насъ има флейтисти
А сжщо и кларнетисти.
Ето ни на! Ето ни на!
Ето ни на флейта!
Тюлю-лю-лю-лю,
Тюлю-лю-лю-лю,
Ето ний какъ свиримъ!
Тюлю-лю-лю-лю,
Тюлю-лю-лю-лю,
Ето ний какъ свиримъ!

Шарена гайда писана.

О, о, я хрипнете да хрипнемъ,
Че слънцето захожда,
Гайдарьтъ си отхожда.
Шарена гайда писана }
Съ маниста низана }
Уценихъ се у попа
Да му паса гжскитѣ;

Закарахъ ги въ сухи долъ,
Дѣто трѣва не никне.
Шерена гайда писана }
Съ маниста низана. }
О, о, тѣ почнаха да бѣгатъ,
Азъ уловихъ младитѣ,
Навързахъ имъ главитѣ,
На старитѣ крилата.
Шарена гайда писана }
Съ маниста нанизана }
О, о, отъ долѣ иде полище
Съ голѣмо брадище,
Пули очи катъ плочи,
Право иде на мене.
Шарена гойда писана }
Съ маниста низана. }

VIII. Разни.

Ахъ, нѣма те вече друже.

Ахъ нѣма те вече друже,
Повѣхна ти като цвѣтъ:
Черенъ гробъ те грабна бърже
Отъ красния този свѣтъ.

Ето стоя на пепела
Прѣдъ грозния твоя гробъ,
И съ сълзи азъ говоря:
Да те прости, друже, Богъ.

Плача, друже, и се чудя!
Какъ изчезна твоя духъ,
И послѣднята ти дума,
Скърбя много, че не чухъ.

Дѣ остана твойта мисъль
Да работишъ за народъ;
Гробъ и кости, храбри Ботевъ
Тѣ не сж ти вече плътъ.

Красна дѣво, я почакай,
Отъ пѣсень си прѣстани,
Славейченце, мило, красно
Я запри се недѣй пѣ.

Стани Ботевъ, стани друже,
Азъ съмъ много нажаленъ,
Стани Ботевъ да утѣшишъ
Своя другаръ наскърбенъ.

Заточеникъ.

Ахъ, другари, чуйте мене,
Може би за сѣтенъ пжть
Другаря ви клѣтникъ стене,
Че оставя бащинъ кжтъ
Съ надежда, че ще видя
Скоро този бѣли свѣтъ,
Азъ се крѣпихъ, безъ да вѣхне
Младостьта ми като цвѣтъ.
Но надежда ми изчезна,
Мойто сърдце вѣхне вечъ,
Виждамъ, братя, че сждбата
Ще ме прати на далечъ,
Между хора непознати
Въ непознатъ за мене край!
Сбогомъ мила и другари,
Сбогомъ земя, земенъ рай!
Ахъ, дано е близко братя
Злочестия този часъ,
Да не гледамъ, да не слушамъ,
Да забравя всичко азъ!
Да не гледамъ, вече мжки,
Що домашнитѣ търпятъ;

Да не гледамъ, да не слушамъ,
Плачъ и сълзи какъ текатъ.
Азъ желаяхъ да загина
Между моитѣ дѣди,
Но сждбата е рѣшила
Да загина азъ въ бѣди,
Ахъ, да нѣма на гроба ми,
Да заплаче нѣкой с' гласъ!
Сбогомъ, братя, спомняйте си
И за мене въ този часъ!

П. И.

Лѣтна нощь се прѣвалява.

Лѣтна нощь се прѣвалява
И слѣдъ лъскава зора,
Слънцето трепти изгрѣва
Надъ зелената гора.
Младъ юнакъ си конь извожда
Изъ желѣзнитѣ врата,
Съ майчина благословия
Той на конче възсѣдна.
Безъ да мисли зли прѣмежди,
Или ненадѣйна смърть,
На печалба си отхожда
На далеко по свѣтътъ.
За честита търговия
Той намисли и тръгна.
Като прѣзъ гора вървѣше,
Сладка пѣсень той запѣ:

»Дѣ е либе да ме чуе
»Какви пѣсни възпѣвамъ.
»О, вие буйни вѣтрове,
»Я си малко повѣйте;
»Та отвѣйте и пръснете
»Мойтѣ тжги безкрайни.«
Дордѣ юнакъ да издума,
Буйни вѣтри повѣли,
Гръмъ и молния трѣснали,
Юнакъ мъртавъ свалили.
Това е то свѣтъ лжжовенъ,
Дѣто ставаме му робъ,
И тичаме денонощно
Отъ люлката доръ до гробъ.

Чернѣй горо, чернѣй сестро.

Чернѣй горо, чернѣй сестро,
Двама да чернѣемъ,
Ти за твойто листе горо,
Азъ за мойта младость.
Твойто листе горо сестро,
Отъ Бога отпада,
Мойта младость, горо сестро,
Отъ върли душмани.
Твойтѣ листе, горо сестро,
Пакъ ще да покаратъ,
Мойта младость, горо сестро,
Не ще се повърне.

Богъ да убие, горо сестро,
Майта стара майка,
Че ме даде, горо сестро,
— На туй лудо младо,
Денемъ носи, горо сестро,
Сé слатки рахати;
Нощемъ носи, горо сестро,
Сé човѣшки глави.
Снощи вечерь той донесе
Братова ми ржка,
Азъ я познахъ, горо сестро,
По златния пръстенъ.
Азъ не смѣяхъ, горо сестро,
Нищо да му кажа,
За да не би, горо сестро,
И менъ да убие.

Пролѣтъ.

Пролѣть мила животворна!
Колко хубава си ти!
И засмѣна, благотворна,
Пълна съ драгость, съ красоти!
Зимни снѣгъ се разтопява,
Гинатъ гжститѣ мжгли;
Въздухътъ се разтворява,
И се пълни съ миризми.
Чудно, топло, слънце ясно . . .
Цѣлий свѣтъ се весели:
По нивитѣ полугласно
Тамъ трѣвата шумоли.

По горитѣ хоръ отъ птички
Чуруликатъ у зора,
А пъкъ стадото овчички
Хрупа росната трѣва.
И овчара съ свойта свирка
Ги подкарва да пасатъ;
Тукъ тамъ си ягне припка
И се радва на тозъ свѣтъ.
Изъ трѣвата се подава
Златовидни мензухаръ,
И съ роса се услаждава,
И се храни съ Божий даръ.
Гледамъ, дишамъ прѣсни въздухъ
Благославямъ туй врѣме,
Гдѣто Богъ, слѣдъ зимний отдихъ
Праща пролѣть въ тѣзъ денье.

Лека нощь.

Отвъдъ задъ гората
Слънцето захожда,
Скри се свѣтлината
И нощьта дохожда.
Всрѣдъ звѣздици ясни
Горѣ на небето
Мѣсецътъ прѣкрасни
Си изви рожето.
Всички се прибрали,
Бѣдни и богати;

Лека нощь ти, мале,
Лека нощь ти, тате,
Вече спятъ въ гнѣздата
Хубавитѣ птички;
Лека нощь ви, братя,
Лека нощь на всички.

К. Величковъ.

Ясна, свѣтла мѣсечинко!

Ясна, свѣтла мѣсечинко!
Кажи, тебъ се моля —
Дали има други кат' менъ
Въ таквази неволя?
Дали има друго сърдце
Тъй тежко ранено,
Прѣпълнено съ тежки мжки
И въ кръви облѣно?
Азъ бѣхъ веселъ и прѣкарвахъ
Честити години,
Обиколенъ съ баща, майка,
Братя и роднини.
Всичко бѣше прѣдъ очи ми
Хубаво, засмѣно:
Красни цвѣтя, росни трѣви
И поле зелено.
Младъ и буенъ натоваренъ
Съ богати надежди,
Не се грижехъ, не очаквахъ
Никакви прѣмежди.

Но зла сждба налѣте ме
Надежда прѣсѣче,
Тежка ржка неправедна
Далечъ ме отвлече.
Азъ оставихъ всичко, що бѣ
За менъ драго мило;
Вмѣсто радость и веселие
Наслѣдихъ тѣглило;
Вмѣсто поле отворено,
Зелена трѣвица, —
Черна стѣна, влажна земя
И тъмна тъмница;
Вмѣсто гласа на славея,
Вмѣсто сладки пѣсни:
Тукъ се чуватъ стенания
Въ подземья тѣсни.
Тукъ невинни млади гърди
Джлбоко въздишатъ,
Нѣма хора за тѣхния
Животъ да попитатъ.
Проговори, мѣсечинко,
Продумай на мене,
Утѣши ме въ това лошо,
Бѣдно положенье.
Но ти мълчишъ, не говоришъ,
Стоишъ, като нѣма,
А скърбьта ми става отъ день
На день по-голѣма . . .

Хубава си, моя горо.

Хубава си, моя горо,
Мирѝшешъ на младость,
Но вселявашъ въ сърдцата ни
Само скръбь и жалость:
Който веднажъ те поглѣда,
Той вѣчно жалѣе,
Че не може подъ твоитѣ
Сѣнки да изтлѣе;
А комуто стане нужда
Вечъ да те остави —
Той не може дордѣ е живъ,
Да те заборави.
Хубава си, моя горо,
Миришешъ на младость,
Но вселявашъ въ сърдцата ни
Само скръбь и жалость
Твойтѣ буки и джбове,
Твойтѣ шуми гѫсти,
И цвѣтята, и водитѣ.
И агнета тлъсти;
И божура и трѣвитѣ,
И твойта прохлада. —
Всичко, казвамъ, по нѣкогажъ,
Като курщумъ пада
На сърдцето, което е
Всѣкогашъ готово
Да поплаче, кога види
Въ природата ново;

Кога види, какъ пролѣтьта
Старостьта изпраща,
И подъ снѣга, и подъ студа
Животъ се захваща.

Л. К.

На кокичето.

Кокиче бѣлоснѣжно,
О, цвѣте мило нѣжно,
Любувамъ ти се азъ —
На пролѣть благодатна
Усмивчица приятна
Въ тоя ра́ненъ часъ.

Дошло ни си въ дни бурни,
А небеса лазурни
Сънувашъ, мило, ти.
Кат' тебъ и ние, цвѣте,
Блѣнуваме сѫгрѣти
Отъ хубави мечти:

Да видимъ, че се ражда
Прѣдъ нази пролѣтьта,
Да утолиме жажда
За щастье, красота;

Да видимъ въвъ земята
На вихритѣ, теглата
День ясенъ да изгрѣй,
И Господь отъ небето
Въ домътъ ни и въ сърдцето
Миръ сладостенъ да влѣй,

Копнѣмъ — о, какъ копнѣйме! —
За радость, за любовь,
Животъ да заживѣйме
Въ трудъ плодотворенъ, новъ;

Възъ пепелта да зидимъ
Честити бѫднини;
Конеца вечъ да видимъ
На бури, кръвнини.

И въ ножница да зàвре
Ржка юнашка мечъ —
За мирно дѣло вечъ;
Въ чело вѣнчано съ лаври
Пакъ мисъль да загрѣй,
Новъ идеалъ да зрѣй. . .

Тазъ пролѣть, намъ любима.
Душата ни мечтай —
По дълга и безъ край,
Безъ есень и безъ зима,
Съсъ безконеченъ май!

Кокиче бѣлоснѣжно,
Дошло въ тозъ ранний часъ,
О, цвѣте мило, нѣжно,
Любувамъ ти се азъ.

Ив. Вазовъ.

Пролѣть.

Би, що би зима,
Минала се е, (2)
Сега ми иде
Гиздава пролѣть. (2)
На момци драго
На моми мило;
Ще се разлистне
Гора зелена. (2)
Ще да ми цъвнатъ
Хубави цвѣтя. (2)
И ще ги берàтъ
Малкитѣ дѣца. (2)

Пѣсеньта на синчеца.

Малко цвѣте съмъ въ полето.
Азъ съмъ синия синчецъ;
Любя въздухътъ, небето,
Кича полския вѣнецъ. (2)
Катъ небето се синѣя,
Ако ситно и да съмъ;
Съ моята хубость хубавѣе
Всѣка нива, слогъ и хълмъ (2)
Азъ съмъ синчецъ, азъ съмъ родость,
Боделъ по менъ не расте;
Азъ съмъ просто, като радость,
Азъ съмъ мило кат' дѣте. (2)

Богъ самичъкъ ме посѣя
И полѣ ме да раста;
На свобода се синѣя,
На простора азъ цъвтя. (2)

Самъ излѣзохъ на поле широко.

Самъ излѣзохъ на поле широко
Изъ мъглата дълги пѫть блѣсти;
Божий свѣтъ утихналъ е дълбоко,
И звѣзда съ звѣздата хорати.

Въ небесата таинствено и чудно!
Спи земята въ този тихий часъ . . .
Но защо е тежко менъ и тѫжно,
Що желая, що очаквамъ азъ? . . .

Отъ живота нищо не очаквамъ,
И за миналото не скърбя;
Миръ и волность искамъ да намѣря:
Всичко да забравя, да заспя.

Но не съ онзи сънъ студенъ мъртвешки,
Бихъ желалъ да легна въ пръстьта,
Но съсъ чувства доволно още жежки
И съ гѫрди що дишатъ и туптятъ.

Пѣсень за Охридъ.

Чаровенъ Охридъ! градъ—твърдиня
На родний духъ вѣковенъ стражъ!
Стариненъ Охридъ! храмъ — светиня
На първи скѫпъ учитель нашъ! —

Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
Слѣдъ вѣкове на иго мрачно
Ти чу викътъ „напрѣдъ на ножъ!"
И въ българско „ура" юначно
Позна ти свойта родна мощь.
Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
Въ тебъ Климентъ свѣстъ буди въ народа,
Въ тебъ Самуилъ тронъ въздигна
И духъ за вѣра, за свобода
У Миладиновци вдъхна.
Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
Ти съ своитѣ прости нрави, чудни
Спази своята вѣра, родъ —
Съ дѣвици скромни, момци будни
Ти славишъ български народъ.
Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
Въ тебе Творецътъ вси омайни
Природни красоти създалъ,
Съ вѣнецъ отъ хълмове безкрайни
И съ дивно езеро — кристалъ.
Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
Тамъ сводове, стѣни рушени
Стърчатъ по китни брѣгове,
Старинни черкви, огласени
Съ рѣчь българска отъ вѣкове.

Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
Прѣдъ този взоръ, о, обитель свята,
Гдѣ скжпо младо витай,
Прѣдъ твойто езеро въ позлата
Диви се погледътъ въ омай!
Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
Зефиръгъ тамъ играй съ вълнитѣ
Рибарски чунове*) люлѣй;
Въ привѣтна кжща край водитѣ
Работна македонка пѣй.
Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
А тамъ, въ крайбрѣжната долина
Бѣлѣй се Струга, дѣто бой
Епиченъ върху буйна Дрина
Прослави български герой.
Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!
Хей Охридъ, Охридъ, градъ твърдиня
На българския родъ, езикъ!
Подиръ хилядната година
Изтръгвашъ пакъ възторженъ викъ:
Ти, роденъ край,
Ти бисеръ, рай!

*) Чунове казватъ въ Охридъ на лодката.

Маршъ

на 16 п. Ловченски полкъ.

Срѣдъ дъждъ оловенъ, огненъ димъ,
Съ ура и пѣсни все напрѣдъ,
Като свѣткавица лѣтимъ,
За да изпълнимъ святъ завѣтъ!

Прѣгради нашитѣ крила
Не знаятъ, — тѣ сж отъ чиликъ . . .
Прѣзъ прѣчки, хиляди тегла
Летиме въ бойни часъ великъ!

«Бошнякъ» остана знаменитъ,
А Лѣсковецъ подъ нашта мощь
Падна прѣдъ наши духъ гранитъ,
Прѣдъ вихренъ устремъ и «на ножъ!»

На Видличъ, страшна чука, врагъ
Видѣ геройски ни дѣла,
Тамъ мощно стжпи наши кракъ
Съсъ планъ завѣтенъ на чела . . .

Ще бранимъ съ гордость всички ний
Земята тъзъ и наши родъ,
Додѣ сърце въ гърди ни бий,
Додѣ въ насъ кипи животъ!

Люб. Бобевски.

X. Най-нови пѣсни

(Изъ ромжнско-българската война и др.).

На грабителитѣ.

Съ душа сте вий нечиста,
О, подла, гнъсна сгань,
Че взехте ни Силистра,
Балчикъ и Тутраканъ!

Вий взехте ни Каварна
И Добричъ хубавъ, скжпъ,
Постжпка ви коварна
Възбуди: „зжбъ за зжбъ".

Приготвихме отплата,
Дочакахме деньтъ,
Наново намъ дѣлата
Да смаятъ пакъ свѣтътъ!

Ний смѣткитѣ си стари
Днесъ ще разчистимъ съ васъ,
Та скоро да удари
И ваши сетенъ часъ!

Люб. Бобевски.

Стани ни ротенъ командиръ.

Стани ни ротенъ командиръ
И ротата си поведи (2)
Въвъ нови славни боеве.

		Стр.
160.	Индже войвода	174
161.	Вълко	175
162.	Стоянъ войвода	175
163.	Хайдутъ Велко	176
164.	Вело моме	177
165.	Момиченце Бога моли (помашка)	178
166.	Богданъ	179
167.	Моме Недѣльо, Недѣльо	180
168.	Ленка по дворъ ходи	180
169.	Лиляна платно бѣлѣше	181
170.	Шанко и Бонка	182
171.	Пиринъ планина	185
172.	Куне момиче	186

VI. Любовни.

173.	О, младость чудна	189
174.	Ти моме млада	189
175.	Сладъкъ сънь ли спишъ, о мила	190
176.	Омайно мѣсецътъ изгрѣлъ е	190
177.	Млади капитане отъ дѣ идешъ ти	191
178.	Стани, о мила, що сладко спишъ (серенада)	191
179.	Всичко спи, всичко почива (серенада)	192
180.	По море се скитамъази	193
181.	Чудя се деня и нощя	194
182.	Тя разпали съ думи въ мене	195
183.	Ела при менъ, о дѣвойко	196
184.	Трѣви, цвѣтя зелени	196
185.	Днесъ мило либе	197
186.	Горка горчица	198
187.	Отдавна ли си калугерица	199
188.	На нощьта си ясенъ мѣсецъ	200
189.	Цвѣте красно	201
190.	Любеше ме тя горката	201
191.	Деветь години боленъ лежахъ	202
192.	Моминиятъ сънь	202
193.	Фаталенъ часъ настана	204
194.	Птички на около пѣятъ	204

X. Най-нови пѣсни

(Изъ ромжнско-българската война и др.).

На грабителитѣ.

Съ душа сте вий нечиста,
О, подла, гнъсна сгань,
Че взехте ни Силистра,
Балчикъ и Тутраканъ!

Вий взехте ни Каварна
И Добричъ хубавъ, скжпъ,
Постжпка ви коварна
Възбуди: „зжбъ за зжбъ".

Приготвихме отплата,
Дочакахме деньтъ,
Наново намъ дѣлата
Да смаятъ пакъ свѣтътъ!

Ний смѣткитѣ си стари
Днесъ ще разчистимъ съ васъ,
Та скоро да удари
И ваши сетенъ часъ!

Люб. Бобевски.

Стани ни ротенъ командиръ.

Стани ни ротенъ командиръ
И ротата си поведи (2)
Въвъ нови славни боеве.

Не мога момци да стана,
Влашки ме куршумъ прониза (2)
Въ лѣвата страна въ сърдцето.
Кога си дома идете,
И мойта майка срѣщнете, (2)
Тя вази ще да попита:
Гдѣ ви е ротенъ командиръ?
Вие ú момци кажете: (2)
Ние го бабо сгодихме
С' гиздава мома Добруджа;
Черенъ му гробъ е булката, (2)
Черни му врани сватове,
Черенъ му кръстъ е кръстника.
Не плачи бабо, не тжжи, (2)
Синъ ти го бабо убиха
За слава и честь българска.

Народъ-подлецъ.

Народъ си ти коваренъ,
И „юда" и подлецъ,
Отъ блуднишка порода,
Разбойникъ и крадецъ!

Подъ тебе адски страда
Невинно брата-робъ,
Но днесъ за туй отплата
Заслуженъ срѣщашъ гробъ!

Измами ти и наштѣ
Съюзници добри,
Съ които слава беремъ
Срѣдъ честнитѣ борби! . . .

Народе — извергъ адски,
Днесъ самъ ти праща Богъ
Чрѣзъ нашата дѣсница
Достоенъ скжпъ урокъ!

Люб. Бобевски.

Дѣдовъ завѣтъ.

Единъ завѣтъ оставили сж намъ дѣдитѣ —
Великъ завѣтъ, написанъ съ кървавъ мечъ:
— «Дѣца, на родний край пазете си земитѣ
Отъ подълъ врагъ, катъ зеницитѣ на очитѣ, —
Бранете ги отъ близо и далечъ!» . . .

И този завѣтъ на миналото грѣлъ е днитѣ,
Катъ дивенъ фаръ, и вождъ той билъ е драгъ
На всички тѣзъ, кои загинаха въ борбитѣ
За родъ, за родна честь, прѣзрѣли суетитѣ
На грѣшний свѣтъ, прѣзрѣли бащинъ прагъ.

И не ли той подъ родно знаме днесъ войскитѣ
Събира пакъ? И не ли този свещенъ
Завѣтъ на всички тѣмъ съгрѣва имъ душитѣ,
Безъ жаль да мратъ за бащинъ край рожденъ? . . .

Единъ завѣтъ оставили сж намъ дѣдитѣ, —
Великъ завѣтъ, написанъ съ кървавъ мечъ:
— «Дѣца, на родний край пазете си земитѣ
Отъ подълъ врагъ, катъ зеницата на очитѣ, —
Бранете ги отъ близо и далечъ!» . . .

Ив. П. Иончевъ.

На героитѣ освободители на Македония.

Слава вамъ, герои дивни,
Вѣчни лаври, бойна честь;
Съ побѣди непрѣривни
Вий спасихте роба днесъ.

На България мила, родна,
Съ кръвь запазихте честьта;
Македония свободна
Възсъздадохте въ свѣта.

Сърбинъ подълъ, кръвожаденъ,
Англичанинътъ смѣлъ хитрецъ,
И французина продаженъ
Разгромихте до конецъ.

Ваший подвигъ, о, герои,
Мощното «ура», «напрѣдъ»,
Що гърмя въ поля, въ усои,
Страхъ навѣя въ цѣлий свѣтъ.

Доръ земята ни свещена
Съ васъ, юнаци, се гордѣй,
Въ поднебесната вселена
Все свободно ще живѣй.

Слава вамъ, герои дивни,
Вѣнци, лаври, бойна честь;
Съ побѣди непрѣривни
Врѣдомъ славите се днесъ.

Н. Т. Поповъ.

Химнъ на Отецъ Паисий.

Будителю Пайси,
Прѣдъ твоитѣ дѣла
Навеждаме глави си,
Смирени си чела!

Въ сърца ни ти живѣешъ,
Въ умътъ ни ти сѣдишъ,
Душитѣ ни владѣешъ,
И вѣра въ насъ крѣпишъ!

Ти срѣдъ народа пръсна
Съзнане, първи зракъ,
Съ който той отблъсна
Гъркътъ — вѣковенъ врагъ!

Будителю народенъ,
Поклонъ прѣдъ твоя ликъ,
Прѣдъ твоя духъ свободенъ
За подвига великъ!

Люб. Бобевски.

Armata nostra!

По случай великата побѣда при Тутраканъ.

Юнаци чутовни на кражба и плячка,
Герои прѣдъ дяца, пилци и говеда,
Свикнали да славятъ надъ баби побѣда. —
Дочакахте лъвътъ и лъвътъ ви смачка!

Хиени за мърша въ нощьта изгладнѣли,
Съ сърдца треперливи и зжби геройски,
Робове безгласни подъ бича чокойски,
Днесъ бѣгате въ ужасъ отъ страхъ пощурѣли.

Вие тръпнете въ ужасъ прѣдъ юмрука наши,
Прѣдъ меча ни кървавъ прѣдъ вази изпрѣченъ,
Слѣдъ море отъ подлость, море отъ срамъ вѣченъ!
Бѣгътъ ви позоренъ небето запраши!

Знайте ли що значи наший ударъ страшенъ?
Той е духъ, идея и мъсть накипяла,
Той е провидѣние, той е божа хала,
Налетѣла грозно надъ влъхва изплашенъ.

Юнаци чутовни на кражба и плячка,
Герой прѣдъ дяца, пилци и говеда,
Свикнали надъ баби да славятъ побѣда —
Дочакахте лъвътъ и лъвътъ ви смачка!

И. Вазовъ.

Часътъ удари!

За разплата часъ удари,
Часъ тържественъ, часъ желанъ.
Пѣсни войнствени, сладки
Огласяватъ гордъ Балканъ.

Вредъ се носи духъ-стихия,
Духъ воинственъ — жарь и пламъ,
Срѣщу иго черно, влашко,
Що търпѣли сме за срамъ!

И Балканитѣ оглася
Мощенъ позивъ за война,
Пълна е съ надежди свѣтли
Тая думица една!

Въвъ войната ще намѣри
Днесъ спасене брата — робъ,
А потисника — влахъ подълъ,
Своя вѣченъ, тъменъ гробъ!

Люб. Бобевски.

Новиятъ гробъ.

Гръмъ, трѣсъкъ носятъ се стихийно
Въ полето бойно всѣки мигъ . . .
Отекватъ имъ балкани горди,
Повтарятъ громко боенъ викъ!

Гранати поратъ тамъ въздуха,
Тресе го саблени звънтежъ,
На адъ земята е прилична
Отъ дъждъ-олово и тътнежъ!

Съсѣдъ влахъ копае гроба
Днесъ българския смѣлъ юнакъ!
Гробаръ-герой е той на всѣки
Съсѣдъ невѣренъ — подълъ врагъ!

Люб. Бобевски.

На пѫть къмъ Добруджа.

— Дай ржка си, сладка мамо,
Въ този тържественъ часъ.
Съ пламенна любовь и почить
Те цѣлувамъ азъ!

Въ бой ужасенъ днесъ отивамъ,
Срѣдъ куршуми градъ,
Да спася отъ робство, мамо,
Своя кървенъ братъ!

Азъ катъ буря ще се нося
Срѣдъ огънь и сѣчь,
Кървавъ пѫть ще ми пропразя
Моя остъръ мечъ!

Сбогомъ, мамо . . . Не плачи ме . . .
Чувамъ бойни гласъ . . .
— Богъ да се закриля, сине!
Сбогомъ! Добъръ часъ!

Люб. Бобевски.

Къмъ нови побѣди.

Летѣхме съ устремъ все напрѣдъ,
Сразихме подлия съсѣдъ,
Що чувства братски подигра
Съ свойта юдинска игра!

На този разбойникъ лъже-братъ
Прѣвихме ние горди врать
И го видѣхме вече разбитъ
Прѣдъ нашта сила, мощь — гранитъ!

И отъ побѣди сяйни днесъ,
Що ги изнасяме съсъ честь,
Съ гърди отворени летимъ,
Вразитѣ нови да сразимъ!

Ще смажемъ люто подли влахъ,
Ще го направимъ пухъ и прахъ,
За дѣто той ни не разбра,
А най-безстидно ни обра! . . .

Къмъ славни подвизи безброй,
Летимъ съ гордость въ страшний бой,
Готови всѣкога да мремъ,
Но лаври вѣчни да беремъ!

Люб. Бобевски.

Тутраканска епопея.

Ни мрѣжи телени, ни вълчи ями,
Ни крѣпости бетонъ спасиха васъ,
Вий жертви дадохте безъ четъ — голями,
Въ прѣдсмъртния сте вече вие часъ!

Пълчища тамъ плѣнихме ний безбройно,
А други — хиляди, избихме въ сѣчъ,
Съ нечуто хладнокръвие — спокойно,
Въртѣхме своя остъръ, кървавъ мечъ!

Ний ураганъ сме, смъртъ, стихия сжща,
Гърдитѣ наши сгрѣва пламъ свещенъ,
Насъ води ни дѣсница Всемогжща —
Самъ Богъ прѣдвожда нази тоя день!

И тѣзъ побѣди ний дължиме само
На правото, що намъ се пада днесъ,
Ний съ пълно се съзнание биемъ тамо,
Че свето дѣло вършимъ гордо, съ честь!

Вписахме страница най-свѣтла, сяйна
Въ историята наша нова пакъ,
Че чрѣзъ самоотверженость безкрайна
Сразихме подлия съсѣдъ и врагъ!

Люб. Бобевски.

Проклятие.

„Село Баладжа е било цѣлото запалено. Вердъ горящитѣ кжщи изъ улицитѣ нашитѣ войници сж намѣрили 50 трупа на жени и дѣца звѣрски убити отъ войницитѣ на отстжпващия 40 ромжнски пѣхотенъ полкъ".

Пресата.

Излѣхте своята мъсть ехидна
Надъ малкитѣ дѣчица мили,
За тазъ постжпка ви безстидна
Платятъ ще нашитѣ горди сили!

Вий на женитѣ наши клети
Забихте ножа си въ сърцето;
Хиени, варвари проклети,
Богъ всичко вижда отъ небето!

Отъ васъ той погледъ щé отвърне
И за грѣхътъ ще ви накаже:
Въ пустиня край ще ви обърне,
Глави ехидни ви ще смаже!

Да се нахвърлишъ съ подлость низка
На беззащитний, лесно то е,
Но смѣлъ да бждешъ, то се иска
Сърце да носишъ на героя!

А вий не сте такъвъ, защото
Не грѣе доблесть вамъ въ гърдитѣ,
Че въплощене сте на злото,
Че мерзость криете въ душитѣ! . . .

Вамъ плѣмето е вредъ прочуто —
Съ разбойничество се то слави; —
Проклятие да падне люто
На вашитѣ глави лукави!

Люб. Бобевски.

Боже възмездие.

Като гръмъ върху глава ви въ първи день
Стоварихме юмрукътъ си коравъ,
Послужи Дунава за душъ студенъ
На организма ви червивъ болнавъ!

При Добричъ, при Балчикъ и Тутраканъ
Видѣхте тамо грозната ни мощь,
Вий провалихте се, о, подла сгань,
Прѣдъ громко ни «ура!» и сѣчь, — «на ножъ! . . .

На помощь да ви дойде цѣлий адъ
И всички тъмни сили, — сатана,
Ний пакъ ще ви прѣчупимъ мръсний вратъ, —
Глава си ще разбиете въ стѣна!

Съ кървьта ви ще измиемъ сторенъ срамъ, —
Вий днесъ прѣдъ сждъ сте праведенъ и строгъ
И цѣла Русия да дойде вамъ
На помощь, ще ви смажемъ, — съ насъ е Богъ!

Люб. Бобевски.

Българска мощь.

За българина прѣчки нѣма,
Ни гладъ, несгоди, ни тегла,
Не казва дума той голѣма, —
Но смѣлъ, юначенъ е, — съ крила!

Като буря носи се той властно,
Врази помита въ своя пжть,
И лаври бере всѣкичасно,
Погроми носи, сѣе смърть!

При Тутраканъ бѣ вчера, ето
Въ Силистра стигна вече днесъ,
И ще потегли утрѣ, дѣто
Покаже нему Богъ и честь!

Люб. Бобевски.

Възраждане.

Слѣдъ изпитания най-тежки,
О, добруджански робе клетъ,
Богъ чу молитвитѣ ти жежки
И ти прѣмахна робски гнетъ!

Катъ птица си свободенъ вече,
Ширни по божи миръ крила,
Отъ тебе днеска сж далече
И мжки грозни и тегла!

За твоето търпене, вѣра,
За силната въвъ тебъ любовь
И слѣдъ теглата ти безмѣра
Животъ започва днеска новъ!

Люб. Бобевски.

На Букурещкитѣ гладници.

„Не може да има ни най-малко съмнѣние, че ромжнската армия стои по-високо отъ всички до сега сражаващи се армии".

Ромжнско съобщение.

И Сърбия, когато кралство бѣше
И грабѣше земята ни омайна,
Широко по свѣта и тя търбѣше,
Че има армия най-смѣла — сяйна!

Дойде деньтъ на грозната разплата, —
День да прѣмѣримъ силитѣ си съ нея
И въ нашта мощь разби си тя главата —
Най-справедлива участь я огрѣя!

И нейнитѣ „юнаци" въ крайща чужди
Се скитатъ днесъ недраги и немили,
Понасятъ тѣ нещастия и нужди
И гаснатъ тамъ послѣднитѣ имъ сили! . . .

Кракътъ ви мръсенъ въ храмътъ ни нагази,
За подвига ви мерски, безподобенъ
Тазъ участь сполетѣ и вази
И васъ ви чака край злочестъ, злокобенъ!

Вий армия сте силна, дѣто има
Война да водитѣ съ кокошки, баби
И първенство надъ тѣхъ тамъ всѣки взима,
Защото малко сж отъ васъ по-слаби!

При първа срѣща се прѣвихте вие
Подъ ударътъ ни силенъ и юнашки,
Съ кого войската наша ще се бие,
Щомъ въ бѣгъ сж вече орди ви апашки? . . .

Люб. Бобевски.

Слава Вамъ!

Прѣдъ вашитѣ чела геройски,
Покрити съ лаврови вѣнци,
Прѣдъ вашитѣ дѣла безсмъртни
Покланяме се днесъ, борци!
Издигнахте въ души ни храмъ!
Слава, слава, вамъ!

Спасихте съ кръвь и жертви вие
Народната ни скжпа честь;
За нашата родина въ робство
Животъ започва новъ отъ днесъ!
Въ сърдца ви грѣй божественъ пламъ!
Слава, слава, вамъ!

Прѣдъ ножа, съ който се прочухте.
Прѣдъ вашето: „Напрѣдъ!“ „Ура!“
Прѣдъ борчески ви духъ тъй силенъ
Съсъ почитъ свеждамъ гласъ!
Светци сте вече вие намъ . . .
Слава, слава, вамъ!

Люб. Бобевски.

Първитѣ влашки плѣнници.

Видѣхъ ви, роби клети, голи,
Разбити духомъ, съ погледъ леденъ,
За нашитѣ спомнихъ си неволи,
За наши край измжченъ, бѣденъ!

Вий армия сте недостойна —
Съсъ честь и гордость да се брани, —
Хайдушка банда — многобройна,
Герой по влашкитѣ мегдани!

О, колко дребни сте и малки,
Непрѣдвидливи що ще стане,
Безволни, зли, орждия жалки,
Слѣпци, животни безъ съзнане!

Международна честь и право
Съ позоръ потжпкахте, пирати;
За три дни ви набиха здраво
Момцитѣ наши хвърковати!

За хуни и за адски чада,
За армия отъ сгань безчестна
Днесъ нѣма милость, ни пощада —
На нея смѣтката е лесна!

Люб. Бобевски.

Къмъ Букурещъ!

На бойната тржба подъ звука
Летиме смѣло къмъ сполука,
Летиме срѣщу явна смъртъ
И съ лаври стелемъ своя пжть!
Съсѣдко подла, ще умрешъ!
Ура! Напрѣдъ къмъ Букурещъ!

Отъ днесъ си вече ти свободна,
Земя благата, плодородна, —
Спасихме те отъ робски гнетъ;
Прѣзъ Дунава, момци, напрѣдъ!
Съсѣдко подла, ще умрешъ!
Ще бждемъ скоро въ Букурещъ!

Съсѣдко зла, ще те сразиме, —
Най-люто ще си отмъстиме
За твоя планъ коваренъ, скритъ.
Ура! Напрѣдъ къмъ край честитъ!
Съсѣдко подла, ще умрешъ!
Ще влѣземъ съ пѣсни въ Букурещъ!

Люб. Бобевски.

Юнаци.

Смѣлостьта е намъ бащата,
Кой възбужда ни душата,
Огнебойна пушка
Вѣрна ни е дружка!
Лъвско знаме ни е майка,
Що не плаче, нито вайка,
Намъ що се надѣе,
Съ насъ що се гордѣе!

Братя сж ни горски шуми,
А дѣчицата — куршуми,
Сабя пъкъ змеица
Миличка сестрица! . , .
Въ битки търсимъ честь и слава,
Насъ смъртьта ни не смущава,
Ний се не боиме —
Въ кървавъ бой летиме!

Люб. Бобевски.

На дѣтеубийцитѣ.

Защо дойдохте вие въ земята наша родна:
На мощи ли свещени да сторите поклонъ,
Илъ движени отъ братство и мисъль благородна
Летите главоломно къмъ наши небесклонъ ?

При Шипка ли епична — покрита съ вѣчни лаври,
При Шейново ли славно, при Плѣвенъ ли великъ
Съ които и врагътъ ни до днесъ се не погаври,
Възторгъ да изразите летите тоя мигъ?

Или на Царя, който рѣки отъ кръвь пролѣя,
Отъ робство да избави народа ни злочестъ,
Прѣдъ паметника неговъ тазъ славна епопея,
Задружно да възпѣемъ летите тука днесъ ?

Кждѣ ви е темянътъ, ливанътъ и вѣнцитѣ,
И вѣрата свещена и жарката любовь?
Кждѣ ви е елеятъ, хоругвитѣ, пѣвцитѣ,
Защото храмътъ «Невски» отдавна е готовъ ? . .

Вий идете, но съ друго: съ картечници и пушки,
Съ топове и гранати, съсъ мръсни знамена;
Днесъ врагове сте наши, довчерашни братушки;
Тукъ пъкленъ планъ ви носи и дяволска злина!

Съ вразитѣ ни омразни въ съюзъ сте братски вие
И по вината ваша ограбиха тѣ насъ;
Не братя, а врази сме — и всѣки ще се бие
Съ измѣнници коварни и юди като васъ!

Защото всѣки, който би искалъ да погази
Народното ни име, свещения ни храмъ,
И свободата сладка, отъ всѣки що се пази —
Въ отплата смъртъ му готвимъ, погромъ и вѣчна срамъ!

Люб. Бобевски.

Нашата задача.

Насъ чувства ни вълнуватъ святи,
Една надежда храни насъ,
Користни цѣли ний не гонимъ,
Ни опекунство, нито власть!

Божественъ огънь влада всичко,
Надъ всичко е народни умъ,
Дѣла творимъ ний благородни,
Не търсимъ лаври въ празенъ шумъ!

Прѣдъ обща нужда ний едно сме:
Като единъ човѣкъ вървъмъ;
Прѣдъ нищо нѣма да се спреме —
Миръ, правда, редъ да въдворимъ!

Люб. Бобевски.

На нашитѣ „освободители“.

Отъ черно робство ни спасихте, —
Отъ мжка грозна, тежъкъ гнетъ,
Съ това души ни възродихте
Къмъ волность и широкъ полетъ!

Издигнахме ви въ честь музеи,
Въ прѣстолни градъ — храмъ именитъ,
Построихме ви мавзолеи
И памятникъ отъ медъ, гранитъ!

Ний любѣхме ви, както люби
Синъ майка си рождена съ пламъ; —
Тозъ синъ рѣши тя да погуби
На цѣлъ славянски родъ за срамъ!

Вериги робски ни строшихте,
То бѣ въвъ ваши интересъ,
И мръсенъ планъ съсъ туй кроихте,
Туй цѣлъ го свѣтъ разбира днесъ!

Ний чрѣзъ славянството да бждемъ
Орждие жалко вамъ въ ржцѣ,
Туй мислѣхте, — ний инакъ сждимъ, —
Отвръщаме отъ васъ лице!

Чрѣзъ васъ станахме плячка пищна
На алчни си съсѣди зли,
И вашата дѣсница хищна
Свещени храмъ ни развали!

И даже днесъ, кога се биемъ
За святи си права и честь,
Отдадохте се, що да криемъ,
Съ врагътъ ни на безуменъ бѣсъ!

Жени изклахте най-свирѣпо,
Избихте старци вий безчетъ . . .
Та кой ще вѣрва вече слѣпо
Въвъ вашия фалшивъ завѣтъ?!

А малкитѣ дѣчица, дѣто
Затворени въ школния домъ
Запалихте, за тѣхъ небето
Чрѣзъ насъ ви праща новъ погромъ!

Люб. Бобевски.

Българи сме ний!!

Потомци ний на дивенъ родъ и племе,
Свещенъ завѣтъ се намъ в'душата крий.
За всѣки сторенъ грѣхъ ний даваме отплата,
О, чуйте ни, народи, българи сме ний!

Ний пазиме свето роднитѣ прѣдѣли,
И в'гърди юнашки камъкъ-сърдце бий,
Надъ сълзитѣ ви с'сълзи, надъ меча ви с'мечъ,
О, чуйте ни, народи, българи сме ний!

Вижте ни, народи, какъ плащаме ний днеска
За всѣки гробъ, безкръстенъ, за всѣки трупъ що гний,
Вий позоръ посѣхте, ний жънемъ днесъ побѣди,
О, чуйте ни душмани, българи сме ний!

Вий хулите днеска народната ни гордость: —
„Културни сме ние, а варвари сте вий“ —
Ваш'та култура с'невинна кръвь се храни,
О, чуйте ни, палачи, българи сме ний!

Убивайте! Колете! туй подвигъ се нарича,
Но тѣзи що умиратъ, не чувате ли вий,
С'радость и усмивка в'смъртьта си повтарятъ: —
Убивайте тирани, но българи сме ний!

В. х. Гендовъ.

Съдържание.

I. Химни.

Стр.

1. Велико-Български народенъ химнъ 3
2. Български народенъ химнъ (текста споредъ Ив. Вазовъ) 4
3. Химнъ на Негово Величество Българския Царь . . . 5
4. Химнъ на Нейно Величество Царица Елеонора . . . 5
5. Химнъ 1-й на Н. Ц. В. Прѣстолонаслѣдника Князъ Борисъ Търновски 6
6. Химнъ 2-й на Н. Ц. В. Прѣстолонаслѣдника Князъ Борисъ Търновски 7

II. Бойни пѣсни.

7. На съюзницитѣ 8
8. I. Юнкерски маршъ 8
9. II. Юнкерски маршъ 9
10. III. Юнкерски маршъ 10
11. Напрѣдъ къмъ южнитѣ прѣдѣли 10
12. Ний сме дѣца славни 11
13. Български маршъ 12
14. Тамъ отивамъ 13
15. Напрѣдъ 14
16. Побѣденъ маршъ 14
17. На щрекъ 15
18. Другари въ армията 16
19. Хайде другари 17
20. Бой за свобода 17
21. Напрѣдъ 18
22. Насталъ е боенъ часъ 19
23. Ески-Полосъ и Петра 20

Стр.

24. Бойната пѣсень на 30-и п. Шейновски полкъ 21
25. Искърски маршъ 22
26. Маршъ на 5-и конни полкъ 23
27. На раздѣла 24
28. Къмъ Султанъ-тепе 25
29. Пѣхотински маршъ 27
30. Македонски химнъ 27
31. Реви о, лъвъ 29
32. Напрѣдъ къмъ подвизи и слава 29
33. Екна пѣсень на Балкана 30
34. Одринъ 31
35. Айвасъ баба 31
36. Булаирски маршъ 32
37. Напрѣдъ другари 33
38. Напрѣдъ, напрѣдъ за слава (маршъ) 33
39. Одринъ 36
40. Македония 36
41. На ножъ 37
42. Дойди братко 38
43. Храбри момци все отборъ 39
44. Умирающиятъ воинъ 39
45. Честитъ, честитъ 40
46. Китка цвѣте 40
47. Ний си идемъ отъ полето 41
48. Сбогомъ 42
49. Всинца на пѫть другари 43
50. Ето връщаме се вече 44
51. Възхищение 45
52. На побѣдителитѣ 45
53. При срѣщата на героитѣ 46
54. Нощно бдѣние 47
55. На героитѣ — покойници 48
56. На падналитѣ 51
57. На Капитанъ Андреевъ 51
58. Войникъ съмъ азъ 52
59. Балканския сиракъ 53
60. Тайната на Струма 53
61. Нощь 54

Стр.

62. Симеонъ при Мряморно море 55
63. На връщане 55
64. Слава на героитѣ 56
65. Цвѣтя отъ бойното поле 57
66. Синътъ на България 57
67. Чадата на Балкана 58
68. Охридъ синь 59
69. Пѣсеньта на Балкана 60
70. Отговора на юнацитѣ 61
71. На изгорѣлия часовой и караулни войници 61
72. Не щемъ ни богатство (маршъ) 62
73. Напрѣдъ ти българино (маршъ) 63
74. Доде день очакванъ (маршъ) 64
75. Царь Симеонъ 64
76. Хаджи Димитъръ 66
77. Прѣминаването на Хр. Ботевъ и дружината му прѣзъ Дунава 1876 год. 67
78. На прощаване 71
79. Хайдути 75
80. Тамъ 81
81. Пролѣть дойде 82
82. Пристанала 83
83. Орачъ 86
84. Доста ходихъ по горитѣ 88

III. Патриотически.

85. Народъ-герой 90
86. Съ нами Богъ 91
87. Драга наша бащинио 92
88. Татковино 93
89. Отечество 93
90. България 95
91. Родина 96
92. Дѣ е България 97
93. Мойта бащиния 99
94. Поклонъ, родино 100
95. Поклонъ 101

Стр.

96. Мила родино, здравѣй 102
97. Моето отечество (посвещава се на македоно-одринскитѣ дружини) 102
98. Дѣлба 103
99. Въ механата 104
100. Патриотъ 106
101. Обѣсването на Василъ Левски 107
102. Майци си 107
103. На Васила Левски 109
104. Сърдце не спира да играй 111
105. Туристически маршъ 111
106. Добруджански край 112
107. По райскитѣ долини 113
108. На чужбина 114
109. Отечество люлка на моитѣ отци 114

Изъ освободителната война 1915 год.

110. На съюзницитѣ 116
111. Македония 117
112. Ура! Напрѣдъ! 118
113. Къмъ Македония (маршъ) 119
114. Съ крилата на орела 120
115. Напрѣдъ 120
116. Вихъръ-герой 121
117. Привѣтъ 122
118. Ечете Балкани 123
119. Тирани съсѣди (маршъ) 124
120. Маршъ на I п. Софийски полкъ 125
121. Маршъ на 36-и п. Козлодуйски полкъ 126
122. Маршъ на 29-и п. Ямболски полкъ 127
123. Вамъ 127
124. Бойна пѣсень 128
125. Напрѣдъ и все напрѣдъ 129
126. Не тамъ 129
127. Часъ великъ 130
128. Епопеята 132
129. Англо-Френцитѣ въ Македония (маршъ) 133

Стр.

130. Полковетѣ 134
131. Allons, enfants de la patrie 135
132. Охридско езеро 136
133. Охридъ 137
134. Не извиквашъ милость ти 139
135. Раздори ли? (на чужденцитѣ, които разчитатъ на разединение) 140
136. Тѣсенъ билъ балкана 141
137. Тамъ въ Солунския край 143
138. Крали Марко събуденъ 143
139. Народниятъ маршъ 144
140. Радость по македонскитѣ долини 145
141. Крали Марко 147
142. 29 и Ноември 1915 год. (по случай пълното освобождение на цѣла Македония) 148
143. Българска доброта 150
144. Срѣща на Шаръ 152
145. Два съня 153
146 Кое ги кара 154
147. Нашитѣ дни въ историята 155
148. Царь Балкански 157
149. На връщане отъ бойното поле 158

IV. Училищни.

150. Ученически маршъ 159
151. Народенъ учитель 160
152. Ученическа пѣсень 161
153. Химнъ на Св. Св. Кирилъ и Методи 162
154 На Св. Св. Кирилъ и Методи 163
155. На Св. Климентъ Охридски (по случай хилядогодишнината му) 164
156. Бързо да вървимъ въ наука 165

V. Старонародни пѣсни.

157. Царь Иванъ Шишманъ 167
158. Царь Мурадъ Мари думаше 167
159. Димитръ майка думаше 168

Стр.

160. Индже войвода 174
161. Вълко 175
162. Стоянъ войвода 175
163. Хайдутъ Велко 176
164. Вело моме 177
165. Момиченце Бога моли (помашка) 178
166. Богданъ 179
167. Моме Недѣльо, Недѣльо 180
168. Ленка по дворъ ходи 180
169. Лиляна платно бѣлѣше 181
170. Шанко и Бонка 182
171. Пиринъ планина 185
172. Куне момиче 186

VI. Любовни.

173. О, младость чудна 189
174. Ти моме млада 189
175. Стадъкъ сънь ли спишъ, о мила 190
176. Омайно мѣсецътъ изгрѣлъ е 190
177. Млади капитане отъ дѣ идешъ ти 191
178. Стани, о мила, що сладко спишъ (серенада) . . . 191
179. Всичко спи, всичко почива (серенада) 192
180. По море се скитамъази 193
181. Чудя се деня и нощя 194
182. Тя разпали съ думи въ мене 195
183. Ела при менъ, о дѣвойко 196
184. Трѣви, цвѣтя зелени 196
185. Днесъ мило либе 197
186. Горка горчица 198
187. Отдавна ли си калугерица 199
188. На нощьта си ясенъ мѣсецъ 200
189. Цвѣте красно 201
190. Любеше ме тя горката 201
191. Деветь години боленъ лежахъ 202
192. Моминиятъ сънь 202
193. Фаталенъ часъ настана 204
194. Птички на около пѣятъ 204

Стр

195. Когато вечерь пѣешъ 205
196. Мила моме, спишъ ли ти 206
197. Любовна клетва 207
198. Злочесто сърдце 208
199. Кажи моме истината 209
200. Янко 209
201. Садила мома край море лозе 210
202. Сбогомъ прощавай невѣсто мила 211
203. Милкана 212
204. Разболѣла се е мамина Еленка 212
205. Лиляна 213
206. Рѣшихъ да се ожена 213
207. До моето първо либе 214
208. Ние 216
209. Моме мила Ленке ле 218
210. Рано ранила хубава Станка 218
211. Пилинъ, пилинъ 219
212. Ума си е погубило 219

VII. Хороводни.

213. Стжпилъ Добри 221
214. Отъ планина слиза мамо 221
215. Ахъ, Димитро ле 222
216. Сади мома бѣло лозе 223
217. Зададе се Стоене ле 224
218. Хубави моми ловчанки 224
219. Буряно, Бурянке 225
220. Не раждай ме, мамо 226
221. Гайда 227
222. Овчаръ по брѣгъ ходи 227
223. Горице ле лилякова 228
224. Каква мома видѣхъ, мамо 229
225. Мари Дено, Кара Дено 231
226. Боли Яна бѣло гърло 232
227. Момиче малъкъ дяволо 233
228. Тъкала Донка прѣстилки 233

Стр.

VIII. Весели — смѣшни.

229. Вино, вино 235
230. Ахъ, листецъ, листецъ 236
231. Червенъ дѣдо като ракъ 237
232. Азъ съмъ ергенъ 238
233. Залюбилъ дѣдо три моми 239
234. Ходилъ дѣдо на пазаръ 240
235. Силата на паритѣ 241
236. Ни сме славни артисти 242
237. Шарена гайда писана 242

IX. Разни.

238. Ахъ, нѣма те вече друже 244
239. Заточеникъ 245
240. Лѣтна нощь се прѣвалява 245
241. Черней горо, черней сестро 247
242. Пролѣтъ 248
243. Лека нощь 249
244. Ясна, свѣтла мѣсечинко! 250
245. Хубава си, моя горо 252
246. На кокичето 253
247. Пролѣтъ 255
248. Пѣсенъта на синчеца 255
249. Самъ излѣзохъ на поле широко 256
250. Пѣсень за Охридъ 256
251. Маршъ на 16-и п. Ловчански полкъ 259

X. Най-нови пѣсни

(изъ Ромжнско-Българската война и др.).

252. На грабителитѣ 260
253. Стани ни ротенъ командиръ 260
254. Народъ подлецъ 261
255. Дѣдовъ завѣтъ 262
256. На героитѣ освободители на Македония 263
257. Химнъ на Отецъ Паисий 264

Стр.

258. Armata nostra 265
259. Часътъ удари 265
260. Новиятъ гробъ 266
261. На пжть къмъ Добруджа 267
262. Къмъ нови побѣди 267
263. Тутраканска епопея 268
264. Проклятие 269
265. Боже възмездие 270
266. Българска мощь 271
267 Възраждане 271
268. На Букурещкитѣ гладници 272
269. Слава Вамъ 273
270. Първитѣ влашки плѣнници 274
271. Къмъ Букурещъ 275
272. Юнаци 275
273. На дѣтеубийцитѣ 276
274. Нашата задача 277
275. На нашитѣ „освободители“ 278
276. Българи сме ний 279

20 } 9
23 } от Николаянский
3781 }
37

Цѣна 1·50 лева.

20
Бр. 123
~~1573~~
137

Николаянский

Цѣна 1·50 лева.

